

**Sąjungos
padėtis** 2026 m.

**Nuo pažadų
prie pažangos:**
antrieji kadencijos metai

U. von der Leyen vadovaujama Komisija
2024–2029 m.

Sjungos padėtis 2026 m.

Europos Komisija
Komunikacijos generalinis direktoratas
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Šio dokumento turinys nelaikytinas oficialia Europos Komisijos pozicija.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2026

© Europos Sąjunga, 2026

Komisijos dokumentų pakartotinio naudojimo politika įgyvendinama 2011 m. gruodžio 12 d. Komisijos sprendimu 2011/833/ES dėl pakartotinio Komisijos dokumentų naudojimo (OL L 330, 2011 12 14, p. 39, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2011/833/oj>).

Jeigu nenurodyta kitaip, šį dokumentą leidžiama pakartotinai naudoti pagal licenciją „Creative Commons Attribution 4.0 International“ (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tai reiškia, kad pakartotinai naudoti leidžiama, jeigu tinkamai nurodoma autorystė ir visi pakeitimai.

Norint naudoti ar atgaminti elementus, kurių autorių teisės nepriklauso Europos Sąjungai, gali reikėti gauti tiesioginį atitinkamų teisių turėtojų leidimą.

NUOTRAUKOS

Jei nenurodyta kitaip, visų nuotraukų autorių teisės © priklauso Europos Sąjungai.

Print	ISBN 978-92-68-41076-9	doi:10.2775/5039511	NA-01-26-027-LT-C
PDF	ISBN 978-92-68-41075-2	doi:10.2775/7568989	NA-01-26-027-LT-N

Turinys

Įvadas. Europos nepriklausomybės užtikrinimas 04

Konkurencinga ir klestinti Sąjunga 06

Tvirtesnė bendroji rinka – žmonėms ir įmonėms	07
Ateities pramonės šakose pirmaujanti novatoriška Sąjunga	12
Energetinės nepriklausomybės užtikrinimas	22
Žmonių įgalinimas ir mūsų socialinio modelio stiprinimas	29

Stipri Europa permainingame pasaulyje 32

Stiprybė įvairovėje. Europos prekybos ir ekonominio saugumo darbotvarkė	33
Stipri ir laisva Ukraina	40
Mūsų Sąjungos išbaigimas	45
Stabilumo platesnėje kaimynystėje užtikrinimas ir taikos artimuosiuose Rytuose rėmimas	47
Europos interesus ir vertybes įgyvendinti padedantys partnerystės ryšiai	50

To, kas svarbu, apsauga 55

Mūsų vertybių apsauga	56
Gynybos sąjungos kūrimas	59
Saugi Sąjunga	69
Sąjunga kiekvienam: įperkamas ir įtrauktis	76
Įtrauktesnė Sąjunga	81

Įvadas. Europos nepriklausomybės užtikrinimas

„Tai turi būti Europos nepriklausomybės momentas.“ Tokiu raginimu Europos Komisijos Pirmininkė Ursula von der Leyen pradėjo savo 2025 m. pranešimą apie Sąjungos padėtį. Šis raginimas atspindėjo paprastą tikrovę – labiau susiskaidžiusiame pasaulyje Europa turi priimti didesnę atsakomybę už savo ateitį. Siekis šį užmojų paversti realybe suteikė kryptį Europos Komisijos pastarųjų metų darbui.

Įgyvendiname naują Europos strategiją. Visoje Sąjungoje vis aiškiau suvokiama, kad mums tenkančių iššūkių – nuo grėsmių saugumui iki ekonominės konkurencijos ir technologinių pokyčių – pavieniui įveikti neįmanoma. Įrodome, kad į Europai metamus išbandymus atsakome vieningai.

Didesnė Europos nepriklausomybė prasideda nuo stiprios ir konkurencingos ekonomikos. Šiais metais Komisija paspartino žingsnius, vedančius investicijoms, inovacijoms ir verslo augimui patrauklesnės Europos link. Įsiklausėme į verslininkų argumentus ir **supaprastinome taisykles**, kad įmonėms būtų lengviau vykdyti veiklą visoje Europoje. Taigi „EU Inc.“ padės įmonėms lengviau pradėti ir plėsti veiklą ir pasinaudoti 450 mln. vartotojų bendrosios rinkos teikiamais privalumais.

Ėmėmės priemonių **energijos išlaidoms sumažinti**, o kartu paspartinome **perėjimą prie švarios, įperkamos ir vietoje pagamintos energijos**. Sėkmingai kuriame **santaupų ir investicijų sąjungą**, kad Europos įmonės galėtų gauti finansavimą, kurio joms reikia, kad taptų pasaulinėmis lyderėmis. Užtikriname, kad Europa galėtų pirmauti ateities pramonės šakose – nuo dirbtinio intelekto (DI) iki elektrinių transporto priemonių ir nuo švarių

technologijų iki biotechnologijų. Investuojame į **įgūdžius**, padedame užtikrinti prieinamus **būstus** ir **stipriname unikalų Europos socialinį modelį**. Galiausiai išplėtėme savo pinigų sąjungą – sausio mėn. Bulgarija tapo 21-ąja euro zonos nare.

Prieštarų vis labiau skaldomame pasaulyje Europa rodo, kad yra ir kitas kelias. Daug nuveikėme kurdami abipusiškai naudingas partnerystes, kurios leido mums **diversifikuoti savo prekybą ir sumažinti priklausomybę**. Vedėme derybas dėl **naujų prekybos susitarimų** su įvairių regionų – nuo **Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono iki Lotynų Amerikos** – valstybėmis. Taip pat siekėme užtikrinti tvirtą, stabilią ir nuspėjamą transatlantinę prekybą bei investicijas. Nepastovumo laikais didžiosios pasaulio ekonomikos grėžiasi į Europą kaip į nuoseklia, nuspėjamą ir patikimą partnerę.

Europa taip pat didina savo saugumą ir prisiima už jį atsakomybę. Praėjusiais metais Europos Komisija pristatė **planą „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimas iki 2030 m.**, kuriuo siekiama sustiprinti gynybos pajėgumus ir užpildyti kritines jų spragas. **Tai, ką užsibrėžia, Europa įgyvendina.** Remiame bendrus viešuosius pirkimus gynybos srityje pagal priemonę **SAFE**, visame žemyne geriname **karinį mobilumą**, paprastiname taisykles, kad būtų galima sparčiau investuoti, ir plėtojame pavyzdines iniciatyvas, kaip antai **Rytinio flango sargybą ir Europos gynybinę dronų iniciatyvą. Europa kuria pajėgumus, kurių jai reikia savo nepriklausomybei užtikrinti ir savo piliečiams pavojingesniame pasaulyje apsaugoti.**

Mūsų saugumas prasideda Ukrainoje. Europa dar kartą įrodė, kad palaikys Rusijos agresiją patiriančią Ukrainą tiek, kiek reikės. **Be Ukrainai jau suteiktos daugiau kaip 220 mlrd. EUR paramos, ES susitarė dėl papildomos 90 mlrd. EUR paramos Ukrainos biudžetui ir kariniams poreikiams 2026 ir 2027 m. laikotarpiu paremti.** Ukrainos gynyba yra Europos gynyba, todėl stipriname abipusį gynybos pramonės bendradarbiavimą. **Taikydami 21 sankcijų paketą** toliau didiname spaudimą Rusijai. Atidarydami **pirmąją derybų skyrių grupę** klojame pamatus Ukrainos atečiai Europoje.

Sparčiai kintančiame pasaulyje ES ir toliau kryptingai siekia, kad būtų apsaugota tai, kas svarbiausia. Iniciatyva **„Europos demokratijos skydas“** siekiame išsaugoti mūsų demokratijos pamatus ir apsaugoti ją nuo užsienio kišimosi. Pateiktais pasiūlymais dėl kito ilgalaikio biudžeto stipriname teisinės valstybės apsaugą. Siekiame, kad Europa būtų skaitmenizuota, konkurencinga ir sąžininga. Imamės veiksmų, kad **apsaugotume europiečius**, visų pirma vaikus ir jaunimą, nuo naujų internete tykančių grėsmių, tačiau kartu didiname jų galimybes naudotis skaitmeninio pasaulio teikiama nauda. Be to, toliau dedame pastangas, kad būtų sprendžiamos žmonių kasdienį gyvenimą slegiančios problemos – nuo energijos kainų iki būsto įperkamumo.

Per pastaruosius 12 mėnesių Europai vėl teko grumtis su dideliais pasauliniais iššūkiais. Vis dėlto šioje netikrumo akivaizdoje **daugiau europiečių nei bet kada anksčiau pripažįsta, kad laikydamiesi išvien esame stipresni** – beveik devyni iš dešimties teigia, kad Europos valstybės turėtų dar labiau susivienyti, kad atremtų dabartinius pasaulinius iššūkius. Jie pripažįsta, kad saugumui, gerovei ir laisvei užtikrinti reikia labiau nepriklausomos Europos. Būtent tai Europa ir pasirinko. **Dabar dirbame, kad tai taptų tikrove.**

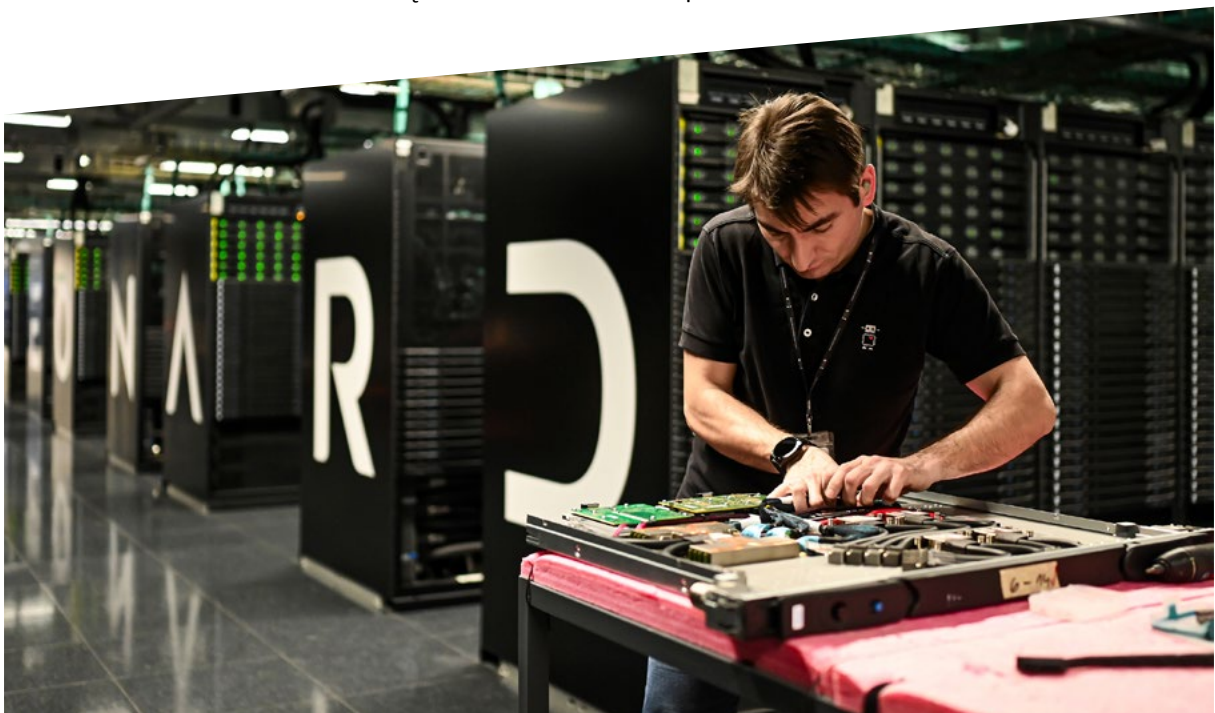
01 Konkurencinga ir klestinti Sąjunga

Konkretinga ekonomika yra Europos klestėjimo pagrindas. Ji leidžia kurti gerovę ir kokybiškas darbo vietas, finansuoti viešąsias paslaugas ir palaikyti mūsų socialinį modelį. Pasaulyje, kurį formuoja strateginė konkurencija, o priklausomybės išnaudojamos kaip ginklas, konkurencinga ekonomika yra ir mūsų nepriklausomybės ramstis. Kaip yra pasakęs Mario Draghi, konkurencinga ekonomika yra būtina mūsų laisvės pasirinkti savo likimą sąlyga.

Europa turi stiprią startinę poziciją. **Esame pasaulio lyderiai daugelyje sektorių, kurie formuos ateinančius dešimtmečius**, – nuo pažangiosios gamybos iki švarių technologijų. Turime pasaulinio lygio universitetų ir mokslinių tyrimų įstaigų, o mūsų prekybos partnerysčių tinklas yra didesnis nei bet kurios kitos didžiosios ekonomikos. Tačiau visų didžiausia

Europos jėga yra jos žmonės – jų įgūdžiai, kūrybiškumas ir inovaciniai gebėjimai.

Žinoma, prieš akis tebelaukia dideli iššūkiai. Įmonės toliau stabdo ir Europos ekonomikos augimą riboja susiskaidžiusios rinkos, sisteminių veiksnių nulemti dideli energijos kaštai, kvalifikuotų darbuotojų trūkumas ir nepagrįstai sudėtingas reglamentavimas. Pašalinti šias kliūtis yra šios kadencijos Komisijos darbotvarkės prioritetas. Praėjusiais metais išdėstėme Europos ekonomikos stiprinimo veiksmų planą. **Šiais metais daugiausia dėmesio skiriame jo įgyvendinimui**, kad būtų baigta kurti bendroji rinka, sustiprintos strateginės pramonės šakos, sumažinti energijos kaštai naudojant vietoje pagamintą švarią energiją ir kartu būtų užtikrinta, kad konkurencingumas būtų neatsiejamas nuo Europos socialinio modelio.

450 mln. vartotojų **bendroji rinka yra Europos ekonomikos augimo ir konkurencingumo varomoji jėga**. Mūsų įmonėms ji yra ir vidaus rinka, ir atspirties taškas tapti pasaulinėmis lyderėmis. Tačiau išnaudojame dar ne visą jos potencialą. Kaip pabrėžė Tarptautinis valiutos fondas, vidaus kliūtys bendrojoje rinkoje prilygsta 45 proc. tarifui prekėms ir 110 proc. tarifui paslaugoms. Baigti kurti bendrąją rinką pašalinant šias užsilikusias kliūtis yra gyvybiškai svarbu Europos nepriklausomybei, todėl tai vienas iš pagrindinių šios kadencijos Europos Komisijos prioritetų.

Mažiname nereikalingą biurokratizmą, kad vykdyti veiklą bendrojoje rinkoje būtų paprasčiau. Jau pateikėme **12 bendrųjų rinkinių**, skirtų įvairiems sektoriams – nuo automobilių iki cheminių medžiagų. Trys iš šių bendrųjų rinkinių jau yra įtraukti į ES taisyklių sąvadą, o dėl dar trijų rinkinių Parlamentas ir Taryba jau iš dalies susitarė. Komisija bendradarbiauja su teisėkūros institucijomis, kad ši supaprastinimo darbotvarkė būtų toliau įgyvendinama. Dėl mūsų 12 bendrųjų rinkinių ir 2025 m. priimtų supaprastinimo priemonių Europos žmonės sutaupys bent 17 mlrd. EUR grynųjų administracinių išlaidų. Mūsų tikslas yra iki šios kadencijos pabaigos **visų įmonių administracinę naštą sumažinti bent 25 proc., o mažųjų ir vidutinių įmonių – bent 35 proc.** Tai reiškia, kad įmonėms liks daugiau išteklių inovacijoms, veiklos plėtrai ir kokybiškų darbo vietų kūrimui.

© Adobe Stock

450 mln. vartotojų apimanti ES ekonomika yra antra pagal dydį pasaulyje.
ES – stabili, nuspėjama ir patikima partnerė, atvira verslui.

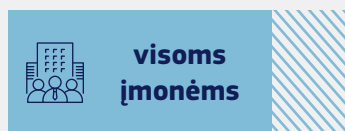

12 įvairiems sektoriams skirtų supaprastinimo dokumentų rinkinių:

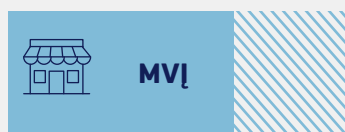
 ENERGIJOS VARTOJIMO EFEKTYVUMO TEISĖS AKTAI	 MOKESČIAI	 MAISTO IR PAŠARŲ SAUGA
 AUTOMOBILIŲ PRAMONĖ	 APLINKOS TEISĖS AKTAI	 SKAITMENIZACIJA
 CHEMINĖS MEDŽIAGOS	 GYNYBOS PARENGTIS	 MAŽOS VIDUTINĖS KAPITALIZACIJOS ĮMONĖS, SKAITMENIZACIJA IR BENDROSIOS SPECIFIKACIJOS
 BENDRA ŽEMĖS ŪKIO POLITIKA	 INVESTAVIMO SUPAPRASTINIMAS	 TVARUMAS

Paprastesnės taisyklės. Stipresnės įmonės

Siekiama iki kadencijos pabaigos
administracinę naštą sumažinti bent:

-25%

-35%

Grynasis administracinių išlaidų sumažėjimas:
12 bendrųjų rinkinių ir
2025 m. supaprastinimo priemonės

17 mlrd. EUR
sutaupyta

37,5 mlrd. EUR
tikslas iki kadencijos pabaigos

Supaprastinimas – tai ir mąstysena, kuria nuo šiol bus vadovaujama imantis visų naujų iniciatyvų. **Paprastumo** turi būti **siekama** kiekvienos naujos ES iniciatyvos **rengimo etape**, kad įmonėms ir piliečiams tektų mažesnė administracinė našta. Geresnės taisyklės yra ne tik lengviau įgyvendinamos, bet ir labai svarbios kuriant dinamiškesnę, labiau integruotą ir konkurencingesnę bendrąją rinką.

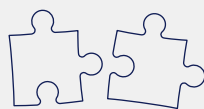
Nuo fragmentiško reglamentavimo pirmiausia nukentčia Europos verslininkai ir novatoriškos įmonės. Užuo vykdžius veiklą vienoje rinkoje, joms tenka perprasti 27 teises sistemas ir daugiau kaip 60 bendrovių formų. Turime sudaryti sąlygas mūsų įmonėms pasinaudoti privalumais, kuriuos gali suteikti tikra bendroji rinka ir jos 450 mln. vartotojų. Todėl Komisija pasiūlė „EU Inc.“ – **vieną bendrą Europos bendrovės formą, kuriai taikomas vienas bendras suderintų taisyklių rinkinys.** Tai reiškia, kad „EU Inc.“ formos bendrovė verslininkai galės įsteigti **vien internetu iš bet kurios Europos vietos per 48 valandas, išleisdami mažiau nei 100 EUR.** Visa tai bus įmanoma padaryti neaukojant esamų darbo standartų ir darbuotojų apsaugos.

„EU Inc.“ – nauja suderinta įmonių teisinė sistema

GREITA IR PIGU

Registracija per **48 valandas**.
Išlaidos – iki 100 EUR.

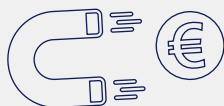
PAPRASTA

Visiškai skaitmenizuota.
Informacija pateikiama **vieną kartą**. Centrinis ES įmonių informacijos registras.

MAŽA RIZIKA

Supaprastintos ir skaitmenizuotos startuolių nemokumo procedūros.

PATRAUKLU INVESTUOTOJAMS

Paprastas akcijų perleidimas ir pateikimas į vertybinių popierių biržą.

PATRAUKLU DARBUOTOJAMS

Darbuotojai gali lengviau sudaryti akcijų pasirinkimo sandorius.

PATIKIMOS APSAUGOS PRIEMONĖS

Nesusilpnintos darbuotojų apsaugos taisyklės.

Taip pat sprendžiame finansų rinkų fragmentacijos problemą. Šiandien Europoje tebėra 27 skirtingos finansų sistemos, kurių kiekviena turi savo taisykles, priežiūros institucijas ir rinkos praktiką. Tokia fragmentacija trukdo kapitalui veiksmingai judėti ten, kur jis labiausiai reikalingas. Kita vertus, Europos namų ūkiai kasmet užsienyje investuoja 300 mlrd. EUR ir daugiau kaip 10 trln. EUR laiko mažo pajamingumo bankų indėliuose.

Europoje kapitalo netrūksta, trūksta veiksmingos sistemos, padedančios tą kapitalą nukreipti į pelningas investicijas. Todėl per praėjusius metus Europos Komisija pateikė plataus užmojo pasiūlymus dėl **santaupų ir investicijų sąjungos**, be kita ko, priemonės, kuriomis siekiama didinti finansų rinkos integraciją, supaprastinti priežiūrą ir padaryti ją nuoseklesnę, taip pat skatinama sudaryti sąlygas visiems piliečiams turėti investicines taupomasias sąskaitas bei naudotis papildomų pensijų sistemomis.

Tvirtesnė santaupų ir investicijų sąjunga atvers Europos namų ūkiams daugiau ir saugesnių galimybių investuoti į kapitalo rinkas, o įmonės galės lengviau gauti kapitalo, kurio joms reikia inovacijoms kurti, veiklai plėsti ir kokybiškoms darbo vietoms Europoje kurti. Tuo pat metu siekiame visoje Europoje didinti finansinį raštingumą.

Per pastaruosius metus Komisija be atvangos šalino kliūtis, kurios ir toliau skaido bendrąją rinką. Jau esame pateikę daugumą **Konkurencingumo kelrodžio** komunikate išdėstytų iniciatyvų – dabar daugiausia dėmesio skiriame jų įgyvendinimui. Todėl balandžio mėn. su Parlamentu ir Taryba susitarėme dėl veiksmų gairių „**Viena Europa, viena rinka**“. Tai politinis įsipareigojimas iki 2027 m. pabaigos padaryti pažangą įgyvendinant pagrindines reformas ir ji jau sparčiai vyksta.

Bendroji rinka išlieka didžiausiu Europos ekonominiu turtu. Tačiau išnaudojame tik dalį jos potencialo. Fragmentacijos mažinimas yra greičiausias būdas užtikrinti didesnę konkurencingumą ir tikrą Europos nepriklausomybę.

Viena Europa, viena rinka

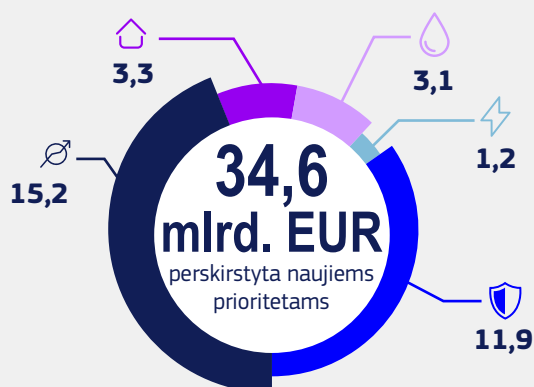
Sanglaudos politika atlieka gyvybiškai svarbų vaidmenį mažinant ekonominius ir socialinius Europos regionų skirtumus. Praėjusiais metais buvo atlikta politikos laikotarpio vidurio peržiūra, tad valstybės narės turėjo galimybę perskirstyti finansavimą naujiems strateginiams prioritetams. Per vos vienus metus 34,6 mlrd. EUR sanglaudos fondų lėšų buvo perskirstyta tokioms sritims kaip konkurencingumo stiprinimas, Europos saugumo didinimas ir energetikos pertvarkos spartinimas.

Šiuo modeliu grindžiami mūsų pasiūlymai dėl kito ilgalaikio biudžeto, kuriuose modernizuotai sanglaudos politikai skiriama ypač daug dėmesio. Plėtojant **nacionalines ir regionines** investicijų ir reformų **partnerystes**, viena vertus, bus siekiama bendrų europinių prioritetų, kita vertus, daugiau svorio įgis vietos ir regionų valdžios institucijos, pripažįstant, kad kiekvienai teritorijai būdingos savitos aplinkybės ir vietos valdžia žino geriausius veikimo būdus.

Modernizuota sanglaudos politika

LAIKOTARPIO VIDURIO PERŽIŪRA

mlrd. EUR

Bendra suma dėl apvalinimo gali šiek tiek skirtis nuo atskirų skaičių sumos.

- Konkurencingumas:** parama MVĮ, taip pat ypatingos svarbos technologijoms ir pramonės šakoms siekiant aktyvesnio teritorijų vystymosi
- Investicijos į gynybą ir dvejopos paskirties projektus:** be kita ko, infrastruktūros patvarumas, civilinė parengtis, karinis mobilumas, kibernetinio saugumo priemonės
- Įperkamas ir tvarus būstas:** teisė likti ten, kur jaučiamasi namuose
- Investicijos į vandenį:** tikslas – tvarus išteklių valdymas ir ilgalaikis atsparumas
- Energetinis saugumas:** pagrindinis dėmesys jungiamosioms linijoms ir pramonės dekarbonizacijai

Ateities pramonės šakose pirmaujanti novatoriška Sąjunga

Europa ne tik susiduria su nauja geopolitine situacija, bet ir išgyvena labai gilią technologinę ir pramonės transformaciją. Pasaulis lenktyniauja dėl įtakos formuojant klestėjimą ir galią ateityje nulemsiančias pramonės šakas – nuo dirbtinio intelekto ir kvantinių technologijų iki švarių technologijų ir biotechnologijų. Šios technologijos jau keičia tradicinius sektorius ir kasdienį gyvenimą. **Europos gebėjimas veikti nepriklausomai ir išlikti konkurencinga priklauso nuo to, ar bus užtikrinta, kad šios technologijos būtų ne tik diegiamos, bet ir kuriamos, plėtojamos bei gaminamos Europoje.**

Europa turi pasaulyje pirmaujančių pramonės ir technologijų įmonių ir itin kvalifikuotos darbo jėgos, joje vykdomi pažangiausi moksliniai tyrimai ir auga startuolių ekosistema. Dabar visas šis turtas turi būti geriau panaudotas tam, kad įmonės galėtų kurtis, plėstis ir tapti pasaulinėmis lyderėmis.

Kiekvienas į programą „Europos horizontas“ investuotas euras iki 2045 m. į ES ekonomiką sugrąžins iki 11 eurų.

Kad pritrauktume investicijų, turime didinti europinių technologijų ir švarių produktų paklausą. Ir čia ES turėtų strategiškiau išnaudoti savo ekonominį svorį. Tai siekiama padaryti 2026 m. kovo mėn. pasiūlytu **Pramonės spartinimo aktu**. Juo supaprastinamos procedūros ir paspartinamas leidimų išdavimas, o į strateginių sektorių viešuosius pirkimus įtraukus tokius kriterijus kaip „**pagaminta Europoje**“ ir mažas anglies dioksido pėdsakas, sukuriama eksperimentinės rinkos Europos pramonei. Juo siekiama **gamybos pramonei tenkančią ES BVP dalį nuo 14,3 proc. 2024 m. padidinti iki 20 proc. 2035 m.** Didesnė švarių ir novatoriškų europinių produktų paklausa suteikia įmonėms tikrumo, reikalingo norint investuoti ir plėsti veiklą Europoje.

Viena galingiausių turimų priemonių, sudaranti apie 15 proc. ES BVP, **yra viešieji pirkimai**. Tačiau pernelyg dažnai praleidžiama proga viešaisiais pirkimais siekti strateginių ES tikslų. 2026 m. rugsėjo mėn. pateiktas **Viešųjų pirkimų aktas** leis viešuosius pirkimus supaprastinti bei padidinti atskaitomybę už juos ir kartu sudarys valdžios institucijoms sąlygas strategiškiau juos pasitelkti Europos tiekėjams ypatingos svarbos sektoriuose remti.

Pramonės **spartinimo aktas**

© Adobe Stock

Siekis, kad gamyba
sudarytų

20 %
ES BVP

- » Stiprinti ES pramonės pirmavimą
- » Spartinti investicijas į pramonės dekarbonizaciją
- » Viešaisiais pirkimais didinti ES švarių technologijų produktų paklausą
- » Užtikrinti, kad užsienio investicijos į ypatingos svarbos sektorius kurtų pridėtinę vertę ES ekonomikai

Be to, stengiamės, **kad daugiau Europos idėjų virstų Europos sėkmės istorijomis.**

Europos moksliniai tyrimai ir inovacijos yra pasaulinio lygio, tačiau per mažai jų išsirutulioja į sėkmingus produktus ir įmones. Šį atotrūkį padės panaikinti taip pat rugsėjo mėn. pateiktas **Europos inovacijų aktas** – jis suteiks valdžios institucijoms galimybę remti europines inovacijas ir leis geriau naudotis intelektualinės nuosavybės teisėmis.

Be to, ES pritaiko savo reglamentavimo sistemą, kad galėtų konkuruoti pasaulyje, kuriame vis svarbesni tampa mastas, sparta ir investicijos. Siekdama užtikrinti, kad konkurencijos politika neatsilikytų nuo pasaulinių rinkų realijų, 2026 m. balandžio mėn. Komisija pateikė naujų **susijungimų gairių** projektą. Jose laikomasi dinamiškesnio ir labiau į ateitį orientuoto požiūrio: konkurencija Europoje išsaugoma, tačiau kartu daugiau dėmesio skiriama inovacijoms, investavimo pajėgumams ir pramonės mastui.

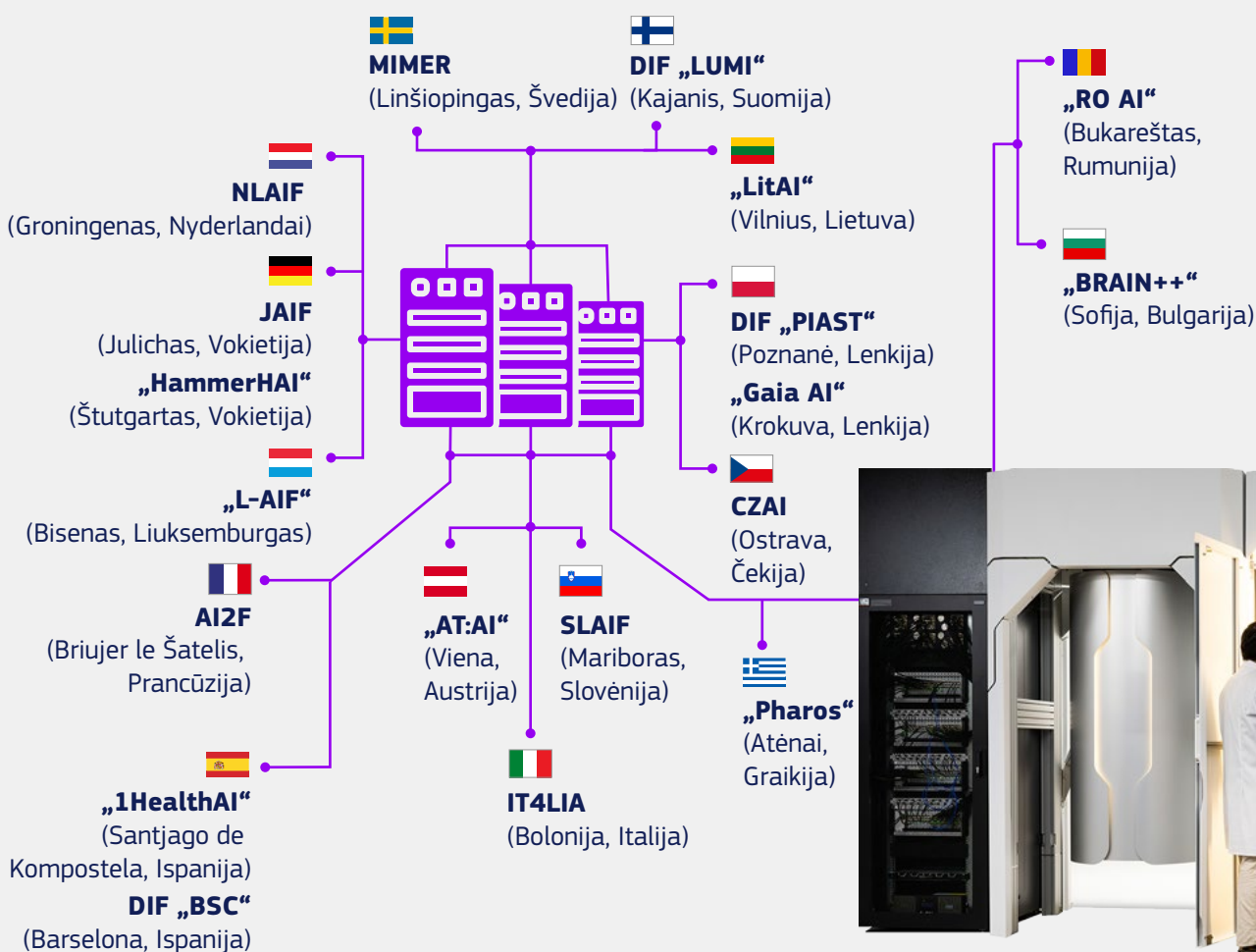
Niekur kitur iššūkiai nėra tokie ryškūs kaip skaitmeninių technologijų ir DI srityje. Čia technologinė lyderystė ir gyvybinga pramonė yra raktas į ateities sėkmę. Kita inovacijų banga priklausys nuo to, kaip skaitmeniniai pajėgumai bus naudojami realiame pasaulyje. Siekiant sukurti vertę, tokios technologijos kaip DI turi būti prijungtos prie fizinių sistemų, kurias jos turėtų tobulinti.

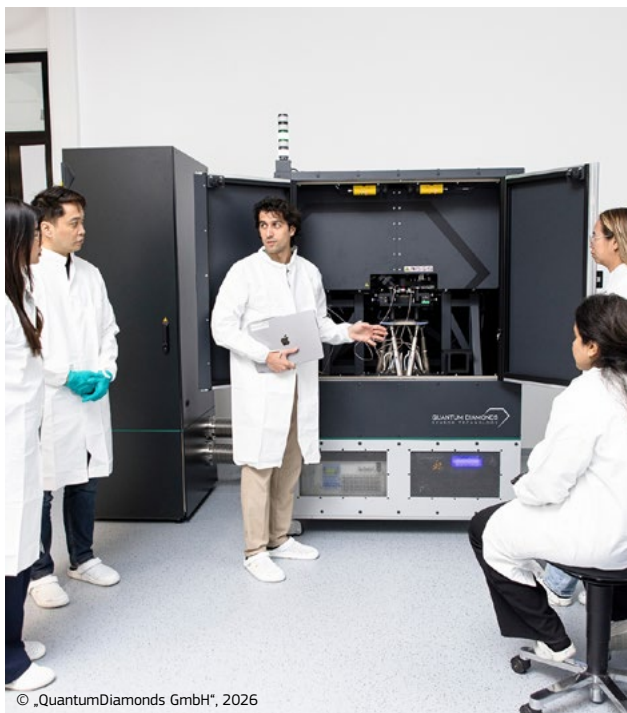
Europa yra tam pasirengusi. **Iniciatyva „InvestAI“** siekiame į šią sritį pritraukti 200 mlrd. EUR viešųjų ir privačiųjų investicijų. Pagal **DI taikymo strategiją** taip pat padedame Europos pramonei diegti DI pagrindiniuose sektoriuose – nuo sveikatos priežiūros iki pažangiosios gamybos ir vaistų. Tuo pat metu Europa kuria infrastruktūrą, būtiną norint konkuruoti pasauliniu mastu. Jau diegiama **devyniolika DI fabriku**, o 2026 m. liepos mėn. paskelbtas kvietimas teikti pasiūlymus dėl pirmųjų Europos **DI gigafabriku**. Tai leis padidinti kompiuterijos pajėgumus, reikalingus avangardiniais DI modeliams mokyti ir didelio masto inovacijoms remti. Be to, supaprastindami taisykles savo naujuoju **Skaitmeninio sektoriaus bendroju rinkiniu** siekiame, kad Europa būtų patrauklesnė vieta inovacijoms ir investicijoms. Visos šios pastangos padės Europai tapti DI žemynu.

Norint pirmauti technologijų srityje, taip pat reikia patikimos prieigos prie ypatingos svarbos išteklių. Todėl 2026 m. birželio mėn. pristatytu **technologinio suverenumo dokumentų rinkiniu** stipriname savarankiškumą ir atsparumą įvairių technologijų – nuo puslaidininkių ir programinės įrangos iki besiformuojančių ir perversminių technologijų – srityse. Remiantis Lustų akto, pagal kurį jau pritraukta daugiau kaip 52 mlrd. EUR investicijų į puslaidininkius,

sėkme, **Lustų aktu 2.0** bus padidinta Europoje pagamintų puslaidininkių paklausa ir sustiprintos Europos pramonės tiekimo grandinės. Siūlomu **Debesijos ir DI plėtros aktu** sustiprinsime Europos suverenumą ir konkurencingumą debesijos ir DI ekosistemoje, o **Skaitmeninių tinklų aktu** bus modernizuotos ir suderintos junglumo tinklų taisyklės – visa tai sudarys sąlygas veiklos vykdytojams investuoti ir kurti inovacijas.

19 DI fabrikų visoje Europoje

© „QuantumDiamonds GmbH“, 2026

Miunchene įsikūrusi veiklą plečianti įmonė „QuantumDiamonds“ sukūrė pirmąją pasaulyje rinkoje prieinamą kvantiniu matavimu grindžiamą puslaidininkių tikrinimo sistemą. Įmonės aparatais, galinčiais aptikti šiuolaikinių lustų defektus, kurių nebuvo įmanoma pastebėti jokia kita ankstesne technologija, jau naudojasi JAV ir Taivano klientai. Lustams vis sudėtingėjant, ši pažangi naujovė užtikrina DI reikalingą puslaidininkių pagrindą ir suteikia Europai apčiuopiamą konkurencinį pranašumą pasaulinėse DI lenktynėse.

Europos technologinio suverenumo dokumentų rinkinys

Technologinio suverenumo dokumentų rinkinys sustiprins Europos konkurencingumą, strateginį savarankiškumą ir geoekonominę padėtį.

KĄ TAI REIŠKIA?

Didinamas Europos pramonės pajėgumas ir savarankiškumas visoje tiekimo grandinėje.

Daugiau pasirinkimo galutiniams naudotojams.

Užsitikrinamas skaitmeninių technologijų **tiekinimas**.

Kuriamos, kontroliuojamos ir plėtojamos ypatingos svarbos technologijos, infrastruktūra, paslaugos ir duomenys.

Nustatomi pagrindinių strateginių technologijų standartai.

DOKUMENTŲ RINKINĮ SUDARO:

Lustų aktas 2.0

Debesijos ir DI plėtros aktas

ES atvirojo kodo strategija

Energetikos sektoriaus skaitmenizacijos ir DI naudojimo jame strateginės veiksmų gairės

Lustų aktas 2.0

GERINAMOS pagrindinės sąlygos: skatinamas greitesnis leidimų išdavimas, mažinamas įgūdžių stygius ir remiami Europos regionai.

DIDINAMA paklausa Europoje: skatinama paklausa naudojimo sektoriuose.

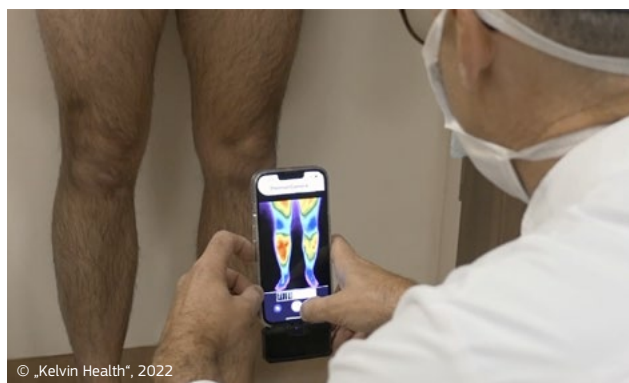

UŽTIKRINAMAS tiekimo grandinės atsparumas: mažinamos tiekimo spragos ir pažeidžiamumas vertės grandinėse.

KURIAMI pajėgumai: skatinama DI lustų gamyba, kuri, kaip prognozuojama, skatins sektoriaus augimą.

© Adobe Stock

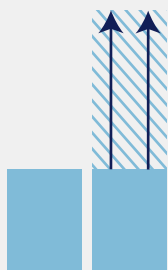
© „Kelvin Health“, 2022

Europos Komisijos parama įmonėms, siekiančioms pirmauti ateities pramonės sektoriuose, neapsiriboja skaitmenine ir dirbtinio intelekto sritimis. Europa jau yra įsitvirtinusi biotechnologijų ir gyvybės mokslų srityje, tačiau pasaulinė konkurencija šioje srityje nuožmėja. Todėl 2025 m. gruodžio mėn. Komisija pasiūlė **Biotechnologijų aktą**, kuriuo supaprastinamas reglamentavimas ir sudaromos sąlygos sparčiau vykdyti ES masto klinikinius tyrimus – taip siekiama, kad Europa taptų patrauklesne vieta kurti, išbandyti, gaminti ir komercializuoti medicinos biotechnologijas. **2026–2027 m. Komisija kartu su Europos investicijų banku investuos 10 mlrd. EUR į biotechnologijas ir gyvybės mokslus**, kad būtų didinama tiek mokslinių tyrimų kompetencija, tiek šios srities pramonės pajėgumai.

Bulgarijos sveikatos technologijų novatorė „Kelvin Health“ kuria neinvazinį būdą ankstyviems kraujagyslių ligų ir uždegimo požymiams nustatyti derinant šiluminius vaizdus, dirbtinį intelektą ir išmanųjį telefoną. Širdies ir kraujagyslių ligos yra pagrindinė mirties ir negalios priežastis ES. „Kelvin Health“ siekis – gerinti priežiūrą naudojant prieinamas diagnostikos priemones, padedančias anksti nustatyti didelį pavojų sveikatai. Pažangiausiais moksliniais tyrimais paremtus praktinius sprendimus pacientams kuriančios „Kelvin Health“ veikla remiama pagal programą „Europos horizontas“ ir Europos inovacijos ir technologijos instituto iniciatyvą „EIT Health“. Šios įmonės kolektyvas taip pat laimėjo tarptautinių apdovanojimų už inovacijas, be kita ko, „MedTech World“ 2022 m. apdovanojimą už sveikatos technologijų inovacijas.

Europos biotechnologijų aktas

PAGRINDINIAI SKAIČIAI

ES biotechnologijų pramonė augo daugiau nei

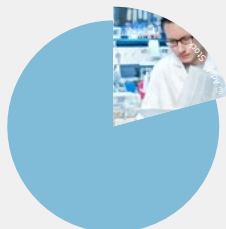
DUKART SPARČIAU

nei kiti ES ekonomikos sektoriai.

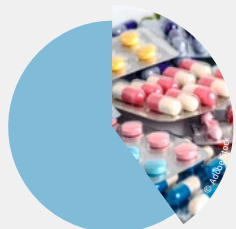
75 %

su biotechnologijomis susijusių darbo vietų ES, t. y. iš viso 685 000 darbo vietų, yra sveikatos biotechnologijų srityje.

21 %

geriausių pasaulio biotechnologijų publikacijų autoriai yra ES mokslininkai.

40 %

visų vaistų, parduodamų ES, yra biologiniai vaistai (įskaitant biologiškai panašius vaistus).

© Adobe Stock

KODĖL REIKALINGAS SVEIKATOS BIOTECHNOLOGIJŲ AKTAS?

- **ES konkurencingumas.** ES galės geriau konkuruoti pasaulyje, taip pat kaip biotechnologijų lyderė.
- **Gydymo priemonės.** Bus sparčiau kuriami ir teikiami novatoriški gydymo būdai.
- **Darbo vietų kūrimas.** Bus sukurta tūkstančiai kokybiškų darbo vietų ir tai padės augti Europos ekonomikai.
- **Inovacijos ir investicijos.** Novatoriškos įmonės galės klestėti ir pasiekti sveikatos priežiūros ir technologijų proveržių.
- **Biologinis saugumas.** Aiškiomis taisyklėmis bus užkirstas kelias netinkamam biotechnologijų naudojimui.

Dr. Giacomo Annio savo darbą telkia į išmaniųjų magnetinių nanodalelių, galinčių gydyti smegenų navikus, kūrimą. Šios teranostinės paskirties nanodalelės kuriamos taip, kad ir galėtų gydyti navikus, ir leistų gydytojams juos stebėti magnetinio rezonanso vizualizavimo įrenginiu. Jos aktyvuojamos tik paties naviko viduje, tad žala sveikiems audiniams yra minimali. Dalį savo podoktorantūros studijų mokslinių tyrimų atlikęs Stanfordo universitete, jis grįžo į Europą pagal programą „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ toliau plėtoti savo novatorišką darbą.

© Giacomo Annio, 2026

© Lindsay Oftelie, 2026

Dr. Lindsay Bassman Oftelie yra skaičiuojamosios fizikos mokslininkė, kurianti efektyviau energiją vartojančius kvantinius kompiuterius. 2022 m. ji pasirinko Europą. Gavusi programos „Marie Skłodowskos-Curie veiksmas“ podoktorantūros stipendiją ji persikėlė iš Berklio laboratorijos Jungtinėse Amerikos Valstijose į „CNR Nano“ Pizoje. Be mokslinių laimėjimų, dr. L. Bassman Oftelie pelnė Italijos užsienio reikalų ministerijos pripažinimą už mokslinę komunikaciją ir diplomatines pastangas.

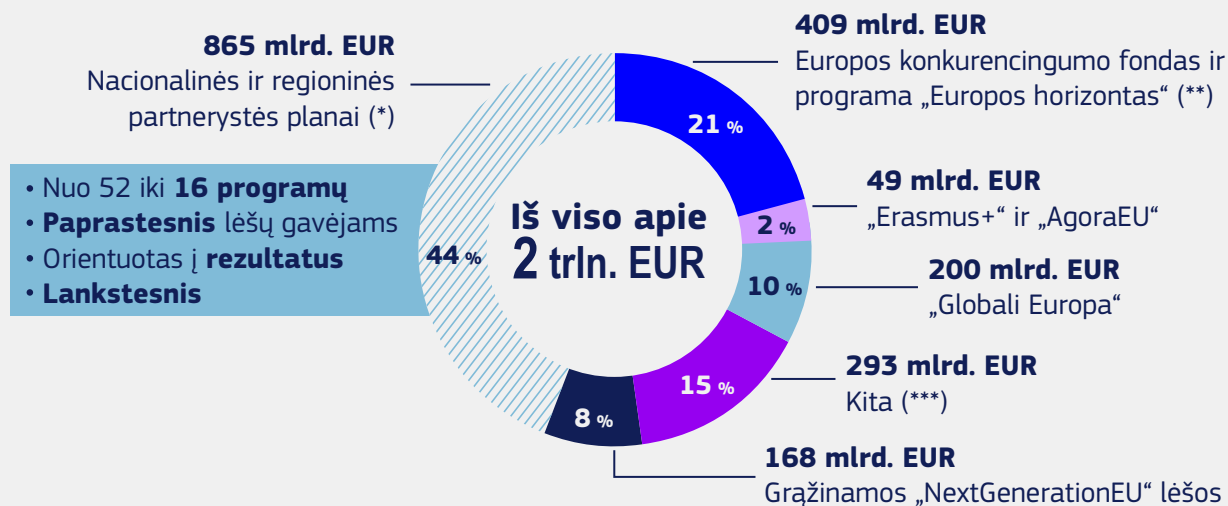
Norint padėti Europos įmonėms išaugti į pasaulines lyderes, taip pat svarbu pagerinti jų galimybes gauti kapitalo. Pernelyg dažnai perspektyviausios Europos įmonės augimo kapitalo vis dar ieško už jos ribų, o kartu į užsienį nuteka investicijos, talentai ir intelektualinė nuosavybė. Siekdama spręsti šią problemą, greta santaupų ir investicijų sąjungos Komisija kartu su privačiojo sektoriaus partneriais inicijavo **Veiklą plečiančių įmonių Europos fondą** – iki šiol didžiausią augimo etapui finansuoti skirtą nuosavo kapitalo fondą Europoje. Tikslinį 5 mlrd. EUR biudžetą valdysiantis fondas remis įmones, kuriančias strategines technologijas įvairiose DI, kvantinės, švarios energijos ir kosmoso srityse.

Taip pat remiame Europos mokslą ir mokslinius tyrimus. Paskelbus naująjį kvietimą teikti paraiškas dėl programos „Marie Skłodowskos–Curie veiksmai“ podoktorantūros stipendijų, **iš viso pasaulio gauta**

21 627 paraiškos – tai rekordinis skaičius, rodantis, kad Europa yra patraukli vieta ir kad daug pačių geriausių tyrėjų savo **moksliui nori rinktis Europą**.

Inovacijoms tenka kertinis vaidmuo ir **kitame ilgalaikiame 2028–2034 m. laikotarpio ES biudžete. Pasiūlytas plačiausio ES istorijoje užmojo beveik 2 trln. EUR vertės biudžetas** sudarytas taip, kad būtų stiprinamas Europos gebėjimas investuoti strategiškiau ir didesniu mastu. Siekiant šio tikslo esminį vaidmenį atlieka naujas **Europos konkurencingumo fondas, programa „Europos horizontas“ ir Inovacijų fondas**, iš kurių lėšų moksliniams tyrimams ir inovacijoms remti, tiekimo grandinėms stiprinti, priklausomybei mažinti, strateginei infrastruktūrai remti ir investicijoms į technologijas, nuo kurių priklausys Europos konkurencingumas ateityje, spartinti skiriama 451 mlrd. EUR.

Pasiūlytas naujas ilgalaikis biudžetas

NB. Visos sumos nurodytos 2025 m. kainomis, pakoreguotomis taikant 2 proc. defliatorių.

(*) Apimantys:

- regioninę plėtrą,
- migraciją, sienų apsaugą ir saugumą,
- socialinius klausimus,
- bendrą žemės ūkio politiką,
- žuvininkystę ir jūrų reikalus.

(**) Ir dar 41 mlrd. EUR iš Inovacijų fondo.

(***) Įskaitant:

- Europos infrastruktūros tinklų priemonę,
- civilinę saugą ir sveikatą,
- Euratomo mokslinių tyrimų ir mokymo programą,
- bendrą užsienio ir saugumo politiką,
- Teisingumo programą,
- branduolinės energetikos objektų eksploatavimo nutraukimą,
- užjūrio šalis ir teritorijas, įskaitant Grenlandiją,
- programą „Pericles“.

Turėdama tokį biudžetą Europa bus finansiškai pajėgi ne tik konkuruoti, bet ir pirmauti ateities pramonės šakose.

Europai būtina tvirta pramoninė bazė.

Ant tokių pramonės šakų kaip energetika, cheminių medžiagų ir plieno pramonė laikosi ištisos vertės grandinės. Tačiau šiuo metu šiose pramonės šakose susiduriama su augančiais iššūkiais – didelėmis energijos kainomis, suintensyvėjusia pasauline konkurencija ir didžiulių užsienio subsidijų sukeltais rinkos iškreipimais.

Išlaikyti šiuos pajėgumus Europoje yra ne tik ekonominė, bet ir strateginė būtinybė. Pramonės pajėgumų praradimas reiškia, kad prarandamos kvalifikuotos darbo vietos, technologinė patirtis ir galimybės kurti savo ateitį. Todėl Europa didina savo paramą. Pernai inicijavome **švarios pramonės kursą**, kad dekarbonizacija taptų Europos pramonės augimo varomąja jėga ir kartu būtų įgyvendinti mūsų klimato srities užmojai. Daugiau nei **dvigubai padidinome investicijas į pramonės transformaciją – nuo 52 mlrd. EUR 2024 m. iki 115 mlrd. EUR 2025 m.**

Švarios pramonės kursas

SPARTESNIS EUROPOS PERĖJIMAS PRIE ŠVARIOS PRAMONĖS

ENERGIJAI IMLIOS PRAMONĖS

konkurencingumo apsauga didelių energijos kaštų ir nesažiningos pasaulinės konkurencijos sąlygomis

ŠVARIŲ TECHNOLOGIJŲ SEKTORIUS

kaip vienas iš pagrindinių konkurencingumo ir dekarbonizacijos veiksnių

Investicijos į pramonės transformaciją

Praėjusiais metais inicijavome **Cheminių medžiagų aljansą**, kurio tikslas – spręsti struktūrines problemas, su kuriomis susiduria viena iš svarbiausių Europos pramonės ekosistemų. Įgyvendindami **automobilių pramonės sektoriaus veiksmų planą** padedame Europos automobilių gamintojams ir tiekėjams suvaldyti pokyčius, susijusius su perėjimu prie netaršaus judumo. Be to, nustatydami **naują plieno sektoriaus apsaugos nuo pasaulinių perteklinių pajėgumų** ir nesąžiningos konkurencijos **sistemą**, užtikriname, kad Europa išlaikytų pramonės pagrindą, nuo kurio taip priklauso mūsų gerovė ir saugumas. Be to, galutinės grandies produktus, kurių sudėtyje daug plieno arba aliuminio, įtraukiame į ES **pasienio anglies dioksido korekcinį mechanizmą**. Visos šios priemonės padeda užtikrinti, kad Europa išliktų ne tik inovacijų žemynu, bet ir statančiu bei gaminančiu žemynu.

© „Consortio del Aeropuerto de Teruel“, 2026

Nedidelėje menkai begyvenamoje Kaudės savivaldybėje (Ispanija) įsikūrusi Teruelio oro uosto platforma (AT) tapo kaimo ekonominės transformacijos pavyzdžiu. AT išvystė dinamišką aviacijos ekosistemą, pritraukė investicijų ir sukūrė apie 1 000 tiesioginių darbo vietų, taip suteikdama galimybių kvalifikuotiems regiono darbuotojams.

Viena iš šios ekosistemos dalių – iš Teisingos pertvarkos fondo lėšų bendrai finansuojama Orlaivių ir erdvėlaivių inovacijų laboratorija. Turėdama šią laboratoriją, kurioje bus galima atlikti orlaivių ir erdvėlaivių komponentų bandymus bei tinkamumo vertinimą ir kuri kartu taps pirmąja bandomąja orlaivių perdurbimo gamykla, AT dar labiau įsitvirtins kaip inovacijų centras. Šis projektas padės kurti švaresnį, saugesnį ir konkurencingesnį Europos aviacijos sektorių.

Strateginiai dialogai 2025 m.

Energetinės nepriklausomybės užtikrinimas

Jokioje kitoje srityje būtinybė Europai užsitikrinti didesnę nepriklausomybę nėra akivaizdesnė nei energetikoje. **Per šį dešimtmetį jau antrą kartą į Europą atsirito pasaulinė energetikos krizė.** Dėl intensyvėjančio konflikto Artimuosiuose Rytuose ir Ormūzo sąsiaurio uždarymo smarkiai šoktelėjo pasaulinės naftos ir dujų kainos. Krizė Europai atsiėjo daugiau kaip 80 mlrd. EUR papildomų energijos išlaidų. Dar kartą patyrėme, kaip greitai geopolitinis nestabilumas už mūsų sienų gali virsti ekonominiais sunkumais Europos šeimoms ir įmonėms.

Per pastaruosius kelerius metus ES ėmėsi reikšmingų žingsnių, kad paspartintų perėjimą prie švarios energijos, sumažintų išmetamą teršalų kiekį ir geriau apsaugotų nuo nepastovumo energijos rinkose. Dėl visų šių pastangų Europa į šią krizę įžengė geriau pasirengusi nei anksčiau. Balandžio mėn. Europos Komisija pristatė „**AccelerateEU**“ – priemonių rinkinį, kuriuo siekiama padėti valstybėms narėms operatyviai reaguoti į krizę ir stiprinti ilgalaikį Europos energetinį atsparumą. Jame trumpalaikė parama pažeidžiamiems piliečiams ir energijai imlioms pramonės šakoms derinama su struktūrinėmis priemonėmis, skirtomis priklausomybei nuo nepastovių iškastinio kuro rinkų sumažinti.

Be to, **nuo 2027 m. visiškai uždraudėme rusiškų dujų importą į ES**. Šis sprendimas leis ES nebebūti priklausomai nuo energijos importo iš tokios nepatikimos partnerės kaip Rusija, o dar svarbiau – nustosime finansuoti Rusiją.

Išvada aiški – kol Europa bus priklausoma nuo importuojamo iškastinio kuro, mūsų gerovė ir saugumas nebus apsaugoti nuo išorės sukrėtimų. **Kelias į Europos nepriklausomybę – spartesnis perėjimas prie vietoje pasigaminamos švarios energijos.** Ir šis uždavinys turi būti sprendžiamas nedelsiant, nes Europos ateitį formuosiančioms pramonės šakoms – nuo dirbtinio intelekto iki elektromobilumo – reikia daug įperkamos ir patikimos energijos.

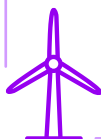
Europa jau padarė didelę pažangą. **2025 m. pirmą kartą istorijoje iš vėjo ir saulės pasigaminome daugiau elektros energijos nei iš iškastinio kuro.**

Atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalis Europos elektros energijos rūšių derinyje padidėjo nuo 36 proc. 2021 m. iki 47 proc. 2025 m. Apskaičiuota, kad vien dėl sparčios saulės energijos plėtros per krizę Ormūzo sąsiauryje kasdien buvo sutaupoma apie 110 mln. EUR, kuriuos kitu atveju būtų reikėję išleisti dujoms importuoti.

Pagal 2026 m. kovo mėn. Europos Komisijos pristatytą **Mažųjų modulinį reaktorių strategiją** remiama naujos kartos branduolinė energetika Europoje ir siekiama, kad šios technologijos pradėtų veikti iki ketvirtąjo dešimtmečio pradžios. Kartu Europa **didina paramą branduolių sintezės moksliniams tyrimams ir inovacijoms**, pripažindama jos ilgalaikį potencialą transformuoti viso pasaulio energetiką.

Dėl ES pastangų sparčiau skinti švarios pertvarkos vaisius, iškastinio kuro importo išlaidos iki 2030 m. **sumažės apie 130 mlrd. EUR per metus.**

ŠIS SUTAUPYMAS ĮMANOMAS, NES:

Elektros energijos gamybą iš iškastinio kuro keičia švari energija.

50 % sutaupytos sumos

Didinama elektrifikacija ir energijos vartojimo efektyvumas.

25 % sutaupytos sumos

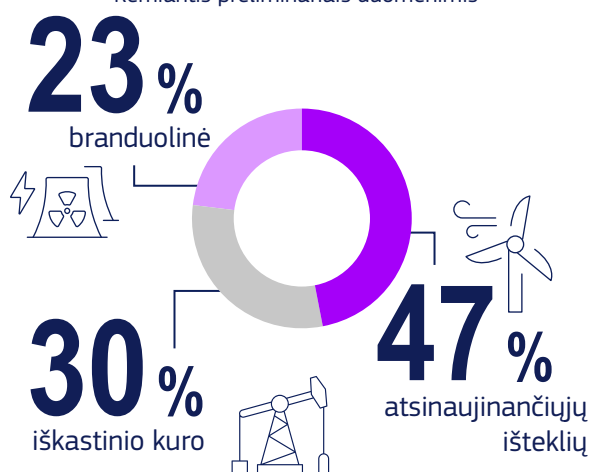
Kuriama išmaniųjų elektros tinklų infrastruktūra ir didinamas energetikos sistemos lankstumas.

25 % sutaupytos sumos

Vis dėlto gaminti daugiau švarios elektros energijos nepakanka. Europa taip pat turi **paspartinėti elektrifikavimą**, kad transportas, šildymas ir pramonės procesai būtų vis daugiau grindžiami ne importuojamu iškastiniu kuru, o švaria europine elektros energija. Liepos mėn. pateikėme **Elektrifikavimo veiksmų planą**, kad Europa taptų pirmuoju elektra varomu žemynu, ir pasiūlymą dėl **tinklo mokesčių**, kad valstybės narės galėtų sumažinti šiuos mokesčius tam tikroms vartotojų grupėms ir užtikrinti, kad elektros energija nebūtų apmokestinama daugiau nei dujos.

ES elektros energijos rūšių derinys 2025 m.

Remiantis preliminariais duomenimis

70% mažo anglies dioksido pėdsako šaltinių

IKI 2050 M. STIGINIAI SAULĖS FOTOVOLTTINĖS ENERGIJOS ĮRENGINIAI GALĖTŲ PAGAMINTI APIE

40%

EUROPAI REIKIAMOS ELEKTROS ENERGIJOS

© „Getting The Market“, 2026

Nyderlandų novatoriaus pradėto projekto WASP tikslas – grįžtant prie senovinių plaukiojimo būdų šiuolaikiniuose laivuose ir keltuose įrengti rotorines bures, kad laivą būtų galima varyti ir degalais, ir vėju. Šiame pagal INTERREG Šiaurės jūros regiono programą, kuri yra Europos regioninės plėtros fondo dalis, finansuojamame projekte dalyvauja laivų savininkai, techniniai ekspertai ir tyrėjai iš visos Europos. Jį įgyvendinant įrengti penki laivai. Rezultatas – sutaupoma iki 20 proc. degalų. Projekto pridėtinė vertė akivaizdi – išmetama mažiau teršalų, suvartojama mažiau degalų, mažinama priklausomybė nuo iškastinio kuro ir didinamas Europos laivybos sektoriaus atsparumas.

Baltijos jūroje esanti Bornholmo sala turi milžinišką vėjo energijos potencialą. 2026 m. sausio mėn. buvo pasiektas politinis susitarimas dėl Bornholmo energetikos salos projekto išlaidų pasidalijimo. Šis projektas – pirmasis pagal iniciatyvą „Energy Highways“ įgyvendintinas tikslas. Jį vykdant bus įrengti jūros vėjo elektrinių parkai ir sukurta 3 GW elektros jungtis su Danijos ir Vokietijos nacionaliniais elektros tinklais. Taip vėjo energija iš nacionalinio ištekliaus taps bendru Europos ištekliumi, o Baltijos jūra gali tapti jūriniu energetiniu centru, kuris būtų pavyzdys įgyvendinant projektus visoje ES. Tai svarbu mums siekiant energetinės nepriklausomybės. Šiam projektui, kurį kaip bendro intereso projektą Komisija laiko prioritetiniu, pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę skirta 645 mln. EUR.

Europoje taip pat reikia tvirtesnių ir pažangesnių tinklų, didesnių kaupimo pajėgumų ir lankstesnių sąlygų. Pagal **priemonių rinkinį „Battery Booster“** Komisija investuoja 1,5 mlrd. EUR į Europos baterijų gamybą. Įgyvendindama **energetikos tinklų dokumentų rinkinį** ir tiesdama svarbias tarpvalstybines **energijos magistrales** Europa imasi šalinti infrastruktūros trūkumus ir kuria elektrifikavimo amžiui reikalingus tinklus.

Pirmas svarbus žingsnis įgyvendinant iniciatyvą „Energy Highways“ – sausio mėn. Komisijos, Danijos ir Vokietijos sudarytas **susitarimas plėtoti jūros vėjo energiją Bornholmo saloje**. Šiuo projektu į Danijos ir Vokietijos nacionalinius tinklus bus integruota 3 GW jūros vėjo energijos pajėgumų.

Tolesnis Europos tinklų infrastruktūros sujungimas

VISIŠKAS TARPUSAVIO SUJUNGIMAS

Dėl ES energijos vidaus rinkos Europos vartotojai jau dabar **kasmet sutaupo apie 34 mlrd. EUR.**

Investavus 5 mlrd. EUR sistemos išlaidos sumažėtų 8 mlrd. EUR, taigi **grynoji ekonominė nauda siektų 3 mlrd. EUR.**

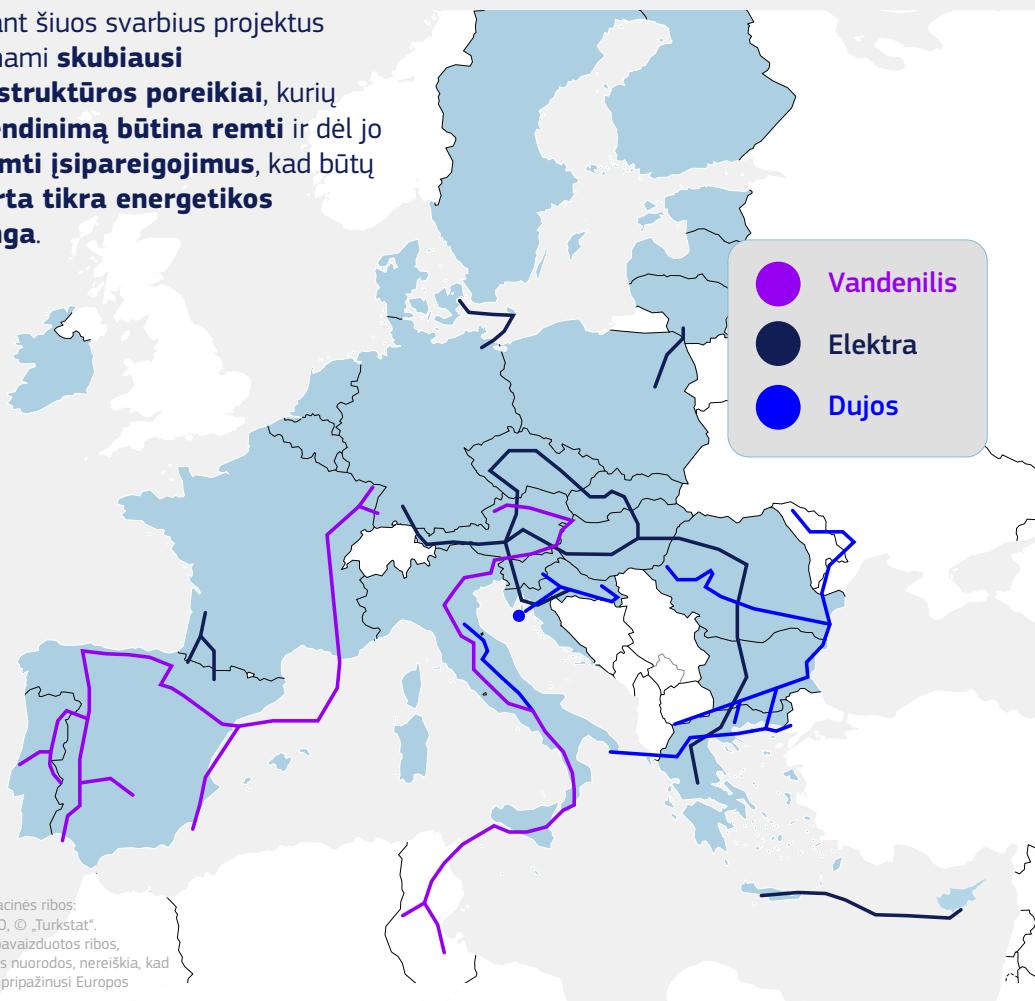
Tolesnė integracija jau iki 2030 m. galėtų šį skaičių padidinti iki **40–43 mlrd. EUR per metus.**

50 proc. padidinus tarpvalstybinę prekybą elektros energija, 2030 m. metinis ES BVP galėtų padidėti maždaug 18 mlrd. EUR.

PASPARTINTAS ENERGIJOS MAGISTRALIŲ TIESIMAS

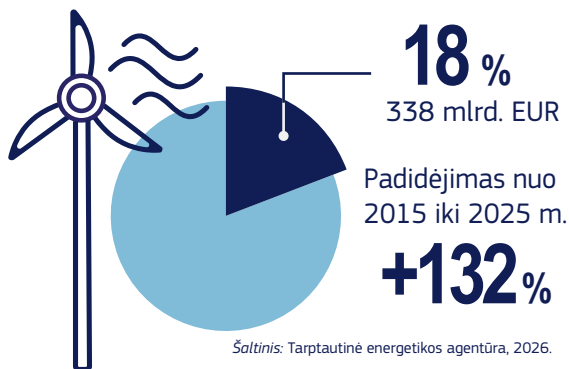
Vykdam šiuos svarbius projektus tenkinami **skubiausi infrastruktūros poreikiai**, kurių **įgyvendinimą būtina remti** ir dėl jo **prisiimti įsipareigojimus**, kad būtų **sukurta tikra energetikos sąjunga.**

Žemėlapis dešinėje – administracinės ribos.
© „EuroGeographics“, © UN-FAO, © „Turkstat“.
Tai, kad šiame žemėlapyje yra pavaizduotos ribos, nurodyti pavadinimai ir pateiktos nuorodos, nereiškia, kad juos yra oficialiai patvirtinusi ar pripažinusi Europos Sąjunga.

Pirmavimas pasaulyje formuojant švarią ir atsparią pertvarką

ES INVESTICIJŲ Į ŠVARIĄ ENERGIJĄ DALIS PASAULYJE

ES ATLPS IR ŠILTNAMIO EFEKTĄ SUKELIANČIŲ DUJŲ IŠMETIMAS

Nuo 2005 m., kai pradėta įgyvendinti ATLPS

Išmetamas šiltnamio
efektą sukeliančių
dujų kiekis

-50 %

sektoriuose, kuriems
taikoma ATLPS

Gautos
pajamos

280 MLRD. EUR

reinvestuota į inovacijas,
modernizavimą ir pramonės
dekarbonizaciją

ES ekonomika ir toliau auga.

Švarią pertvarką įgyvendinti reikės kaip niekad daug investicijų. Komisijos pateikta **Investavimo į švarią energiją strategija** padeda mažinti atotrūkį tarp šiuo metu prieinamo privataus kapitalo ir reikalingų investicijų. Be to, ji padeda mažinti projektų riziką ir sutelkti privatų finansavimą tinklams, novatoriškoms švarios energijos technologijoms ir energijos vartojimo efektyvumo projektams. Visa tai pasiekti padeda glaudus bendradarbiavimas su Europos investicijų banko grupe, kuri **per ateinančius trejus metus ketina sutelkti daugiau kaip 75 mlrd. EUR finansavimą Europos švariosios pertvarkos tikslams remti.**

Pertvarkai vykdyti taip pat reikia tinkamų rinkos paskatų. Todėl Europos Komisija pradėjo **apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) peržiūrą**. Taikant šią sistemą įrodyta, kad dekarbonizacija ir augimas gali būti suderinami. **Nuo 2005 m., kai pradėta įgyvendinti ATLPS, sektoriuose, kuriems ji taikoma, išmetamas teršalų kiekis sumažėjo daugiau kaip 50 proc.,** o ES ekonomika toliau augo. Sistema padėjo sugeneruoti daugiau kaip 280 mlrd. EUR pajamų švarią pertvarką remti. Šios pajamos visoje Europoje reinvestuojamos į švarias inovacijas ir pramonės transformaciją. Valstybės narės jau yra įpareigosios 100 proc. savo nacionalinių ATLPS pajamų skirti klimato srities tikslams. Ateityje jos turės bent pusę šių pajamų skirti pastangoms dekarbonizuoti sektorius, kuriems taikoma ATLPS. Tai padės užtikrinti, kad iš Europos pramonės šakų gaunamos pajamos būtų reinvestuojamos taip, kad padėtų Europos įmonėms kurti švarią ateities pramonę ir energetiką.

Europos ūkininkai yra ir mūsų gerovės, ir nepriklausomybės ramstis. Jų dėka turime patikimą saugaus ir kokybiško maisto tiekimą, o milijonai žmonių – darbą žemės ūkio maisto produktų sektoriuje, dėl jų išlieka kaimo bendruomenės ir kraštovaizdžiai, kurie yra neatsiejama Europos tapatybės dalis. Tačiau ūkininkams tenka įveikti vis daugiau sunkumų – nuo didėjančių gamybos sąnaudų ir pasaulinės konkurencijos iki didėjančio klimato kaitos poveikio ir geopolitinių iššūkių.

Per pastaruosius metus Europa padidino savo paramą. 2025 m. spalio mėn. Komisija pristatė **Kartų kaitos žemės ūkyje strategiją**, kurioje keliamas tikslas iki 2040 m. padvigubinti jaunųjų ir naujų ūkininkų skaičių. Dar labiau supaprastinome **bendrą žemės ūkio politiką**, tad administracinės naštos bus mažiau, o gauti paramą – paprasčiau. Taip pat susitarta dėl naujų taisyklių, kuriomis bus **sustiprinta ūkininkų padėtis maisto tiekimo grandinėje**, o tai padės užtikrinti, kad jie gautų teisingesnę savo sukuriamos vertės dalį.

Gegužės mėn. Komisija pateikė **Trąšų veiksmų planą**, kuriuo siekiama užtikrinti galimybę įsigyti trąšų už prieinamą kainą, didinti jų gamybą Sąjungoje ir taip padidinti ekonominį saugumą bei remti mūsų nepriklausomumą. Netrukus Komisija taip pat paskelbė, kad bus **sutelkta apie 540 mln. EUR** vertės (o jei **prisidės valstybės narės, ši suma gali padidėti iki 1,5 mlrd. EUR**) finansinė pagalba trąšas perkantiems ūkininkams.

Liepos mėn. Komisija priėmė **ES gyvulininkystės strategiją ir Baltymų veiksmų planą**, kuriuose išdėstyta ilgalaikė tvarios gyvulininkystės Europoje vizija. Strategijoje pripažįstama, kad sektorius atlieka esminį vaidmenį didinant apsirūpinimo maistu saugumą, palaikant kaimo bendruomenes ir siekiant atsparesnės žemės ūkio sistemos. Šią viziją papildė **Baltymų veiksmų planas**, kuriuo numatoma didinti baltymų gamybą ir naudoti daugiau ES užaugintų baltymų.

Apsirūpinimo maistu saugumas yra Europos nepriklausomybės kertinis akmuo. Todėl **bendra žemės ūkio politika** išlieka mūsų pasiūlymų

dėl kito ilgalaikio ES biudžeto dėmesio centre. Remdama ūkininkus, investuodama į naująją kartą ir stiprindama sektoriaus konkurencingumą, Europa padeda užtikrinti, kad žemės ūkis dar daugelį dešimtmečių išliktų gerovės ir strateginės stiprybės šaltiniu.

Artūrs Eriņšas yra šeimos valdomo ūkio „Pumpuri“ Latvijos rytiniame pasienio regione savininkas. Perėmęs šeimos ūkį iš savo tėvo, Artūras toliau jį plėtoja derindamas tradicinį ūkininkavimą su naujomis investicijomis, kad jis klestėtų ir ateityje. Šiandien apie 195 hektarų ūkyje „Pumpuri“ auginami grūdai, žirniai, bulvės ir kitos daržovės. Pasinaudojęs pagal bendrą žemės ūkio politiką (BŽŪP) teikiama parama, įskaitant paramą jauniems ūkininkams ir keturis iš Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai finansuotus investicijų projektus, Artūras ūkį modernizavo ir išplėtė jo veiklą.

Žmonių įgalinimas ir mūsų socialinio modelio stiprinimas

Konkurencingumas nėra savitiksliis – jis reikalingas mūsų piliečių gerovei užtikrinti ir socialiniam modeliui palaikyti. Mūsų konkurencingumo varomoji jėga remiasi į unikalų Europos socialinį modelį ir tvirtą darbuotojų ir darbdavių socialinio dialogo tradiciją. Tai padeda žmonėms įgyti įgūdžių, kurių jiems reikia, kad galėtų klestėti konkurencingesnėje pasaulio ekonomikoje.

Europa savo pavyzdžiu parodė, kad ekonominė pažanga ir socialinės teisės yra visiškai suderinamos. Priemonė „**NextGenerationEU**“ padėjo iš naujo užkurti mūsų ekonomikos variklį ir paspartinti švariąją ir skaitmeninę pertvarką. Pagal šią priemonę **jau išmokėta 440 mlrd. EUR lėšų**. Dėl šių investicijų įdarbinta apie 3,5 mln. europiečių ir ne tik tapome atsparesni, bet ir ruošiamės savo ekonomiką ateičiai. Prasidėjus paskutiniam priemonės „NextGenerationEU“ įgyvendinimo etapui, dabar visų pirma siekiama įvykdyti likusius veiksmus, be kita ko, **iki 2026 m. rugsėjo 30 d. pateikti galutinio mokėjimo prašymus**.

Vis dėlto šiais geopolitinės įtampos ir technologinio perversmo laikais daugelis europiečių yra susirūpinę – kas bus toliau? Įmonės restruktūrizuojamos, pramonė susiduria su nuožmia pasauline konkurencija, o daugelis darbuotojų kelia klausimą, ką dirbtinis intelektas ir naujos technologijos reikš jų ateičiai. Išgyvename esminę, sparčiai vykstančią pertvarką ir Europa privalo neatsilikti nuo pokyčių tempo.

Tokiais momentais **iš netikrumo į galimybes vedantis tiltas yra įgūdžiai**. Jie svarbūs ne tik mūsų konkurencingumui, bet ir kad žmonės jaustųsi ramūs dėl ateities. Toks ir yra mūsų **įgūdžių sąjungos** tikslas: suteikti europiečiams gebėjimų, atveriančių kelią į sėkmę kintančioje ekonomikoje.

Nuo 2020 m. **kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo iniciatyvomis pasinaudojo daugiau kaip 10 mln. žmonių, iš jų 3,9 mln. vien tik 2025 m.** Dabar žengiame toliau: **įgūdžių garantijos iniciatyva** padės sektorių, kuriuose vyksta esminė pertvarka, darbuotojams pereiti į augančius ir strateginius sektorius, kuriuose trūksta darbo jėgos. Tai reiškia, kad bus daugiau investuojama į kvalifikacijos kėlimą bei perkvalifikavimą, o DI diegiančioms įmonėms bus padedama atitinkamai pritaikyti darbo vietas. Taip investuodami į žmones ir remdamiesi tvirta Europos socialinio dialogo tradicija transformacija pasinaudojame kaip galimybe.

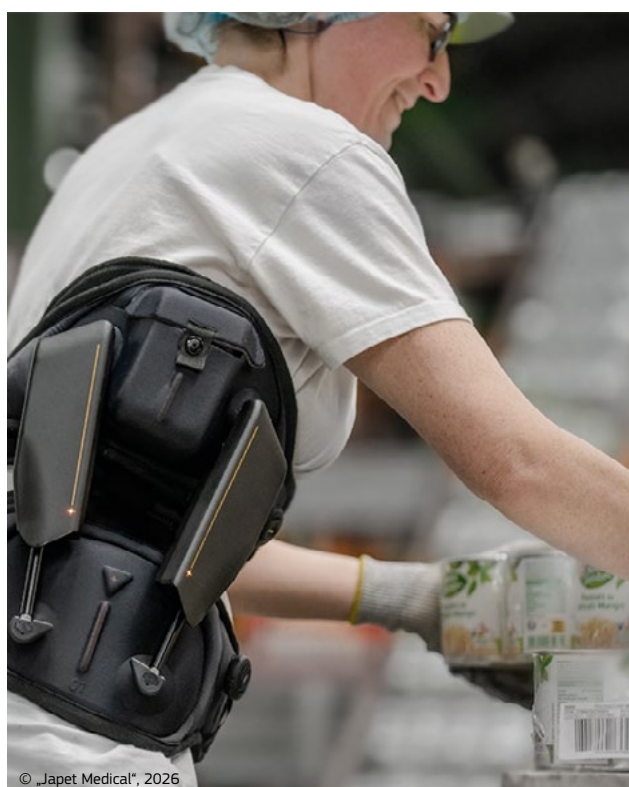
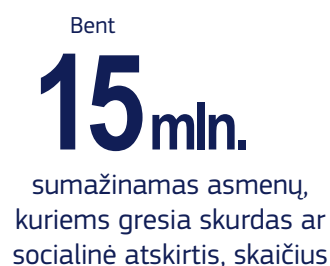
© „Euronews“ – „Make it Work“, 2026

Mariana – 57-erių metų kiprietė pagal Kaimynystės socialinių darbuotojų programą paprašė jai padėti pasirūpinti dvidešimtmečiu sūnumi autistu. Ši Europos socialinio fondo+ lėšomis finansuojama programa suteikė moteriai galimybę vėl pradėti dirbti ir atgauti nepriklausomybę. Marianos žodžiais, ši programa – šviesos spindulys.

Ilgūdžių sąjunga – tai planas, kaip:

2030 M. ES TIKSLAI

© „Japet Medical“, 2026

Drauge su Prancūzijos inžinieriumi Antoine'u Noeliu įkurta įmonė „Japet Medical“ kuria egzoskeletus, suteikiančius atramą darbuotojams kasdieniame darbe ir padedančius užkirsti kelią su darbu susijusiems raumenų ir kaulų sistemos sutrikimams. Gavusi finansavimą pagal priemonę „NextGenerationEU“, „Japet Medical“ sukūrė naujos kartos juosmens egzoskeletą – diskretišką ir tiesiogiai į kasdienes drabužius integruotą sistemą, kuri ne tik padeda apsaugoti fizinį krūvį patiriančius darbuotojus, bet ir suteikia atramą žmonėms, kasdien kenčiantiems nuo nugaros skausmų.

Kartu užtikriname, kad Europa geriau pasinaudotų savo talentingų ir darbščių gyventojų potencialu. Laisvas judėjimas yra viena didžiausių mūsų Sąjungos stiprybių, tačiau darbuotojai, kirsdami sienas, vis dar susiduria su nereikalingomis kliūtimis. Dėl vėlavimo pripažinti kvalifikacijas, apsunkinančių administracinių procedūrų ir pernelyg didelių išlaidų toliau ribojamas judumas ir švaistomi mūsų ekonomikai skubiai reikalingi įgūdžiai. Būsime **Sąžiningo darbo jėgos judumo dokumentų rinkiniu** siekiama pašalinti nereikalingas kliūtis ir sudaryti palankesnes sąlygas žmonėms savo įgūdžius pasiūlyti ten, kur jų labiausiai reikia.

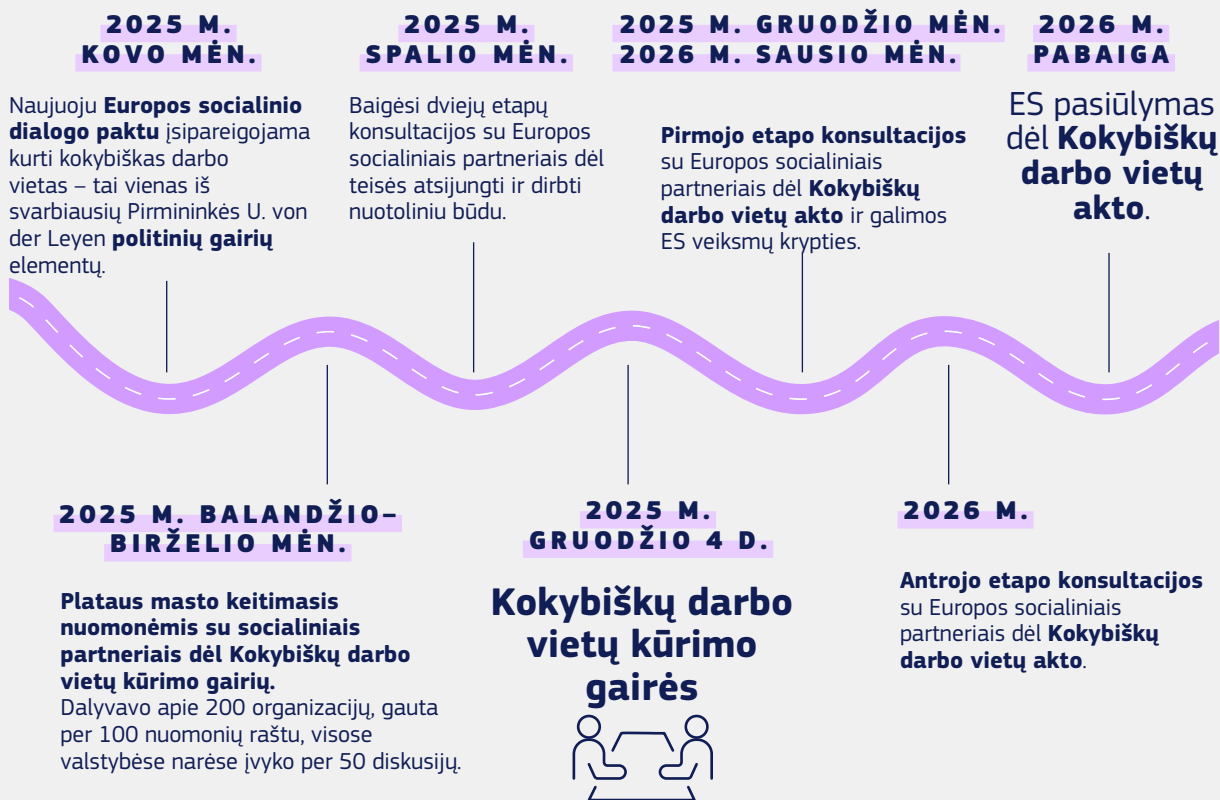
Konkurencingumas taip pat priklauso nuo kasdienio darbo kokybės. Kokybiškomis darbo vietomis prisidedama prie našumo ir pritraukiami talentai, be to, ugdoma

kvalifikuota darbo jėga, reikalinga Europai pasaulinės konkurencijos sąlygomis.

Todėl Komisija kartu su socialiniais partneriais parengė **Kokybiškų darbo vietų kūrimo gaires**, kad būtų remiamas teisingas darbo užmokestis, geros darbo sąlygos, griežti sveikatos ir saugos standartai ir sklandesnis perėjimas iš vienos darbo vietos ar sektoriaus į kitą. Šiuo įdirbiu bus grindžiamas **Kokybiškų darbo vietų aktas**, padėsiantis **užtikrinti, kad konkurencingumas ir darbuotojų apsauga toliau stiprintų vienas kitą**, nes kokybiškos darbo vietos naudingos ne tik darbuotojams, bet ir verslui bei visai Europai.

Europa visada taip prisitaikydavo prie pokyčių – investuodama į žmones, saugodama savo vertybes ir užtikrindama, kad visi patirtų konkurencingumo naudą.

Kokybiškų darbo vietų aktas – parama darbuotojams, stipresnė Europa

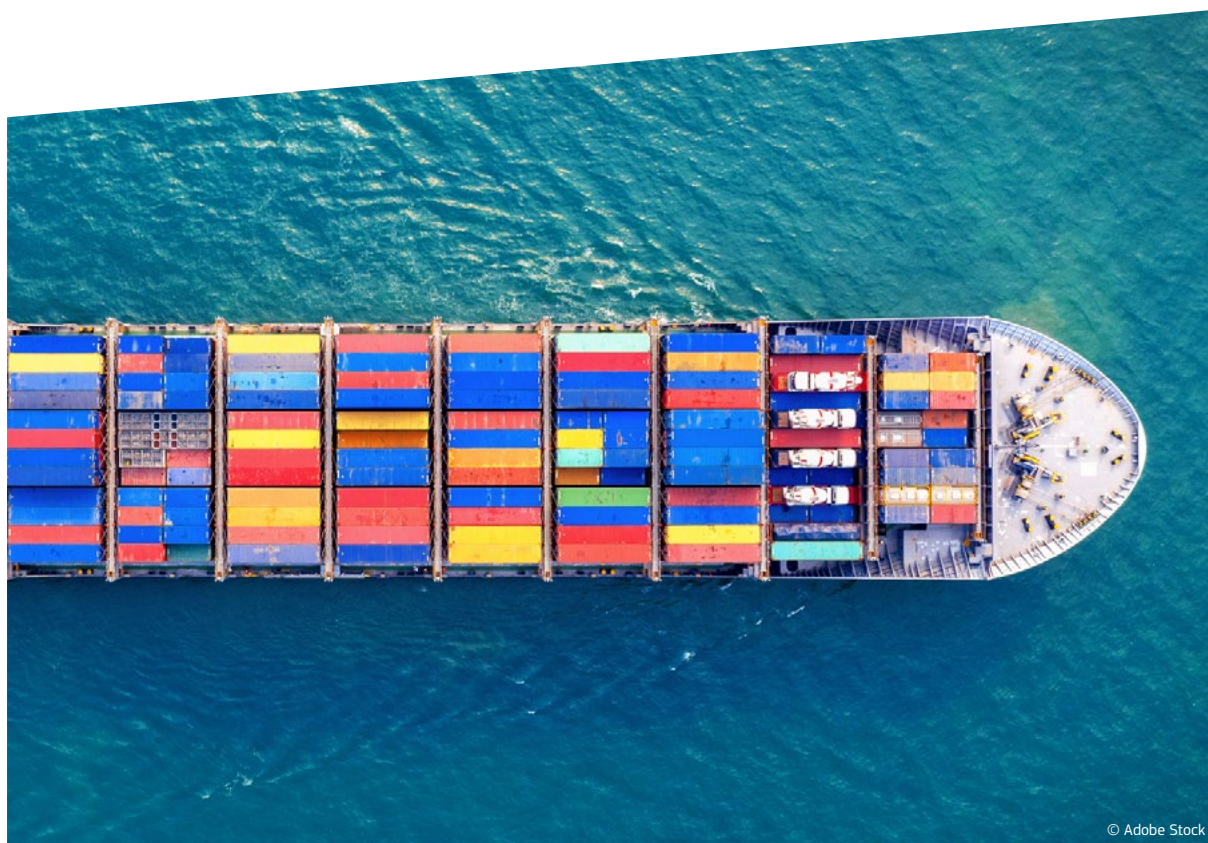
02 Stipri Europa permainingame pasaulyje

Dešimtmečiais Europa galėjo džiaugtis palyginti stabilia tarptautine aplinka. Šiandien pasaulis tampa vis labiau susiskaidęs ir konkurencingesnis. Grėsmės saugumui didėja, ekonominė priklausomybė naudojama kaip ginklas, o už mūsų sienų vykstantys konfliktai tiesiogiai veikia mūsų gerovę ir gyvenimo būdą.

Per pastaruosius metus Europa įrodė, kad ji pajėgi atremti iššūkius. Pasirašėme svarbių mūsų piliečiams ir įmonėms naudingų naujų prekybos susitarimų su trijų žemynų valstybėmis, toliau tvirtai rėmėme Ukrainą, plėtojome naujas mūsų interesus ir vertybes

atitinkančias partnerystes ir toliau įvairiose srityse – nuo klimato politikos veiksmų iki visuotinės sveikatos – išlikome pasaulio priešakyje.

Aižėjant tarptautinei tvarkai Europos pavyzdys rodo, kad yra ir kitas kelias, kai **stiprybė derinama su partneryste, o nepriklausomybė – su atvirumu.**

© Adobe Stock

Stiprybė įvairovėje. Europos prekybos ir ekonominio saugumo darbotvarkė

Europos gerovė priklauso nuo tarptautinės prekybos. **Milijonai darbo vietų visoje Europoje tiesiogiai ar netiesiogiai priklauso nuo eksporto, o verslas – nuo patikimo patekimo į rinkas, technologijų ir investicijų.** Tačiau pasaulinėje prekybos sistemoje vyksta tektoniniai pokyčiai. Intensyvėja ekonominė konkurencija, pasaulinės rinkos keičia geopolitinės įtampos, o kadaise savaime suprantamomis laikytos tiekimo grandinės tampa vis mažiau atsparios sutrikimams.

Europa į visa tai reaguoja ne užsidarydama savyje. Nes nepriklausomybė nėra izoliacija; **nepriklausomybė – tai kuo įvairesnės partnerystės, stipresnės tiekimo grandinės ir mažiau priklausomybių išliekant atviriems pasauliui.**

Labiau susiskaidžiusiame pasaulyje tai, ką Europa gali pasiūlyti, yra patrauklu. Įvairios pasaulio valstybės Europą vis dažniau laiko ne tik antra pagal dydį pasaulio ekonomika ir 450 mln. vartotojų turinčia rinka, bet ir patikima ilgalaikė partnere. **Netikrumo laikais Europa įkūnija patikimumą ir nuspėjamumą.**

Europa jau turi vieną didžiausių pasaulyje prekybos tinklų – **45 susitarimus su 81-a valstybe.** Savo produktus už Sąjungos ribų eksportuoja apie 712 000 Europos įmonių ir **dėl ES prekybos susitarimų Europos verslas kasmet sutaupo apie 25 mlrd. EUR muitų.** Praėjusiais metais šį tinklą dar labiau išplėtėme – pasirašėme svarbius susitarimus su trijų žemynų valstybėmis.

Tvirtas prekybos susitarimų su partneriais visame pasaulyje tinklas

45

laisvosios prekybos
susitarimai

81

šalis
partnerė

**PER PASTARUOSIUS METUS SĖKMINGAI MEZGĖME
NAUJUS PARTNERYSTĖS RYŠIUS SU:**

Indija

MERCOSUR

Australija

Meksika

Indonezija

Jungtinė Karalystė

Šveicarija

Pietų Afrika

Po daugiau kaip 25 metus trukusių derybų šių metų sausio mėn. sudarytas istorinis **ES ir MERCOSUR** partnerystės susitarimas. Prekybos susitarimas pradėtas laikinai taikyti gegužės mėn. Šiuo susitarimu sukuriamas **31 valstybę ir kone penktadalį pasaulio BVP apimanti prekybos zona**. Susitarimu panaikinami milijardai eurų muitų, atveriamos viešųjų pirkimų rinkos, stiprinamos tiekimo grandinės ir gerinamos galimybės gauti Europos švariajai ir skaitmeninei pertvarkai labai reikalingų žaliavų. Kartu jame numatyti **patikimi mechanizmai, kuriais Europos ūkininkai apsaugomi nuo staigaus rinkos sutrikdymo**, ir užtikrinama, kad būtų išlaikyti mūsų aukšti sveikatos ir maisto saugos standartai.

Sausio mėn. baigėme derybas dėl **ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimo**, praminto „visų prekybos susitarimų motina“. Juo sukuriamas **beveik 2 mlrd. žmonių rinka**. Be to, juo Europai atveriamas vienas uždariausių rinkų pasaulyje, o mūsų įmonės įgyja lemiamą pradininko pranašumą vienoje iš sparčiausiai augančių ir dinamiškiausių pasaulio ekonomikų.

Kovo mėn. Europa sudarė **svarbų susitarimą su Australija**, kuriuo stiprinami ryšiai su viena iš mūsų artimiausių partnerių Indijos ir Ramiojo vandenynų regione. Susitarimu ne tik pagerinamas pateikimas į jos rinką, bet ir **stiprinamas bendradarbiavimas dėl ypatingos svarbos mineralų bei švarių technologijų ir kuriamos atsparios tiekimo grandinės**. Juo Europa sustiprina savo pozicijas viename iš strategiškai svarbiausių pasaulio regionų.

Taip pat toliau stipriname ir modernizuojame esamas partnerystes. Gegužę pasirašėme **modernizuotą visuotinį susitarimą su Meksika**, kuriuo panaikinami kone visi likę ES eksportui taikyti muitai. Užbaigėme derybas dėl prekybos susitarimo su **Indonezija** ir padarėme pažangą derybose su kitais partneriais – nuo **Filipinų, Tailando ir Malaizijos iki Jungtinių Arabų Emyratų**. Be to, bendradarbiaudama su didesnėmis regioninėmis grupėmis, pavyzdžiui, sudariusi **Ramiojo vandenyno šalių partnerystės susitarimą (CPTPP)**, Europa didina savo įtaką kai kuriose sparčiausiai augančiose pasaulio rinkose.

© Tero Parkkonen, 2022

Suomijos įmonė „Vaisala“ teikia meteorologiniams ir pramoniniams matavimams visame pasaulyje skirtas priemones ir informaciją. Jos teikiami įvairūs sprendimai apima pramonės procesams skirtas tikslaus matavimo priemones, oro uostuose ir meteorologijos institutuose naudojamas oro ir klimato stebėjimo sistemas ir dirbtiniu intelektu grindžiamas meteorologinių duomenų paslaugas, padedančias organizacijoms valdyti su oro sąlygomis susijusią riziką. Įmonės vyresniojo pardavimo vadovo Danielio S. Da Silvos teigimu, viena iš pagrindinių įmonės rinkų Lotynų Amerikoje yra Brazilijos rinka. Jis yra įsitikinęs, kad ES prekybos susitarimas su MERCOSUR padės sumažinti šiuo metu Brazilijoje taikomus apribojimus ir atvers naujų galimybių platesniame regione, todėl įmonei „Vaisala“ bus lengviau vykdyti verslą Pietų Amerikoje.

Vyndarė Corinne Kox yra Liuksemburge įsikūrusios šeimos įmonės „Domaine Kox“ generalinė direktorė. Ji dalyvavo aukšto lygio misijoje Singapūre, o jos tėvas Laurentas Kox atstovavo įmonei verslo misijų į Braziliją ir Tailandą metu. Jų nuolatinis dalyvavimas liudija, kad Komisijos verslo misijos yra vertingos ir sudaro sąlygas įmonėms augti visame pasaulyje. Iš tiesų, misijos suteikia galimybę užmegzti tiesioginius ryšius su potencialiais klientais ir kartu pademonstruoti Europos vynų kokybę, įvairovę ir galėjimą patenkinti įvairių rinkų lūkesčius. Įmonei „Domaine Kox“ šios misijos yra investicija į santykių puoselėjimą, tarptautinių rinkų supratimą ir Liuksemburgo bei Europos vynų žinomumo didinimą pasaulyje.

Plėsdama savo prekybos santykius Europa taip pat **stiprina savo ekonominį saugumą**. Kai kurie pasauliniai veikėjai prekybą, investicijas ir prieigą prie ypatingos svarbos išteklių vis dažniau naudoja kaip geopolitinius svertus. Į tai reaguodama Europa parengė **išsamų priemonių rinkinį, skirtą kovoti su nesąžininga prekybos praktika**, priešiškomis investicijomis, ekonomine prievarta, rinkos iškraipymu ir pasauliniais pertekliniais pajėgumais. 2025 m. gruodžio mėn. Komisija priėmė komunikatą dėl **Europos ekonominio saugumo stiprinimo**. Taip ES parodo, kad **iškilis grėsmei jos pramonei, darbuotojams ir ekonominiam saugumui**, ji yra pasirengusi **pasinaudoti savo turimomis priemonėmis**.

Toks požiūris reikalauja mažinti strategines priklausomybes. Vadovaudamiesi **veiksmų planu „RESourceEU“** spartiname pastangas užsitikrinti ypatingos svarbos žaliavų, pavyzdžiui, retųjų žemių elementų, kobalto ir ličio, tiekimą ES. Siekiame iki **2029 m. savo priklausomybę nuo šių ypatingos svarbos mineralų sumažinti kone 50 proc.** Remdami (be kita ko, pagal strategiją „Global Gateway“) Europoje arba su patikimais partneriais užsienyje vykdomus projektus, didiname tiekimo grandinių įvairovę bei atsparumą ir geriau apsaugome jas nuo geopolitinių sukrėtimų ir kainų šuolių poveikio.

Taip gimsta naujos kartos ekonominės partnerystės. 2025 m. lapkričio mėn. **ES ir Pietų Afrika pasirašė pirmąją švarios prekybos ir investicijų partnerystę**. Bendradarbiaudama su šia valstybe Europa siekia sustiprinti tvarias vertės grandines, užsitikrinti prieigą prie ypatingos svarbos žaliavų ir plėsti bendradarbiavimą švarių technologijų srityje. Šis pavyzdys atskleidžia, koks yra Europos modelis: siekdami geriau apsirūpinti būtiniausiomis medžiagomis kartu siekiame, kad būtų kuriama vertė šalyje partnerėje ir gerovė būtų abipusė.

Ypatingos svarbos žaliavos ir „RESourceEU“

SAUGI IR PATIKIMA PRIEIGA PRIE MŪSŲ EKONOMIKAI REIKALINGŲ ŽALIAVŲ

34 medžiagos įvardytos kaip ypatingos svarbos žaliavos; tarp jų – galis, germanis, manganas ir gamtinis grafitas.

Tikslinei paramai pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą gauti atrinkti **47 strateginiai projektai ES ir 13 už ES ribų**.

Su trečiosiomis šalimis sudaromi susitarimai dėl saugesnės prieigos prie žaliavų, pavyzdžiui, pirmoji **švarios prekybos ir investicijų partnerystė** su Pietų Afrika ir prekybos susitarimas su Australija.

Veiksmų planu „RESourceEU“ siekiama **iki 2029 m. kone 50 proc.** sumažinti priklausomybę nuo baterijoms reikalingų žaliavų, retųjų žemių elementų ir gynybai reikalingų žaliavų.

Strateginiams projektams remti per vienus metus sutelkta **3 mlrd. EUR**.

Steigiamas **Ypatingos svarbos žaliavų centras**, kurio paskirtis – skatinti vertės grandinių įvairinimą ir atsparumą.

© Adobe Stock

Ta pati logika taikoma besiformuojančių technologijų sektoriuje. Duomenų srautai, skaitmeninės paslaugos ir pažangiosios technologijos dabar pasaulinę prekybą formuoja ne kiek ne mažiau nei apčiuopiamos prekės. Kadangi daugiau kaip 60 proc. pasaulio BVP sukurama per skaitmeninius sandorius, **Europa plečia savo skaitmeninės prekybos partnerystes**.

Vasario mėn. įsigaliojo mūsų **skaitmeninės prekybos susitarimas su Singapūru**, birželio mėn. pasirašytas panašus susitarimas su **Korėjos Respublika**, o kovo mėn. pradėtos derybos su **Kanada**. Atskiras susitarimas, užtikrinantis saugius abipusius duomenų srautus, pasiektas su **Brazilija**. Šiomis iniciatyvomis remiami patikimi duomenų srautai, mažinamos kliūtys verslui, stiprinamas bendradarbiavimas kibernetinio saugumo srityje ir skatinami aukšti privatumo ir vartotojų apsaugos standartai.

Svarbiausi komerciniai santykiai pasaulyje išlieka **transatlantiniai prekybos santykiai**. Kiekvieną dieną tarp **ES ir Jungtinių Amerikos Valstijų vykdomos transatlantinės prekybos prekėmis ir paslaugomis vertė siekia 4,9 mlrd. EUR**. Europa toliau darbuojasi, kad užtikrintų stabilius santykius ir taip apsaugotų Europos įmonių bei darbuotojų interesus.

Be to, glaudžiai bendradarbiaudama su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir kitais partneriais Europa plėtoja iniciatyvą „**Pax Silica**“, kuria siekiama **stiprinti koordinavimą DI labai svarbių tiekimo grandinių, puslaidininkių ir pažangiųjų technologijų srityse**. Šiandienos ekonomikoje konkurencingumas vis labiau priklauso ne tik nuo patekimo į rinkas, bet ir nuo patikimos prieigos prie joms reikalingų technologijų ir medžiagų.

ES prekyba pasaulyje

**ES YRA PREKYBOS GALIŪNĖ
IR SAŽINGA BEI PATRAUKLI PARTNERĖ
LIKUSIAM PASAULIUI**

ES KALBA VIENU BALSU

Stipresnė derybinė pozicija nei
bet kurios valstybės narės atskirai

MŪSŲ PREKYBOS POLITIKOS TEIKIAMA NAUDA

PILIEČIAMS

- Sažiningesnės kainos
- Didesnis pasirinkimas

© Adobe Stock

DARBUOTOJAMS

32,9
milijono darbo vietų ES
dėl eksporto į ES nepriklausančias šalis

VERSLUI

Paprastesnės
taisyklės dėl
bendros prekybos
politikos

Prekybos
susitarimai

↘ Mažesni tarifai

↘ Mažesni kaštai

↗ Konkurencingesni
Europos produktai

ŪKININKAMS

- Daugiau eksporto galimybių
- Nuo klastojimo apsaugoti
Europos kilmės produktai,
pvz., šampanas ir
parmezano sūris

© Adobe Stock

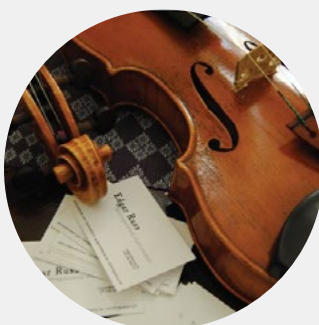

EUROPOS ĮMONIŲ ISTORIJS

Airiška jautiena – į Japoniją

Gerokai sumažinus net 38,5 proc. siekusius Japonijos tarifus jautienai, tvariai Europoje pagaminti jautienos produktai tapo konkurencingesni Japonijos rinkoje.

Itališki smuikai – į Pietų Korėją

Sudarius ES ir Korėjos Respublikos prekybos susitarimą, Italijos smuikų gamintojai įgijo patvirtinto eksportuotojo statusą ir jiems sumažėjo prekybos kliūtys.

Austriški lyniniai keltuvai – į Kolumbiją

Sudarius ES ir Kolumbijos bei Peru prekybos susitarimą, lyninių transporto sistemų gamintojai Austrijoje atsivėrė galimybės Pietų Amerikoje.

PRAĖJUSIAIS METAIS EUROPOS KOMISIJA PADARĖ DIDELĘ PAŽANGĄ PREKYBOS DERYBOSE SU PAGRINDINIAIS PARTNERIAIS

INDIJA

Visų prekybos susitarimų motina
Bendras rinkos dydis –
beveik 2 mlrd. žmonių

© Adobe Stock

Muitai sumažinti
arba panaikinti

96,6 %

ES eksportuojamų prekių

Iki

4 mlrd. EUR

Tiek dėl tarifų sumažinimo
kasmet sutaupo Europos
eksportuotojai

Beveik

800 tūkst.

Tiek darbo vietų
Europoje padeda
išlaikyti dvišalė
prekyba

© Adobe Stock

AUSTRALIJA

Tvirtesnės Europos pozicijos Indijos
ir Ramiojo vandenynų regione
Numatoma, kad **iki 2030 m.**
ES BVP padidės **4 mlrd. EUR**
Geresnė prieiga prie
ypatingos svarbos žaliavų

© Adobe Stock

Muitai panaikinti

beveik

100 %

ES eksportuojamų prekių

Iki

1 mlrd. EUR

Tiek dėl tarifų sumažinimo
kasmet sutaupo Europos
eksportuotojai

460 tūkst.

Tiek darbo vietų
Europoje padeda
išlaikyti dvišalė
prekyba

© Adobe Stock

MERCOSUR

Sukuriama 31 valstybę
ir kone penktadalį pasaulio BVP
apimanti prekybos zona
Bendras rinkos dydis –
daugiau kaip 700 mln.
variantų
Geresnė prieiga prie
pagrindinių žaliavų

© Adobe Stock

Muitai panaikinti

91 %

ES eksportuojamų prekių

Iki

4 mlrd. EUR

Tiek dėl tarifų sumažinimo
kasmet sutaupo Europos
eksportuotojai

Iki

600 tūkst.

Tiek darbo vietų
Europoje padeda
išlaikyti dvišalė
prekyba

© Adobe Stock

Naujos investavimo galimybės

Europos įmonėms ir pagrindinėms pramonės šakoms: automobilių, mašinų, vaistų, cheminių medžiagų, maisto ir kt. sektoriams

Stipri ir laisva Ukraina

Vladimiras Putinas, pradėjęs agresijos karą prieš Ukrainą, manė laimėsias per kelias savaites. Karas jau įpusėjo penktus metus, o **Ukraina ne tik priešinasi, bet ir kuria sąlygas tam, kad taikos derybose galėtų dalyvauti iš galios pozicijų**. Tai visų pirma yra drąsų ir ryžtingų Ukrainos žmonių nuopelnas, bet prie to prisideda ir tvirta Europos parama.

Europa yra didžiausia Ukrainos rėmėja.

Per pastaruosius ketverius metus ES ir jos valstybės narės Ukrainai jau suteikė daugiau kaip **221 mlrd. EUR** vertės ekonominę, humanitarinę ir karinę pagalbą. Rodome, kad mūsų parama Ukrainai yra ilgalaikė. Šiais metais ES susitarė pagal **paramos Ukrainai paskolos priemonę 2026 ir 2027 m. šiai šaliai skirti iki 90 mlrd. EUR paramos** – iš jų du trečdalius kariniams poreikiams ir trečdalį biudžetui paremti. Šios lėšos leis Ukrainai toliau mokėti atlyginimus ir pensijas, palaikyti mokyklų ir ligoninių veiklą ir atkurti Rusijos sugadintą ypatingos svarbos infrastruktūrą. Žvelgiant į ateitį, Komisija pasiūlė **kitame ilgalaikiame ES biudžete Ukrainai numatyti specialų iki 100 mlrd. EUR vertės rezervą**.

Parama Ukrainai ir ukrainiečiams (2022–2026 m.)

221,2 mlrd. EUR

Tiek suteikta iš viso

ES yra didžiausia Ukrainos karinė rėmėja – šios šalies kariniams ir gynybos pajėgumams stiprinti jau sutelkta **89,7 mlrd. EUR**. Vykdamas **ES karinę pagalbą misiją Ukrainai remti** surengti mokymai beveik 97 000 šalies ginkluotųjų pajėgų karių.

Europa yra pagrindinė Ukrainos partnerė saugumo srityje, nes **Ukrainos saugumas yra mūsų saugumas**. Todėl vis daugiau bendradarbiaujame su Ukrainos novatoriška gynybos ekosistema. Pagal **Europos gynybos pramonės programą** ES padeda remti Ukrainos gynybos pramoninę bazę ir ją integruoti į Europos gynybos pramoninę bazę. Galime daug ko pasimokyti iš fronto linijoje sukauptos Ukrainos patirties ir jos sparčių inovacijų ekosistemos, ypač pažangiausio dronų karo srityje. Liepos mėn. pasirašėme **naujos gynybos pramonės partnerystės** aktą ir taip žengėme svarbų žingsnį mūsų gynybos pramonės integracijos link, taip pat pradėsime įgyvendinti **ES ir Ukrainos susitarimą dėl dronų**, kuriuo siekiama stiprinti bendradarbiavimą dronų ir antidroninių sistemų srityje.

© NATO, 2024

© SESU, 2026

© SESU, 2026

Žvejybos tinklai Ukrainai

ES solidarumas su Ukraina išreiškiamas įvairiais būdais, įskaitant žmonių tarpusavio solidarumą. Pasklidus žinia, kad žvejybos tinklai gali veiksmingai padėti apsaugoti infrastruktūrą nuo dronų ir jų padaromos žalos, Suomijos, Prancūzijos ir Italijos žvejų bendruomenės išsiuntė savo tinklus už tūkstančių kilometrų, kad šie apsaugotų namus, mokyklas, ligonines, kelius ir žmonių gyvybes. Pasinaudodami ES civilinės saugos mechanizmu žvejai, kad išgelbėtų gyvybes Ukrainoje, padovanojo 110 tonų žvejybos tinklų – savo pačių pragyvenimo įrankių.

Paramą Ukrainai tinkamai papildė ekonominis ir diplomatinis spaudimas Rusijai. Iki šiol ES yra patvirtinusi **21 sankcijų Rusijai ir jos rėmėjams paketą**. Mūsų sankcijos kelia įtampą Rusijos ekonomikoje ir riboja jos galimybes kariauti. Naujausiais sankcijų paketais griežčiau kovojama su Rusijos šešėliniu laivynu ir taip mažinamos jos pajamos iš naftos, be to, griežtesnės priemonės taikomos tikslinėms finansų įstaigoms, prekyautojams kriptovaliutomis ir Rusijos dezinformacijos mašinai priklausantiems subjektams.

Taip pat užtikriname, kad Rusija būtų patraukta atsakomybėn už savo veiksmus. Prisijungiame prie **Specialiojo tribunolo dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą**, kuris galės patraukti baudžiamojon atsakomybėn politinius ir karinius vadovus, atsakingus už agresijos nusikaltimą prieš Ukrainą. Gegužės mėn. Komisija, kaip narė steigėja, ratifikavo Konvenciją, kuria įsteigiama **Tarptautinė paraiškų dėl Ukrainos nagrinėjimo komisija**. Jos užduotis – vertinti ir nustatyti kompensacijas karo aukoms.

21 SANKCIJŲ PAKETAS

EKONOMINIO SPAUDIMO RUSIJAI DIDINIMAS

ŠEŠĖLINIS LAIVYNAS

Daugiau kaip 600 laivų įtraukti į Rusijos šešėlinio laivyno sąrašą ir jiems taikomas draudimas įplaukti į uostus ir teikti paslaugas.

PAJAMOS IŠ NAFTOS

Siekiant sumažinti Rusijos pajamas iš energijos eksporto, draudžiama importuoti jūromis vežamą žalią naftą ir apribota naftos kaina. Kainos ribos peržiūrėjimas sustabdytas iki 2027 m. liepos mėn.

RUSIJOS TURTAS

Imobilizuotas 210 mlrd. EUR vertės Rusijos centrinio banko turtas.

DUJŲ IMPORTAS

Nuo 2027 m. sausio mėn. draudžiama importuoti Rusijos SGD, o nuo 2027 m. rudens – dujotiekiais tiekiamas dujas.

ĮTRAUKIMAS Į SĄRAŠĄ

Imobilizuotas daugiau kaip 2 900 asmenų ir subjektų turtas. Į sąrašą įtrauktiems asmenims taip pat taikomas draudimas keliauti.

RUSIJA

FINANSAI, PREKYBA IR PROPAGANDA

Draudimai taikomi daugiau kaip 100 Rusijos bankų, daugiau kaip 20 Rusijos propagandos kanalų ir prekybai įvairiomis dvejopo naudojimo prekėmis bei ypatingos svarbos technologijomis.

SANKCIJŲ APĖJIMAS

Dėmesys kovai su sankcijų vengimu ir apėjimu.

Teisingumas taip pat reikalauja, kad būtų apsaugoti Ukrainos vaikai. **Turime užtikrinti, kad kiekvienas prievarta į Rusiją perkeltas Ukrainos vaikas būtų grąžintas į savo šeimą.** ES prisijungė prie **Tarptautinės Ukrainos vaikų grąžinimo koalicijos**, o gegužės mėn. Komisija kartu su Ukraina ir Kanada surengė aukšto lygio susitikimą, kad šis klausimas atsidurtų tarp svarbiausių pasaulio darbotvarkėje. **Ukrainos vaikų apsaugos sistemai stiprinti Europos Sąjunga sutelkė dar 50 mln. EUR** ir prisidės prie pastangų įgyvendinant aukšto lygio susitikime priimtus įsipareigojimus. Komisijai pasiūlius, ES valstybės narės sutiko **laikinąją apsaugą nuo karo bėgantiems** žmonėms pratęsti iki 2028 m. kovo 4 d.

Vaikų grąžinimas namo

Daugiau kaip

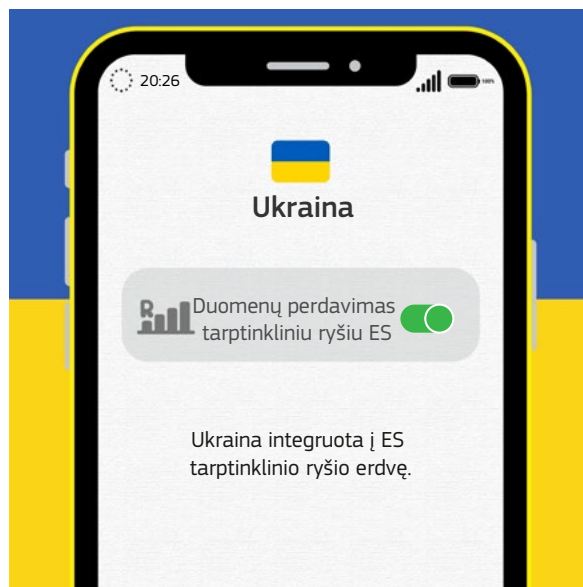
20 600

Ukrainos vaikų
tebelaikomi Rusijoje.

ES nenurims, kol kiekvienas vaikas nebus grąžintas į savo šeimą.

Ukraina yra suvereni, demokratinė valstybė, pasirinkusi savo ateitį susieti su mūsų Sąjunga. Šiais metais priimtas istorinis sprendimas **atidaryti pirmąją derybų dėl Ukrainos narystės ES skyrių grupę**. Komisija jau seniai ragino žengti šį žingsnį, pažymėdama, kad Ukraina įvykdė savo reformų darbotvarkę net ir kovodama karą dėl savo išlikimo ir yra pasirengusi tolesniems į narystę vedantiems etapams.

Tuo pat metu tęsėme **Ukrainos integraciją į ES bendrąją rinką**. 2026 m. sausio 1 d. **Ukraina prisijungė prie erdvės, kurioje tarptinkliniam ryšiui taikomos savo šalies kainos**, todėl kelionėse tarp ES ir Ukrainos žmonės galės naudotis savo mobiliaisiais telefonais už daug mažesnę kainą. Taigi įvairiais aspektais – kurdami geležinkelių jungtis, integruodami energetikos sistemas, gerindami skaitmeninį junglumą – bendromis pastangomis kuriame Ukrainos europinę ateitį.

Nuo pat karo pradžios ES glaudžiai bendradarbiauja su Ukraina, kad, nepaisant nepalaujamų Rusijos išpuolių prieš energetikos infrastruktūrą, šalyje būtų išlaikytas apšvietimas ir šildymas. Praėjusiais metais buvo įvykdyta ypatinga operacija – bendromis Lietuvos, Lenkijos ir Rumunijos pastangomis, koordinuojamomis pasitelkiant ES civilinės saugos mechanizmą, buvo išmontuota ir į Ukrainą nugabenta visa šiluminė elektrinė. Ukrainos institucijos įstengė, panaudodamos jos dalis, užbaigti neatidėliotinus remonto darbus keliose šalies dalyse, kuriose buvo smarkiai apgadinta infrastruktūra, ir atnaujinti energijos tiekimą milijonui ukrainiečių.

Parama Ukrainos energetiniam saugumui

Nuo Rusijos plataus masto invazijos pradžios Ukrainai jau suteikta daugiau kaip **4 mlrd. EUR** energetiniam saugumui užtikrinti. 2026 m. vasario 24 d. Pirmininkė U. von der Leyen paskelbė apie papildomą **920 mln. EUR** paketą 2026–2027 m. žiemai, jis apima itin svarbią paramą energijos gamybos, tinklų atsparumo, energijos vartojimo efektyvumo ir šilumos tiekimo srityse.

PATAISYTI

Atkuriant elektrines ir pristatant daugiau įrangos bus patenkinta 15 proc. Ukrainos poreikių.

ATSTATYTI

Padidinant ES elektros energijos eksportą bus patenkinta 12 proc. Ukrainos poreikių.

PRADĖTI IŠ NAUJO

Bus stiprinama decentralizuota elektros energijos gamyba, be kita ko, suteikiant ligininėms fotovoltinių plokščių.

Mūsų Sąjungos išbaigimas

Pasauliui tapus pavojingesniam ir labiau susiskaidžiusiam, Europos saugumas priklauso nuo padėties jos kaimynystėje stabilumo. Šiam užtikrinti visų pirma svarbi mūsų **plėtros politika**. Ji – sėkmingiausias mūsų Sąjungos projektas, o šiandien – ir strateginė būtinybė.

Vakarų Balkanų, Ukrainos, Moldovos ir Sakartvelo žmonės aiškiai rodo ateityje norintys tapti Europos Sąjungos dalimi.

Praėjusiais metais derybos dėl plėtros įgijo naują pagreitį. Nors plėtros procesas visada bus **grindžiamas nuopelnais**, daugelis šalių, įskaitant karo draskomą Ukrainą, įvykdė savo įsipareigojimus ir **nusipelno žengti toliau**. Esame pasiryžę šioms šalims teikti visapusišką siekiant narystės reikalingą paramą.

Šią vasarą **ES ir su Moldova, ir su Ukraina pradėjo derybas dėl pirmųjų dviejų stojimo derybų skyrių grupių**. Jų pagrindinės temos – pagrindiniai principai, įskaitant teisinės valstybės principą, ir išorės santykiai. Birželio mėn. įvykęs antrasis ES ir Moldovos aukščiausiojo lygio susitikimas – svarbus žingsnis pirmyn, pabrėžiantis stebėtiną šios šalies pažangą siekiant narystės ES.

Padaryta įvairaus lygio **pažanga derybose su Vakarų Balkanų partneriais**.

Labiausiai pažengęs Juodkalnijos stojimo procesas – su šia šalimi jau baigta derėtis dėl daugiau kaip pusės derybų skyrių.

Atsižvelgdamos į tai, ES valstybės narės susitarė pradėti **rengti stojimo sutartį su Juodkalnija**. Birželio mėn. Europos Komisija priėmė finansinių dokumentų rinkinį, kuriame nustatyta biudžeto tvarka, kuri būtų taikoma Juodkalnijai įstojus į Europos Sąjungą. Jame numatyta, kaip nuo naudojimosi pasirengimo narystei finansine parama būtų pereinama prie visapusiškų galimybių naudotis ES lėšomis.

Svarbų darbą nuveikė ir **Albanija** – liepos mėn. ji baigė derėtis dėl pirmųjų trijų derybų skyrių. Kartu, toliau bendradarbiaudami, europiniu keliu padedame žengti **Bosnijai ir Hercegovinai, Kosovui, Šiaurės Makedonijai ir Serbijai**.

Kol vyksta derybos, specialiais **reformų ir ekonomikos augimo planais** skatiname investicijas ir reformas. Jau stipriname tarpusavio ryšius ir **integruojame šalis kandidates į mūsų bendrąją rinką**, jungiame energetikos sistemas, investuojame į tinklus ir stipriname transporto jungtis, taip pat intensyviname bendradarbiavimą saugumo ir gynybos srityse. Jau trečius metus į **teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą** įtraukiamas ir padėties Albanijoje, Juodkalnijoje, Šiaurės Makedonijoje ir Serbijoje vertinimas – taip jos labiau integruojamos į ES mechanizmus.

Be to, **Albanija, Moldova, Juodkalnija, Šiaurės Makedonija ir Serbija priklauso mūsų bendrai mokėjimų eurais erdvei**, o šių metų sausio 1 d. **Moldova ir Ukraina prisijungė prie mūsų tarptinklinio ryšio erdvės**. Dabar Taryba suteikė Komisijai įgaliojimus **dėl panašių susitarimų derėtis ir su visomis šešiomis Vakarų Balkanų šalimis partnerėmis**, kad iš ES į šį regioną ir iš jo į ES keliaujantys žmonės galėtų naudotis tarptinkliniu ryšiu savo šalies kainomis.

Dėl **Sakartvelo** pažymėtina, kad Europa yra ir bus pasiryžusi padėti šios šalies žmonėms įgyvendinti jų teisėtus europinius siekius. Atsižvelgdama į tai, kad Sakartvelo institucijos nuolat pažeidinėja demokratijos principus ir pagrindines teises, Komisija kovo mėn. sustabdė bevizio režimo taikymą Sakartvelo diplomatinėms ir pareiginių pasų turėtojams. **Paprastiems piliečiams šis sprendimas poveikio nedaro.**

Elena Davidescu yra įmonės „Ceteronis ST“ – Moldovos vaisių augintojos, be kita ko, eksportuojančios į Prancūzijos, Vokietijos, Nyderlandų, Belgijos ir Lenkijos rinkas, – eksporto direktorė. Elenai prisijungimas prie tarptinklinio ryšio savo šalies kainomis erdvės reiškia spartesnę ir lankstesnę bendravimą. Dabar, naudodamasi tarptinkliniu ryšiu savo šalies kainomis, ji gali nuolat – ir keliaudama, ir lankydamosi parodose – bendrauti su partneriais ir klientais, taip pat būdama užsienyje iš karto atsakyti Moldovoje esantiems savo darbuotojams ir palaikyti su jais ryšį. Elenos nuomone, didžiausia nauda – sutaupyta laikas. Ji net prasitarė: „jaučiuosi kone taip, lyg būčiau toje pat šalyje kaip ir mano partneriai“.

Stabilumo platesnėje kaimynystėje užtikrinimas ir taikos Artimuosiuose Rytuose rėmimas

Europos saugumas ir klestėjimas yra glaudžiai susiję su stabilumu jos kaimyninėse šalyse ir jų klestėjimu, todėl stipriname bendradarbiavimą su platesnės kaimynystės šalimis. Siekdama užtikrinti stabilumą ir atverti naujų ekonominių galimybių, **Europa partnerystės ryšius stiprina su daugeliu – nuo Šiaurės Afrikos iki Pietų Kaukazo – šalių.**

Gegužės mėn. ES surengė **pirmąjį aukščiausiojo lygio susitikimą su Armėnija** (jame daugiausia dėmesio skirta taikos ir stabilumo regione rėmimui) ir sudarė **su šia šalimi partnerystę junglumo srityje** – taip žengtas didelis žingsnis į priekį stiprinant transporto, energetikos ir skaitmenines jungtis.

Vėliau, liepos mėn., Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen antrą kartą šiemet apsilankė Armėnijoje ir **Azerbaidžane** ir taip parodė, kad Europa remia taikius ir gerus šių dviejų šalių kaimyninius santykius. Per savo vizitą Komisijos Pirmininkė paskelbė apie **naują Pietų Kaukazui skirtą 200 mln. EUR vertės strategijos „Global Gateway“ priemonių rinkinį „Taika per junglumą“** – jis gali padėti sutelkti iki 2 mlrd. EUR viešųjų ir privačiųjų investicijų. Komisijos Pirmininkė taip pat pranešė apie papildomas Armėnijai skirtas prekybos priemones ir **ES ir Azerbaidžano partnerystę junglumo srityje.**

Europa taip pat nusprendė aktyvinti veiksmus Arktyje. Šiuo metu atnaujiname **ES Arkties strategiją** ir stipriname bendradarbiavimą su Arkties tautomis ir regionais įvairiose srityse – atsinaujinančiųjų išteklių energijos, Žemės stebėjimo, inovacijų, junglumo. Pasitelkdami skaitmeninę infrastruktūrą jungiame bendruomenes. Be to, mezgame partnerystės ryšius siekdami gauti ypatingos svarbos žaliavų, kurių Europai reikia, kad ji galėtų pereiti prie švarios energijos. Svarbiausia – **Europa visiškai solidariai palaikė Grenlandiją ir Danijos Karalystę**, kai buvo nepagrįstai sukurta grėsmė Grenlandijos suverenitetui.

2026 m. rugsėjo mėn. Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen apsilankė Grenlandijoje ir paskelbė apie **200 mln. EUR vertės partnerystės priemonių rinkinį pagal strategiją „Global Gateway“**. Jo tikslas – **investuoti Grenlandijoje** siekiant atverti galimybių vietos gyventojams ir padėti kurti tvarų, klestintį ir taikų Arkties regioną.

Padėtis **Artimuosiuose Rytuose** – Irane, Persijos įlankoje, Vakarų Krante, Izraelyje ir Libane – praėjusiais metais buvo labai konfliktiška ir nestabili. Šios krizės dar kartą parodė, kad nestabilumas šiame regione turi tiesioginių padarinių Europos saugumui, gerovei ir energetiniam atsparumui.

© Marcin Maniewski

Kovo mėn., prasidėjus karo veiksams Irane ir augant įtampai Artimuosiuose Rytuose, šiame regione įstrigo dešimtys tūkstančių europiečių. Dvidešimt trys Europos šalys paprašė paramos pagal ES civilinės saugos mechanizmą. Per dvi savaites ES sukoordinavo ir bendrai finansavo 92 skrydžius. Iš jų penkis „rescEU“ skrydžius pirmą kartą vien savo lėšomis finansavo ir jiems reikalingus išteklius sutelkė Komisija. Į Europą namo parsraidinti daugiau kaip 13 000 žmonių.

Europa pasmerkė smurtą, ėmėsi aktyviau veikti visame regione ir glaudžiai bendradarbiauja su partneriais siekdama padėti rasti diplomatinių sprendimų ir užtikrinti stabilumą, sustiprinti ekonominius ryšius ir reaguoti į humanitarinius poreikius.

Reaguodama į Irano išpuolius, **ES sustiprino bendradarbiavimą su Persijos įlankos šalimis partnerėmis**. Tęsiame prekybos derybas su Jungtiniais Arabų Emyratais, o pastaraisiais mėnesiais suintensyvėjo derybos dėl **strateginės partnerystės susitarimų**

su šešiomis Persijos įlankos šalimis. Be to, pripažindami, kad šio regiono ateitis vis labiau priklauso nuo energetinio saugumo, investicijų ir stabilumo, stipriname bendradarbiavimą šiais klausimais.

Sustiprėjo ir partnerystės ryšiai su pagrindiniais regioniniais subjektais. Sausio mėn. Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen ir Europos Vadovų Tarybos Pirmininkas A. Costa pirmą kartą po Basharo al-Assado režimo žlugimo nuvyko į **Sirijos** sostinę Damaską ir susitiko su Prezidentu Ahmedu al-Sharaa. Tai buvo pirmasis iš veiksmų, kuriais atnaujinta partnerystė su Sirija ir padidinta parama Sirijos žmonėms ir jos institucijoms.

Be to, per spalio mėn. įvykusį pirmąjį **ES ir Egipto aukščiausiojo lygio susitikimą** susitarta glaudžiau bendradarbiauti prekybos, migracijos, energetikos, investicijų, paramos Egipto reformų darbotvarkei ir šios šalies prisijungimo prie programos „Europos horizontas“ klausimais, o per sausio mėn. įvykusį pirmąjį **ES ir Jordanijos aukščiausiojo lygio susitikimą** – ekonominio atsparumo, regioninio saugumo ir paramos pabėgėliams klausimais.

Europa toliau aktyviai siekė taikos ir stabilumo Artimuosiuose Rytuose. ES gerokai padidino savo humanitarinę pagalbą visame regione, ėmė labiau remti nuo konflikto nukentėjusius civilius gyventojus ir toliau veikė per tarptautinius paramos teikėjų mechanizmus, be kita ko, teikė paramą per **Palestinos rėmėjų grupę**. Šioje grupėje ėmėmės **Gazos komandos iniciatyvos** – ji padėjo **Gazos civilių gyventojų labai sutelkti 883,6 mln. EUR ankstyviesiems atkūrimo veiksams įvairiuose sektoriuose remti**.

Kartu Europa toliau aiškiai rodė, kad privalu paisyti tarptautinės teisės ir žmogaus teisių. Už šiurkščius ir sistemingus palestiniečių žmogaus teisių pažeidimus Vakarų Krante atsakingiems **ekstremistinių pažiūrų Izraelio naujakuriams ES nustatė sankcijas**.

Kad padėtų užtikrinti taiką, saugumą ir ilgalaikį stabilumą, Europa toliau bendradarbiaus su partneriais visame regione. Šio platesnio bendradarbiavimo pagrindas – 2025 m. lapkričio mėn. pradėtas įgyvendinti **Viduržemio jūros regiono paktas**. Šio ES, valstybės nares ir pietines Viduržemio jūros regiono šalis partneres suburiančio pakto tikslas – atsižvelgiant į mūsų regionus

siejančius glaudžius ekonominius, kultūrinius ir istorinius ryšius, kurti tvirčiau susietą, labiau klestinčią ir saugesnę bendrą Viduržemio jūros regiono erdvę. Balandžio mėn. paskelbtame pirmajame Viduržemio jūros regiono pakto veiksmų plane numatyta iniciatyvų, kuriomis siekiama stiprinti žmonių tarpusavio ryšius, labiau integruoti ekonomikas ir tobulinti saugumo bei parengties priemones.

Bendradarbiavimo švarių technologijų srityje iniciatyva (T-MED)

Pagal **Viduržemio jūros regiono paktą** vykdysima **Viduržemio jūros regiono šalių bendradarbiavimo atsinaujinančiųjų išteklių energijos ir švarių technologijų srityse iniciatyva (T-MED)** padės šiame regione sustiprinti bendradarbiavimą atsinaujinančiųjų išteklių energijos, vandenilio ir švarių technologijų srityse ir taip apsirūpinti švaria įperkama energija bei kurti darbo vietas.

PAGRINDINIAI PRIORITETAI

Per naują **T-MED investavimo platformą** sutelkti iki **25 mlrd. EUR** investicijų

Pagal **T-MED įgūdžių darbotvarkę** suteikti įgūdžių bent **100 000 techninių darbuotojų**, inžinierių, montuotojų, planuotojų ir finansų specialistų

Vykdyti reformas pasitelkiant **su reglamentavimu susijusią spartinimo priemonę**

Modernizuoti elektros energijos sistemas diegiant išmaniųjų tinklų technologijas, remti tarpvalstybinių jungčių, vandenilio koridorių ir uostų infrastruktūros plėtrą

Stiprinti **švarių technologijų vertės grandines** ir plėtoti galimybes diegti švarių technologijų sprendimus bei didinti jų naudojimo mastą

Pirmasis operatyvinis **T-MED investavimo platformos** posėdis įvyks **2026 m. spalio mėn.**

Europos interesus ir vertybes įgyvendinti padedantys partnerystės ryšiai

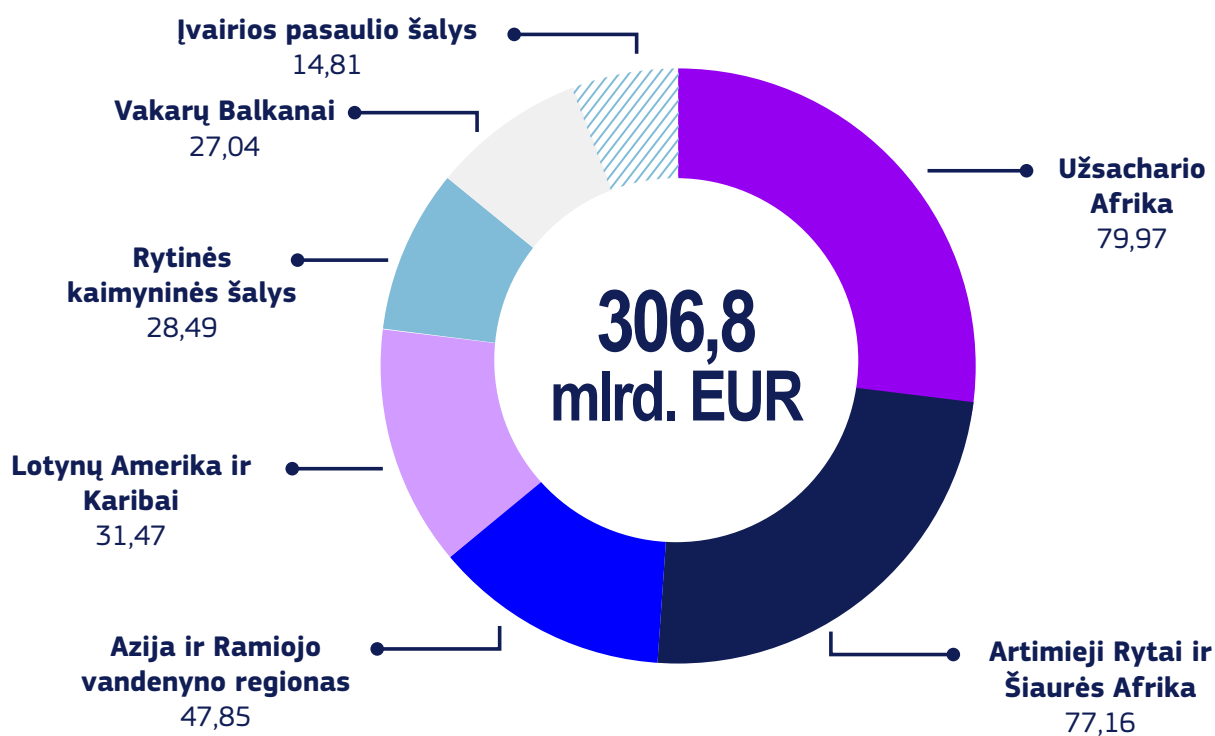
Pasaulyje didėjant ekonominei konkurencijai, viso pasaulio šalys stengiasi didinti savo autonomiją strateginiuose sektoriuose – nuo švarios energijos iki DI. Tačiau nepriklausomybė nereiškia izoliacijos. Tiekimo grandinės yra pernelyg susipynusios, o pasauliniai iššūkiai – pernelyg sudėtingi, kad kuri nors šalis ar regionas galėtų veikti vieni. Todėl kuriame **globalią Europą**. Mūsų modelis grindžiamas partneryste: **patvarių santykių, grindžiamų abipusiais interesais, bendra gerove ir pagarba suverenitetui, kūrimu**.

Būtent šiuo partnerystės principu grindžiama strategija „Global Gateway“.

2021 m., pradėjus ją įgyvendinti, siekta iki 2027 m. visame pasaulyje investuoti 300 mlrd. EUR. Tas tikslas jau pasiektas praėjusiais metais. Dabar realu, kad pagal šią strategiją **iki 2027 m. bus investuota daugiau kaip 400 mlrd. EUR**. Iš jos lėšų Afrikoje, Lotynų Amerikoje, Azijoje ir kitur remiami projektai, padedantys įgyvendinti tiek šalių partnerių vystymosi prioritetus, tiek Europos strateginius interesus. Keli finansuojamų projektų pavyzdžiai – skaitmeninė pertvarka Kolumbijoje, švarios energijos projektai Pietų Afrikoje ir Transkaspijos transporto koridorius, pagerinsiantis susisiekimą tarp Europos ir Vidurinės Azijos.

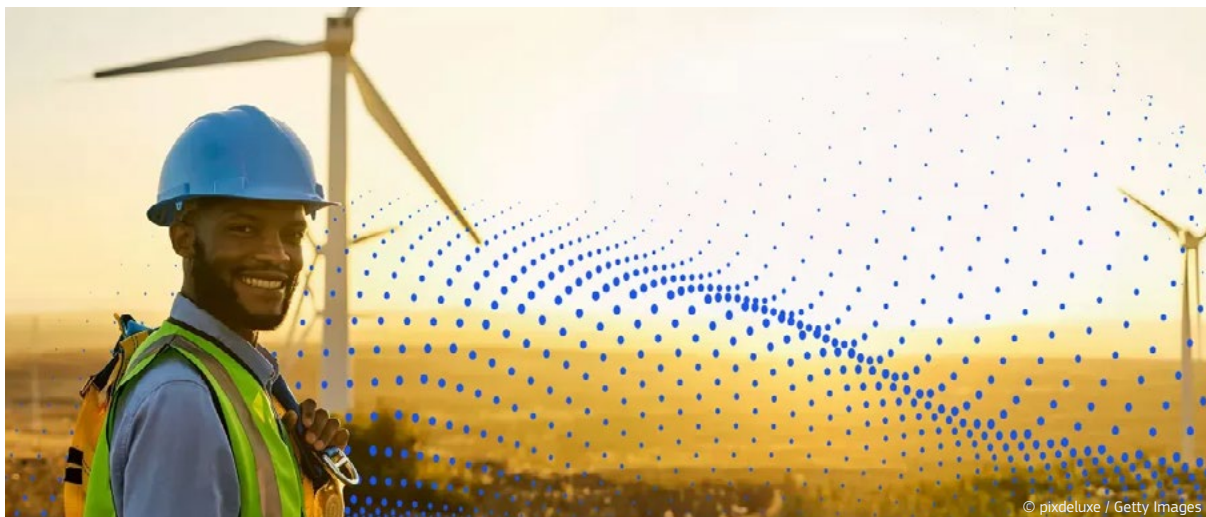
Pagal strategiją „Global Gateway“ sutelktos investicijos

mlrd. EUR

Bendra suma dėl apvalinimo gali šiek tiek skirtis nuo atskirų skaičių sumos.

Strategija „Global Gateway“ įgyvendinama laikantis Europos komandos, apimančios ES institucijas, valstybes nares, EIB, ERPB ir nacionalines įgyvendinimo agentūras bei plėtros bankus, principo.

Strategija „Global Gateway“ veiksminga, nes ją įgyvendinant viešojo sektoriaus tikslai derinami su privačiojo sektoriaus kompetencija ir ištekliais. Darniam vystymuisi būtinos ilgalaikės investicijos, inovacijos ir atsakomybės prisiėmimas vietos lygmeniu. Teikdama dotacijas, lengvatines paskolas, garantijas ir mišrų finansavimą, Europa padeda mažinti riziką ir skatinti investicijas į projektus, kurie kitaip niekada nebūtų įgyvendinti. Šiam modeliui sustiprinti įsteigėme vieno langelio principu grindžiamą **strategijos „Global Gateway“ investicijų centrą**, kurio tikslas – suburti įmones, valdžios sektoriaus subjektus ir plėtos finansų įstaigas, kad jie galėtų drauge rengti ir įgyvendinti projektus. Tai geriausias būdas kurti vertę Europai ir ilgalaikę naudą mūsų partneriams.

Europa taip pat tebėra pasaulinė lyderė klimato srityje. Belene, Brazilijoje, vykusioje **COP30** konferencijoje Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen pabrėžė, kad Europa yra tvirtai įsipareigojusi laikytis Paryžiaus susitarimo. Tai įtvirtinta **ES klimato teisės akte** įsipareigojus **išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį iki 2040 m.**, palyginti su 1990 m., **sumažinti 90 proc.** Tai – pragmatiškas ir lankstus būdas siekti neutralizuoti poveikį klimatui. Europa toliau **pirmauja pasaulyje teikiant kovos su klimato kaita finansavimą** – vien 2024 m. ji tam finansuoti **skyrė 31,7 mlrd. EUR viešųjų lėšų** ir papildomai sutelkė 11 mlrd. EUR privačiųjų lėšų.

Per 2026 m. balandžio mėn. sukurta **Pasaulinės žaliųjų obligacijų iniciatyvos fondą** Europa sutelks **iki 20 mlrd. EUR privataus kapitalo didelio masto tvarios infrastruktūros projektams finansuoti** ir kartu skatins žaliųjų obligacijų rinkų plėtrą šalyse partnerėse. Tai – strateginis sprendimas mūsų planetos ir būsimų kartų labai derinti ekonominę atsparumą ir klimato teisingumą.

Šio principo aktualumas ypač akivaizdus Afrikoje, kur atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialas yra vienas iš didžiausių pasaulyje, bet jam išnaudoti reikalinga infrastruktūra – menkiausia. Todėl ES buvo viena iš pagrindinių Komisijos Pirmininkės Ursulos von der Leyen ir Pietų Afrikos Prezidento Cyrilo Ramaphosos bendrai vadovaujamos **Atsinaujinančiųjų išteklių energijos plėtros Afrikoje** kampanijos rėmėjų. Renkant lėšas, ES **šiai kampanijai skyrė daugiausiai – per 15,1 mlrd. EUR.** Šios investicijos padės didinti galimybes gauti švarios energijos, remti pramonės plėtrą, kurti darbo vietas ir didinti energetinį saugumą tiek Afrikoje, tiek Europoje. ES taip pat pradėjo pasaulinę kampaniją **„Electrify Now“**, kurios tikslas – spartinti švarią elektrifikaciją pramonės, transporto ir pastatų sektoriuose ir taip padėti mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, didinti energetinį saugumą ir apsaugoti ekonomiką nuo kainų svyravimo ir tiekimo sutrikimų.

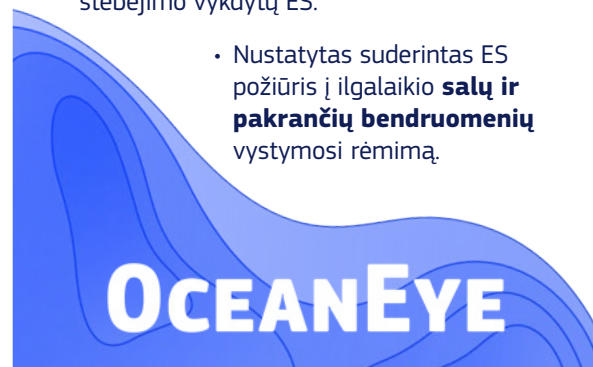
Gyvybiškai svarbu apsaugoti mūsų bendrus pasaulinius išteklius. Pasaulio vandenynai suteikia pragyvenimo šaltinį, padeda gyvuoti prekybai, leidžia gaminti atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir reguliuoja mūsų klimatą. Tačiau jie vis labiau kenčia nuo taršos, klimato kaitos ir neteisėto išteklių naudojimo. Todėl ES pradėjo iniciatyvą „**OceanEye**“, kurios tikslas – didinti Europos vandenynų bei jūrų stebėjimo pajėgumus ir kartu padėti vykdyti mokslinius tyrimus ir kurti konkurencingesnę bei tvaresnę mėlynąją ekonomiką.

Dar vienas esminis mūsų laikų uždavinys – visuotinė sveikata. Tarptautinio finansavimo galimybėms mažėjant, grėsmės sveikatai – nuo Ebolos protrūkių iki naujų infekcinių ligų – pasaulyje ir toliau didėja. Europa nesiliauja žengusi į priekį. ES remia reagavimą į **Ebolos protrūkį** Kongo Demokratinėje Respublikoje (KDR) ir Ugandoje veiksmus – ji suteikė **493 mln. EUR** vertės paramą, apimančią skubią pagalbą, diagnostikos priemones, vakcinas ir gydymo bei sveikatos saugumo priemones. Be to, pradėjusi naująją **Pasaulinę sveikatos sistemų atsparumo iniciatyvą**, ES visame pasaulyje didina prevencijos, pasirengimo ir reagavimo

pajėgumus. Tai daryti leidžia **investicijoms į sveikatą ES sutelkta daugiau kaip 6 mlrd. EUR suma**. Didiname pasaulinį atsparumą ir rengiamės krizėms prieš joms ištinkant.

Vandenynas, salos ir pakrančių bendruomenės

- Iniciatyva „OceanEye“ siekiama iki 2035 m. užtikrinti, kad **35 proc.** pasaulinio vandenynų stebėjimo vykdytų ES.
- Nustatytas suderintas ES požiūris į ilgalaikio **salų ir pakrančių bendruomenių** vystymosi rėmimą.

Investicijos į visuotinę sveikatą

Daugiau nei

42 %

Tokią Pandemijų fondo išteklių dalį sudaro Europos komandos skirti ištekliai

360 mln. EUR

Tiek ES įsipareigojo skirti Vakcinacijos aljansui GAVI

75 mln. EUR

Tiek investuota į „Biovac“ Pietų Afrikoje

Apie

540 mln. EUR

Tiek pagal vakcinų, vaistų ir sveikatos technologijų gamybos ir prieigos prie jų užtikrinimo iniciatyvą MAV+ investuota į sveikatos priežiūros produktų gamybą Afrikoje. Tai padėjo pritraukti

net

2 mlrd. EUR.

Daugiau nei

100 mln. EUR

Tiek skirta sveikatos saugumo iniciatyvoms, kurių imtasi kartu su Afrikos ligų kontrolės ir prevencijos centru

700 mln. EUR

Tiek ES įsipareigojo skirti Pasauliniam fondui. Tai bendrą Europos komandos indėlį išaugino iki

daugiau nei 3 mlrd. EUR.

493 mln. EUR

Tiek skirta reagavimo į Ebolos Bundibugjo viruso protrūkį Kongo Demokratinėje Respublikoje ir Ugandoje veiksmams. Parama apima skubią pagalbą, diagnostikos priemones, vakcinas ir gydymo bei sveikatos saugumo priemones

Europa ir toliau rodo pavyzdį didėjant humanitariniams poreikiams, o tarptautinei paramai senkant. 2026 m. humanitarinės pagalbos visame pasaulyje reikėjo daugiau kaip 239 mln. žmonių. Daugeliui paramos teikėjų mažinant savo įnašus, **Europa išlieka viena iš didžiausių humanitarinės pagalbos teikėjų – vien 2026 m. Komisija įsipareigojo skirti daugiau kaip 1,9 mlrd. EUR.**

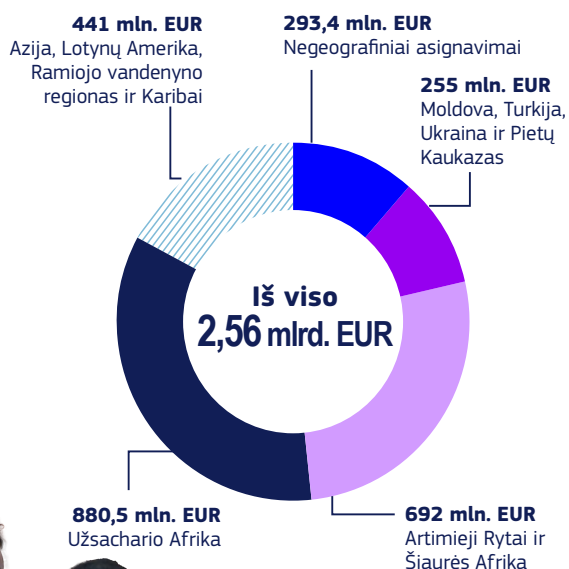
Siekdama užtikrinti, kad pagalba ir toliau veiksmingai bei efektyviai pasiektų žmones, kuriems jos reikia, ir kad kartu būtų **apsaugoti humanitarinės pagalbos darbuotojai**, Komisija taip pat pristatė naują požiūrį į humanitarinius veiksmus.

Europos parama padeda teikti gyvybiškai svarbią pagalbą karo ir gaivalinių nelaimių nuniokotuose regionuose – nuo Gazos iki Kongo Demokratinės Respublikos ir Venesuelos.

Gyvybes gelbstinčio Europos solidarumo įrodymas – po 2026 m. birželio mėn. Venesuela sukrėtusių dviejų didžiulių žemės drebėjimų pagal ES civilinės saugos mechanizmą koordinuota **19 Europos šalių parama – jos į Venesuelą išsiuntė paieškos ir gelbėjimo komandų, techninių ekspertų, pastogės priemonių, vandens ir sanitarijos reikmenų.**

Europa – vis dar viena didžiausių humanitarinės pagalbos teikėjų

2025 M. KOMISIJOS SUTEIKTA HUMANITARINĖ PAGALBA

© Hugo Miguel Marinho dos Santos, 2026

Po pražūtingų žemės drebėjimų Venesueloje į ją pagal ES civilinės saugos mechanizmą išsiųsta daugiau kaip 750 specialistų iš 19 Europos šalių. Jų užduotis buvo padėti atlikti reagavimo į ekstremaliąją situaciją operacijas. Tarp šių specialistų buvo ir Hugo Santoso vadovaujama Portugalijos paieškos ir gelbėjimo miestuose komanda iš 62 darbuotojų. Jai padėjo šeši paieškos ir gelbėjimo šunys. Per 15 dienų misiją ji vykdė operacijas labiausiai nuo nelaimės nukentėjusiose vietovėse. Drauge su komandomis iš viso pasaulio Portugalijos atstovai prisidėjo prie gyvybes gelbstinčių operacijų, pavyzdžiui, išgelbėjo žmogų, kuris po griuvėsiais buvo įstrigęs septynias dienas. Ši patirtis išryškino tarptautinio bendradarbiavimo svarbą ir parodė, kad aukštos kvalifikacijos komandos iš skirtingų šalių gali ekstremaliomis sąlygomis veiksmingai bendradarbiauti ir gelbėti gyvybes bei padėti krizių ištiktoms bendruomenėms.

03 To, kas svarbu, apsauga

Europos nepriklausomybė – užtikrinimo, kad europiečiai galėtų gyventi laisvai, klestėti ir patys kurti savo ateitį, laidas.

Europos sėkmė vertintina ne tik pagal jos ekonominę galią ar įtaką pasaulyje, bet ir pagal tai, ar ji gerina savo piliečių gyvenimą.

Mūsų Sąjungos pamatai – demokratija, teisinė valstybė ir socialinis sąžiningumas.

Būtent tai mus vienija, nulemia mūsų veiksmus ir išskiria Europą iš kitų. Šiandien šios vertybės patiria vis didesnį spaudimą, todėl Europa imasi veiksmų, kad apsaugotų tai, kas jos piliečiams svarbiausia.

Kad apsaugotume savo vertybes, turime užsitikrinti ir savo saugumą. **Norint išsaugoti taiką** pavojingesniame pasaulyje, **būtina gebėti apsisaugoti ir atgrasyti nuo agresijos**. Todėl turime stiprinti savo gynybą, užtikrinti savo sienų apsaugą, reaguoti į grėsmes Sąjungoje bei už jos ribų ir kurti teisingą bei veiksmingą migracijos sistemą.

Mūsų vertybių apsauga

Europa – vertybių sąjunga. Demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių principai – ne tik esminė mūsų tapatybės dalis, bet ir **Europos veikimo pagrindas**. Be pasitikėjimo nepriklausomomis institucijomis bei teismais ir bendrų taisyklių negalėtų veikti bendroji rinka. O be tvirtų demokratinių pamatų Europa negalėtų būti stipri ar nepriklausoma. Todėl ši Komisija mūsų pagrindinių vertybių apsaugą nuo nykimo Sąjungos viduje ir nuo išorės grėsmių laiko vienu iš pagrindinių prioritetų.

Teisinės valstybės principo

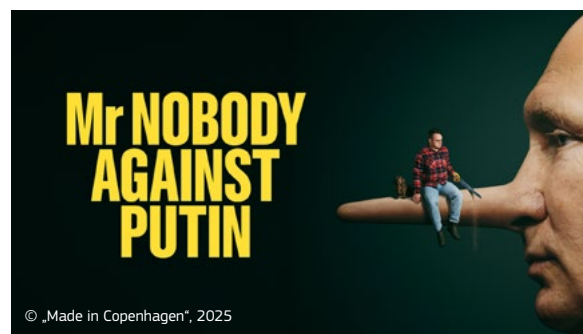
laikymasis – būtina sąlyga norint gauti ES lėšų. Šiame įvyko vilčių teikiančių pokyčių, ypač Vengrijoje. Tai rodo, kokios svarbios yra patikimos ES lėšų apsaugos priemonės ir kaip tokios priemonės gali padėti skatinti reformas, stiprinančias tiek valstybes nares, tiek visą ES.

Metinė **teisinės valstybės principo taikymo ataskaita** tapo atskaitos tašku, padedančiu formuoti nacionalines diskusijas ir skatinti reformas visoje Sąjungoje. Šioje ataskaitoje, padedančioje užkirsti kelią demokratijos regresui ir didinančioje tarpusavio pasitikėjimą, pateikiama rekomendacijų, kaip stiprinti teisingumo sistemas, žiniasklaidos laisvę ir pliuralizmą, kovą su korupcija ir kt. Ataskaitoje vis daugiau dėmesio skiriama tam, kaip teisinės valstybės principas (lemiantis viešųjų pirkimų skaidrumą ir reguliavimo stabilumą) padeda didinti Europos konkurencingumą. Stipri aukštus teisinės valstybės standartus išlaikanti demokratija ir konkurencinga ekonomika yra neatsiejamas viena nuo kitos.

ES finansavimas su teisinės valstybės principu ir pagrindinėmis teisėmis dar tvirčiau susiejamas mūsų pasiūlymuose dėl kito ilgalaikio ES biudžeto. To biudžeto laikotarpiu Komisija, remdamasi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitomis, patobulins teisinės valstybės standartų ir patikimo finansų valdymo principų laikymosi užtikrinimo priemones, taip pat ir užtikrins atitiktį Pagrindinių teisių chartijai.

Į Europos demokratines santvarkas vis dažniau taikosi jėgos, siekiančios kenkti mūsų

rinkimams, skleisti dezinformaciją ir skaldyti mūsų visuomenes. Reaguodami į tai, ėmėmės **Europos demokratijos skydo** iniciatyvos – ją sudaro įvairios priemonės, kuriomis siekiama išlaikyti laisvus ir sąžiningus rinkimus, didinti visuomenės atsparumą, apsaugoti nuo dezinformacijos ir stiprinti nepriklausomą žurnalistiką bei gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis (be kita ko, įgyvendinant Žiniasklaidos atsparumo programą). Vykdydami šį darbą, taip pat įsteigėme **Europos demokratinio atsparumo centrą**, kurio tikslas – sutelkti visų valstybių narių ekspertines žinias ir rengti bendrus projektus, padedančius didinti mūsų kolektyvinį pajėgumą geriau nustatyti grėsmes ir į jas reaguoti.

„Mr Nobody Against Putin“ – paveikus dokumentinis filmas, kuriame rodoma Rusijos mokytojo Pavelo Talankino veikla po neteisėtos Rusijos invazijos į Ukrainą. P. Talankinas dokumentavo, kaip į mokyklos mokymo programą įtraukiama Rusijos valstybinė propaganda ir karinis rengimas. Sužinojęs, kad policija stebi jo namus, jis 2024 m. vasarą pabėgo į Europą. Šis Danijos ir Čekijos sukurtas filmas laimėjo 2026 m. „Oskarą“ už geriausią dokumentinį filmą. Jis – pavyzdys, aiškiai rodantis Europos paramą nepriklausomai žurnalistikai, meninei laisvei ir tiems, kurie net ir labai rizikuodami gina demokratines vertybes.

Norint apsaugoti demokratiją, būtina įgalinti piliečius, pilietinę visuomenę, laisvą žiniasklaidą ir institucijas.

Komisija remia programas, padedančias bendruomenėms (ypač kaimo vietovių ir miestelių) ugdyti visų kartų gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir didinti pasitikėjimą demokratinėmis diskusijomis. Šį darbą papildys **Europos piliečių forumo demokratijos atsparumo klausimais** veikla. Į šį forumą iš visos Europos susibūrę žmonės pasiūlys naujų idėjų ir rekomendacijų, kaip stiprinti mūsų demokratines santvarkas ateityje. Įgyvendindama **ES pilietinės visuomenės strategiją**, Komisija stiprina bendradarbiavimą su pilietine visuomene ir toliau remis bei gins pilietinės visuomenės organizacijų darbą.

Išgyvename esminių technologinių pokyčių laikotarpį. Tai atveria neįtikėtinų galimybių (keičiasi mūsų bendravimo, žinių įgijimo ir dalyvavimo visuomenės gyvenime būdai), tačiau taip pat kelia didžiulių iššūkių. Europos pozicija aiški: **mūsų skaitmeninė erdvė reglamentuojančias taisykles**

diktuoja demokratinės visuomenės, o ne technologijų įmonės.

Užtikrinti, kad taisyklių būtų laikomasi ir kad platformos veiktų atsakingai ir sąžiningai, Europai padeda veiksmingos priemonės – **Skaitmeninių paslaugų aktas** ir **Skaitmeninių rinkų aktas**. Praėjusiais metais ėmėmės veiksmų prieš įmones, nevykdžiusias savo pareigų. ES atliko tyrimus, nukreiptus į „TikTok“ (dėl priklausomybės sukeliančio dizaino), „Meta“ (dėl minimalaus amžiaus reikalavimų neįgyvendinimo) ir į „X“ (dėl „Grok“ naudojimo kuriant ir platinant seksualinę prievartą prieš vaikus vaizduojančią medžiagą). Be to, skyrėme baudas e. prekybos platformoms, pavyzdžiui, platformai „AliExpress“ – už tai, kad joje parduodami neteisėti ir nesaugūs produktai, ir platformai „Temu“ – už tai, kad ji tinkamai neįvertina su neteisėtais produktais susijusios rizikos. Taip pat nagrinėjome įmonių „Apple“, „Meta“ ir „Google“ piktnaudžiavimo įtaka rinkoje atvejus. Siunčiama žinia aiški – Europa visada stengsis apsaugoti savo žmones.

Ypač gerai internete apsaugoti reikia vaikus ir jaunimą, kad jie galėtų skaitmeninio ryšio teikiamais pranašumais naudotis saugiai.

Kadangi jų protas tebesivysto, priklausomybę sukeliantis platformų dizainas, žalingas turinys ir internete daromas spaudimas dažnai pavojingiausias būtent jiems. Aiškiai sakome, kad **vaikai – ne prekės** ir nė viena įmonė neturėtų naudotis jų pažeidžiamumu. Todėl Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen sudarė **Specialiąją grupę vaikų saugumo internete klausimais**. Ši grupė išnagrinėjo, kokią naudą ir galimybes vaikams teikia ir kokią žalą jiems daro socialinė žiniasklaida plius (socialiniai tinklai ir kitos nepilnamečiams prieinamos paslaugos, turinčios pagal amžių netinkamų ir priklausomybę sukeliančių elementų). Grupės bendrapirmininkiai parengė Komisijai rekomendacijų, kaip toliau didinti apsaugą.

Be to, Komisijos Pirmininkė pristatė techninį sprendimą, leidžiantį sukurti **amžiaus patikrinimo programėlę**, apsaugančią vaikus nuo žalingo turinio, o pagal **Kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planą** bus stiprinama prevencija, didinamas informuotumas ir įgyvendinamas saugumo internete mechanizmas, suteiksiantis vaikams ir jaunimui galimybę lengvai pranešti apie patyčias kibernetinėje erdvėje. Europa demonstruoja, kad technologinė pažanga turi būti derinama su demokratinėmis vertybėmis ir piliečių apsauga.

Jackie Fox tragiškai neteko savo 21 metų dukters Nicole (Coco), kai ją 2018 m. į savižudybę pastūmėjo nuolatiniai įžeidinėjimai internete ir realiame gyvenime. Po Nicole mirties Jackie pradėjo kampaniją, kad Airijoje būtų pašalintos teisinės spragos, trukdančios patraukti atsakomybėn priekabautojus kibernetinėje erdvėje. Dėl jos nenuilstamo darbo 2020 m. buvo žengtas istorinis žingsnis – priimtas „Coco įstatymas“, kuriame patyčios kibernetinėje erdvėje pripažintos nusikalstama veika. Nuo tada Jackie vykdo kampaniją ES lygmeniu. 2026 m. kovo mėn. ji buvo pakviesta į Europos Parlamentą pasidalyti savo patirtimi. Komisija ir toliau yra pasiryžusi kovoti su patyčiomis internete. Tuo tikslu buvo paskelbtas Kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planas. Be to, Komisijos Pirmininkė U. von der Leyen sušaukė Specialiąją grupę vaikų saugumo internete klausimais; jos rekomendacijos padės Komisijai imtis vaikų apsaugos stiprinimo veiksmų.

Gynybos sąjungos kūrimas

Europos aplinka saugumo atžvilgiu jau ilgus metus nebuvo tokia pavojinga kaip dabar. Einant penktiesiems Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą metams, vis dažnesni tampa į mūsų Sąjungoje esančius objektus nukreipti hibridiniai išpuoliai, kibernetinės operacijos ir dronų įsibrovimai. Kartu jau nebegalima duotybe laikyti Europos stabilumą ištikus dešimtmečius garantavusios saugumo architektūros.

Europos Sąjunga buvo sukurta siekiant išsaugoti taiką. Šiandien tai reikia būtinybę stiprinti savo gebėjimą atgrasyti nuo agresijos. **Europa turi įgyti strateginių pajėgumų, reikalingų sparčiai kintant saugumo aplinkybėms.** Būtent tai ir darome.

Nuo 2020 m. **valstybių narių gynybos išlaidos padidėjo beveik 80 proc.** Tai papildė ES lygmeniu vykdomas didžiausias mūsų Sąjungos istorijoje lėšų telkimas gynybos reikmėms. Įgyvendindama **plano „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimo iki 2030 m. iniciatyvą**, Europa siekia sutelkti iki 800 mlrd. EUR, padėsiančių užtaisyti pajėgumų spragas, didinti pramonės pajėgumus ir sparčiau investuoti į mūsų kolektyvinį saugumą. **Parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gairėmis** Europa ne tik nužymėjo aiškų kelią, bet ir nustatė konkrečias veiksmų įgyvendinimo tarpines reikšmes ir terminus.

Ypatingos svarbos gynybos pajėgumų sritys, kuriose reikia imtis ES lygmens veiksmų

Gynybos parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gairės

EUROPOS GYNYBOS PAVYZDINĖS INICIATYVOS

Rytinio flango sargyba

Europos gynybinė dronų iniciatyva

Europos oro skydas

Europos kosmoso skydas

Pajėgumų spragų užtaisymas

Valstybės narės sukūrė pajėgumų koalicijas devyniose ypatingos svarbos pajėgumų srityse.

ES gynybos pramoninės bazės stiprinimas

- Tiekimo grandinių atsparumo užtikrinimas
- Viso gynybos inovacijų potencialo išnaudojimas
- Pramonės pajėgumų stebėjimas

Investicijų į gynybą didinimas

- Europos gynybos rinkos supaprastinimas
- Privačiojo ir viešojo finansavimo sutelkimas
- Investavimas į karinio mobilumo sritį

Tvirtas Ukrainos palaikymas

Esminis šių veiksmų elementas – priemonė **SAFE, pagal kurią valstybėms narėms teikiamos paskolos (bendra suma – 150 mlrd. EUR) investicijoms į gynybą**. Komisija patvirtino aštuoniolika nacionalinių planų, pasirašyta 13 susitarimų ir jau išmokėta 12 mlrd. EUR. Šios investicijos padeda vykdyti **bendrus viešuosius pirkimus**, todėl šalys gali **greičiau ir pigiau įsigyti ypatingos svarbos pajėgumų**, be to, tai leidžia sparčiau imtis projektų, kurių nė viena valstybė narė negalėtų įgyvendinti viena. **SAFE padeda stiprinti ES pramoninę bazę**, nes šia priemone užtikrinama, kad didžioji dalis sukurtos vertės liktų Europoje – viešųjų pirkimų taisyklėmis reikalaujama, kad bent 65 proc. kainos lemtų komponentai, kilę iš ES, Europos ekonominės erdvės šalių arba Ukrainos.

Tačiau vien investuoti nepakanka. Europa taip pat turi šiuolaikiniam karui reikalingus

pajėgumus plėtoti labiau koordinuotai. Todėl 2030 m. veiksmų gairėse numatytos **pajėgumų koalicijos** – į jas susibūrusios valstybės narės nustatys bendrus poreikius, drauge plėtos pajėgumus ir vykdys didelio masto jų viešuosius pirkimus.

Šiuo nauju modeliu jau grindžiami **pavyzdiniai Europos gynybos projektai: Europos gynybinė dronų iniciatyva, Rytinio flango sargyba ir Europos oro skydas**.

Jų tikslas – spręsti kai kuriuos iš svarbiausių su Europos saugumu susijusių uždavinių. Šių iniciatyvų objektas – strateginiai pajėgumai, kuriuos šalims pavieniui plėtoti yra per brangu, per sudėtinga arba per skubu. Liepos mėn. Komisija pasiūlė **penkis Europos gynybos srities bendro intereso projektus**, kurių tikslas – padėti ES šalims didinti savo pajėgumus nustatytose pagrindinėse srityse.

Kad užsitikrintų saugumą, Europa turi turėti tvirtą pramoninę bazę – pramonę, pajėgią reikiamu mastu ir greičiu gaminti tai, ko reikia mūsų ginkluotosioms pajėgoms. Įgyvendindama naująją **Europos gynybos pramonės programą**, Komisija sutelks **1,5 mlrd. EUR gamybos pajėgumams didinti, bendriems viešiesiems pirkimams stiprinti ir kritinei priklausomybei mažinti**. Daugiau kaip 700 mln. EUR bus skirta pagrindinių pajėgumų, įskaitant raketas, šaudmenis ir antidronines sistemas, gamybos didinimui tiesiogiai remti. Tai svarbus pokytis – nuo paskirų nacionalinių rinkų yra pereinama prie labiau integruotos Europos gynybos ekosistemos.

Europos gynybos pramonės pajėgumų stiprinimas

Išsami **ES pramoninės gamybos pajėgumų** inventorizacija

Gynybos pramonės galimybės gauti **ypatin-gos svarbos žaliavų** ir kitų pagrindinių komponentų užtikrinimas

Parama aspektams, susijusiems su **gynybos srities igūdžiais**

Priemonės, kurių tikslas – **remti ypatingos svarbos technologijas ir pramonės pajėgumus** plėtojant strateginius projektus

Galimi sistemos, reglamentuojančios dvejopos paskirties mokslinius tyrimus ir inovacijas, pakeitimai siekiant didinti **civilinių ir gynybos priemonių sinergiją**

Rafałas ir Pekka – lenkas ir suomis inžinieriai – susipažino dalyvaudami mainuose pagal programą „Erasmus“. Vedami tos pačios aistros, jie sukūrė novatorišką palydovą su sintezuotosios apertūros radaru (SAR) ir padarė perversmą šiame sektoriuje. Jie įkūrė įmonę ICEYE ir, naudodamiesi dotacija pagal programą „Horizontas“, išplėtė jos veiklą ir sukūrė pažangiausią SAR palydovų sistemą.

ICEYE teikia paslaugas gynybos ir žvalgybos, taip pat aplinkos stebėsenos ir ekstremaliųjų situacijų valdymo sričių klientams. Šiomet ICEYE vertė viršijo 10 mlrd. EUR ir būtent šiai įmonei buvo skirtos pirmosios investicijos iš Veiklą plečiančių įmonių Europos fondo. Rafałas ir Pekkąs kelionė – nuo programos „Erasmus“ per programą „Horizontas“ iki vienos iš greičiausiai augančių Europos kosmoso ir gynybos srities įmonių – rodo, kaip ES programos suveda europiečius ir padeda jiems siekti savo tikslų. ICEYE taip pat yra Europos technologinio suverenumo pavyzdys.

Europos gynybos fondas 2025 m.

Labai svarbi partnerė šioje

srityje – Ukraina. Jos gynybos pramonė tapo vienu iš stipriausių pasaulyje greitų karinių inovacijų centrų – mūšio lauke įgyjamą patirtį ji beprecedenčiu greičiu paverčia tinkamomis naudoti technologijomis. Siekdama kurti naujos kartos pajėgumus, Europa, pasitelkdama **ES gynybos inovacijų biurą** Kyjive ir tokius projektus kaip STRATUS ar ES ir Ukrainos susitarimas dėl dronų, Ukrainos mūšio lauke įgytas žinias derina su Europos pramonės pajėgumais.

Mūšio lauko ateitį daugiausia lems inovacijos. Komisija per **Europos gynybos fondą** atrinko **daugiau kaip 1 mlrd. EUR finansavimą gaunančius 57 naujus projektus**, apimančius tokias sritis kaip DI, kibernetinė

gynyba, dronai ir antidroninės sistemos. Be to, naujoji **priemonė AGILE, kuriai skirtas 115 mln. EUR finansavimas**, leis pasiekti, kad perversminės technologijos greičiau paliktų laboratorijas ir būtų pradėdamos naudoti. Tai padės Europos novatoriams proveržio idėjas paversti realiais pajėgumais.

Parengtis priklauso nuo judumo: nuo akivaizdaus pajėgumo mūsų ginkluotąsias pajėgas greitai ir dideliais skaičiais dislokuoti ten, kur jų reikia. Todėl ES paskelbė **naują karinio mobilumo dokumentų rinkinį, kurio tikslas – sukurti karinę Šengeno erdvę**. Jame Europa nustatė suderintas tarpvalstybinio karinio judėjimo taisykles, supaprastintas muitinės procedūras

ir priemonės, leidžiančias per krizes gauti pirmenybinę prieigą prie infrastruktūros. Šias reformas papildo investicijos į pagrindinių transporto koridorių modernizavimą, kibernetinio saugumo priemonių stiprinimą ir ypatingos svarbos infrastruktūros atsparumo didinimą. Kartu visa tai padės užtikrinti, kad darbuotojai, įranga ir reikmenys galėtų bet kada per visą Europą greitai nukeliauti ten, kur jų reikia.

Europa supranta, kad nepriklausomybė nereiškia vienatvės. Todėl siekiame glaudžiau bendradarbiauti gynybos ir saugumo srityje su patikimais viso pasaulio partneriais.

Sustiprinome pramoninį bendradarbiavimą pagal priemonę SAFE su Kanada. Šiomet taip pat užmezgėme **saugumo ir gynybos partnerystės ryšius su Australija, Gana, Indija ir Islandija**, todėl tokių mūsų partnerystės ryšių su viso pasaulio partneriais skaičius išaugo iki 12. Kartu šie partnerystės ryšiai atveria naujų pramonės bendradarbiavimo ir glaudesnio bendradarbiavimo sprendžiant bendrus saugumo uždavinius galimybių.

Iš esmės pasikeitus Europos saugumo aplinkybėms, pasikeitė ir mūsų atsakas. Praėjusiais metais parengėme planą, kaip prisiimti didesnę atsakomybę už savo saugumą ir gynybą. Dabar, vedami to siekio, kuriame konkrečius pajėgumus, stipriname pramonę ir geriname parengtį. Europa jau ne tik prisitaiko prie pavojingesnio pasaulio, bet ir iš anksto rengiasi pavojus atremti.

Kintant saugumo aplinkybėms, priešakinėje linijoje atsидūrė Europos rytiniai pasienio regionai. Nuo Rusijos invazijos į Ukrainą pradžios Bulgarijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Lietuvos, Rumunijos, Slovakijos, Suomijos ir Vengrijos regionai patiria vis didesnį spaudimą, kurį daro hibridiniai išpuoliai, kaip ginklas naudojama migracija, ekonomikos trikdžiai ir demografinis nuosmukis.

Siekdama spręsti šias problemas, Komisija priėmė **naują strategiją, kurios tikslas – didinti ES rytinių pasienio regionų gerovę, atsparumą ir saugumą.** Strategijoje numatytos investicijos į saugumą, infrastruktūrą, energetiką ir ekonominę plėtrą ir parama pavyzdiniams projektams, tokiems kaip Rytinio flango sargyba, Europos gynybinė dronų iniciatyva ir Europos oro skydas.

Lenkijos ir Lietuvos pasienio regiono gyventojai neturi daug galimybių naudotis specializuotos priežiūros ir profilaktinės diagnostikos paslaugomis ir dažnai yra priversti to ilgai laukti. Naudodamasi ES sanglaudai finansuoti skirtomis lėšomis, Luke, Lenkijoje, esanti ligoninė „Pro-Medica“ modernizavo savo operacines, apsirūpino pažangiausia minimaliai invazinės chirurgijos įranga ir išplėtojo bendras paslaugas su ligonine partnere Lietuvoje.

Dabar pacientai gali anksčiau sužinoti diagnozę, būti saugiau operuojami ir gauti kokybiškas specializuotos priežiūros paslaugas neišvykdami iš savo regiono. Šiuo projektu taip pat išplėstas atrankinio tikrinimo dėl gimdos kaklelio vėžio mastas – taip užtikrinta, kad daugiau regiono moterų galėtų anksčiau sužinoti diagnozę ir laiku pradėti gydytis.

Tai aiškus pavyzdys, kaip sanglaudos politika ir po jos laikotarpio vidurio peržiūros nustatyti nauji prioritetai lemia geresnę gyvenimo kokybę rytiniuose pasienio regionuose.

Mūsų rytinių pasienio regionų rėmimas penkiose srityse

Šia strategija taip pat siekiama spartinti Baltijos šalių integraciją į Europos energetikos tinklus, remti strateginius projektus, tokius kaip Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridorius, ir modernizuoti dviejų naudojimo transporto infrastruktūrą, įskaitant kelius, geležinkelius ir uostus. Pasienio regionams lengviau gauti finansavimą ir konsultacinę paramą iš Europos investicijų banko ir kitų finansų įstaigų padės naujoji **priemonė „EastInvest“**.

Saugumui svarbi ne tik tvirta infrastruktūra, bet ir stiprios bendruomenės. Todėl strategijoje taip pat numatyta spręsti darbuotojų trūkumo problemas, remti švietimą bei įgūdžių ugdymą ir padėti bendruomenėms kovoti su dezinformacija.

EUROPA KAIP NIEKADA DAUG INVESTUOJA Į GYNYBĄ. PAGALIAU BUNDA GYNYBOS EUROPA.

Raginimas didinti Europos saugumą

81 %

ES piliečių – didžiausia per pastaruosius du dešimtmečius dalis – pritaria tam, kad būtų aktyviau bendradarbiaujama gynybos srityje.

74 %

europiečių pritaria investicijoms į gynybą arba mano, kad jos turėtų būti didinamos.

66 %

europiečių mano, kad ES turėtų labiau juos saugoti nuo pasaulinių krizių ir pavojų saugumui.

2026 m. sausio ir gegužės mėn. „Eurobarometro“ apklausų duomenys.

Atsakymas – planas „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimas iki 2030 m.

PRIEMONĖ „SAFE“

18

Tiek patvirtinta **NACIONALINIŲ PLANŲ DĖL „SAFE“ PASKOLŲ** gynybos srities viešiesiems pirkimams

150 MLRD. EUR

Tiek iš viso skirta

12 MLRD. EUR

Tiek iki šiol išmokėta

NACIONALINĖ NUKRYPTI LEIDŽIANTI IŠLYGA

18

Tiek šalių **ėmė naudotis NACIONALINE NUKRYPTI LEIDŽIANČIA IŠLYGA**

Ši išlyga suteikia galimybę padidinti nacionalines gynybos išlaidas iki

1,5 %

BVP nerizikuojant, kad bus pradėta perviršinio deficito procedūra.

KITOS PRIEMONĖS

EUROPOS GYNYBOS PRAMONĖS PROGRAMA (EGPP)

PROGRAMA „AGILE“

115 MLN. EUR

perversminėms gynybos technologijoms iš
laboratorijos į naudojimo sferą itin greitai
perkelti.

EUROPOS GYNYBOS FONDAS 2025 M. (EGF)

APIE 50 %

skirta svarbiausiems gynybos
pajėgumams, tokiems kaip ES
atmosferiniai gaudytuvai,
pagrindiniai koviniai tankai,
reaktyvinės salvinės ugnies
sistemos ir pusiau
autonominiai laivai.

APIE 25 %

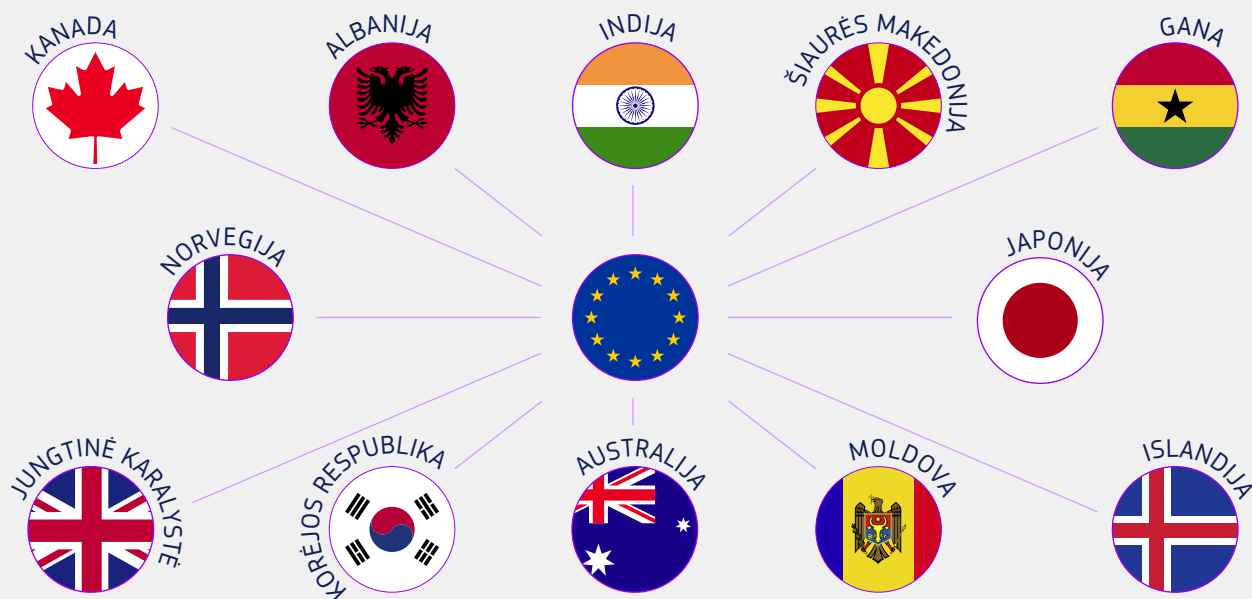
skirta ypatingos svarbos
technologijoms ir
pajėgumams, įskaitant
kvantiniams kompiuteriams
atsparius tinklus, elektroninės
kovos priemones ir itin našias
energetikos sistemas.

APIE 25 %

skirta ES gynybos
inovacijų sistemai, pagal
kurią remiamos gynybos
reikmėms skirtos
inovacijos ir
perversminės
technologijos, įgyvendinti.

Bendriems saugumo interesams propaguoti skirti saugumo ir gynybos partnerystės ryšiai

Karinis mobilumas. Karinės Šengeno erdvės kūrimas

Kariniam mobilumui užtikrinti
reikalingos infrastruktūros ir
skaitmeninių sistemų stiprinimas

Pagreintų procedūrų taikymas ir
tam tikrų transporto taisyklių
sušvelninimas ypatingomis
aplinkybėmis

Procedūrinių kliūčių pašalinimas ir
taisyklių suderinimas

500 PRIORITETINIŲ
PROJEKTŲ

padės pašalinti kliūtis

4 -IUOSE PRIORITETINIUOSE
KARINIO MOBILUMO
KORIDORIUOSE

Supaprastinimas. Gynybos parengties bendrasis rinkinys

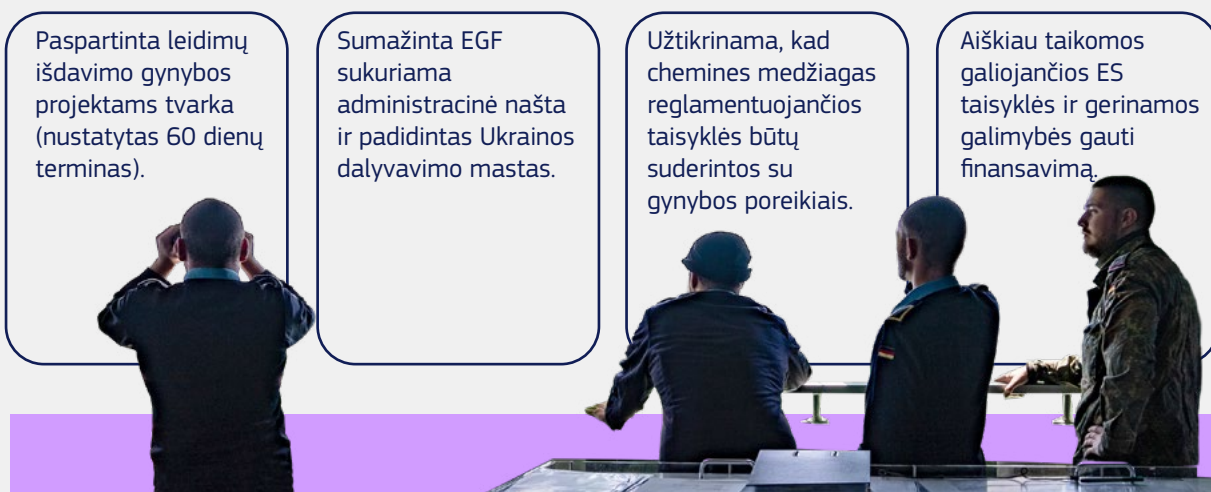
PARAMA GYNYBOS PRAMONĖS PLĖTRAI

Paspartinta leidimų išdavimo gynybos projektams tvarka (nustatytas 60 dienų terminas).

Sumažinta EGF sukuriama administracinė našta ir padidintas Ukrainos dalyvavimo mastas.

Užtikrinama, kad chemines medžiagas reglamentuojančios taisyklės būtų suderintos su gynybos poreikiais.

Aiškiau taikomos galiojančios ES taisyklės ir gerinamos galimybės gauti finansavimą.

© NATO, 2024

Prie naujų prioritetų pritaikyta sanglaudos politika

Po laikotarpio vidurio peržiūros sanglaudos politika bus siekiama ne tik toliau remti regionų vystymąsi ir darbo vietų kūrimą, bet ir padėti įgyvendinti dabartinius, **be kita ko, gynybos srities**, Europos prioritetus.

11,9 MLRD. EUR
TIEK SKIRTA 20 ŠALIŲ

Investicijos į gynybą ir dvejopos paskirties projektus, be kita ko, į infrastruktūros patvarumą, karinį mobilumą ir kibernetinio saugumo priemones

Kitame ilgalaikiame biudžete – didesnė parama gynybai ir saugumui

131 MLRD. EUR

PENKISKART

DAUGIAU LĖŠŲ

gynybos, saugumo ir kosmoso reikmėms kitame ilgalaikiame biudžete, palyginti su dabartiniu

© Adobe Stock

DEŠIMTKART

DAUGIAU LĖŠŲ KARINIO MOBILUMO REIKMĖMS

17,65 MLRD. EUR

1,7 MLRD. EUR

Saugi Sąjunga

Europos saugumui užtikrinti vien tradicinės gynybos nepakanka – reikia daug daugiau. Mums kylančios grėsmės yra vis sudėtingesnės ir vis labiau susijusios tarpusavyje. Dažnai tai veiksmai, specialiai suplanuoti taip, kad nesiektų ginkluotojo konflikto lygio. Įvairiose Sąjungos vietose pažeidžiami povandeniniai kabeliai, vykdomi kibernetiniai išpuoliai prieš oro uostus ir logistikos centrus, kaip ginklas naudojama migracija ir vyksta užsienio kišimasis į demokratinius procesus. Visais šiais metodais siekiama išnaudoti silpnąsias mūsų visuomenių vietas ir patikrinti mūsų ryžtą.

Viena iš greičiausiai augančių grėsmių Europos saugumui yra dronai. Praėjusiais metais **dėl dronų įsibrovimų ES piliečiai turėjo skubėti į priedangas, teko nutraukti skrydžius**. Europai reikia priemonių į tai atsakyti. Todėl Komisija paskelbė naują **Dronų saugumo ir apsaugos nuo dronų užtikrinimo veiksmų planą**, kuriame nustatytas suderintas Europos požiūris į aptikimą, identifikavimą ir reagavimą. Be kita ko, numatyta įsteigti **ES kovos su dronais kompetencijos centrą**, sugriežtinti civilinių dronų naudojimo taisykles ir įtartiniams veiksams nustatyti bei sekti geriau pasitelkti tokias technologijas kaip 5G tinklai. Per **ES ir Ukrainos dronų aljansą** Europa stiprina bendradarbiavimą su novatoriška Ukrainos dronų pramone ir perima fronto linijose įgytą patirtį.

Europoje taip pat auga kibernetinės kenkimo veiklos mastas – kasdien įvyksta kibernetinių išpuolių prieš esminių paslaugų teikėjus, įmones ir valdžios institucijas. Šiais išpuoliais vis dažniau taikomasi į šiuolaikinės visuomenės esminę – ligoninių, energijos tinklų, transporto sistemų, viešojo administravimo – skaitmeninę infrastruktūrą. Persvarstytu **Kibernetinio saugumo aktu** Komisija užtikrina, kad projektuojant Europos rinkai pateikiamus produktus būtų pasirūpinama jų kibernetiniu saugumu, ir sprendžia ypatingos svarbos IRT tiekimo grandinių pažeidžiamumo problemas. **ES kibernetinio saugumo ir dirbtinio intelekto veiksmų planu** siekiame mažinti riziką, kurią kibernetiniam saugumui kelia pažangiausi DI modeliai: sustiprinta Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūra galės naudotis pažangaus DI pajėgumais kibernetinio saugumo

tikslais ir kartu su Komisijos Jungtinių tyrimų centru sukurs saugią DI kibernetinio saugumo bandymo, be kita ko, imituojamoje aplinkoje, platformą.

To reikia, nes skaitmeniniame pasaulyje **kibernetinis saugumas tapo esminiu ekonominio ir nacionalinio saugumo elementu**.

Didėja ir terorizmo bei smurtinio ekstremizmo grėsmė. Teroristų grupės vis dažniau žmonėms verbuoti ir savo veiklai finansuoti bei organizuoti pasitelkia skaitmenines technologijas, socialinius tinklus, DI ir kriptovaliutas. Ypač didelį susirūpinimą kelia jaunimo radikalizacija – internete vis dažniau taikomasi į vaikus. Įgyvendindama **„ProtectEU“ terorizmo prevencijos ir kovos su juo darbotvarę**, Europa stiprina teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą, gerina dalijimąsi žvalgybos informacija, kovoja su terorizmo finansavimu ir kuria naujas radikalizacijos nustatymo ir užkardymo prieš jai nuvedant iki smurto priemones.

Kartu **Europa didina pastangas kovoti su organizuotu nusikalstamumu**. Prekyba narkotikais, šaunamųjų ginklų kontrabanda, pinigų plovimu ir kibernetiniais nusikaltimais užsiimančios nusikaltėlių tinklai veikia tarpvalstybiniu mastu ir savo veiklos mastui plėsti vis dažniau pasitelkia skaitmenines technologijas. Šie tinklai kenkia visuomenės saugumui, kursto smurtą ir kasmet nusikalstamu būdu įgyja milijardus eurų.

Todėl Komisija įvairiose srityse ėmėsi aktyvesnių atsakomųjų veiksmų. Kad su sunkiais nusikaltimais būtų kovojama veiksmingai, būtinas glaudus policijos, muitinės administracijų, prokurorų ir teismų bendradarbiavimas nuo pat tyrimo pradžios iki galutinio teismo sprendimo. Siekdama intensyviai kovą su tarpvalstybiniu nusikalstamumu ir terorizmu, Komisija pasiūlė naujų priemonių **Europolui ir Eurojustui sustiprinti**. Jos padės vykdyti daugiau jungtinių tyrimų, paspartins baudžiamąjį persekiojimą ir palengvins keitimąsi informacija, nes padidins teisinės sistemos aiškumą ir sumažins biurokratizmą.

Igyvendindama 2025 m. gruodžio mėn. pristatytą **ES kovos su narkotikais strategiją** ir **Kovos su neteisėta prekyba narkotikais veiksmų planą**, Europa su nusikaltėlių tinklais kovoja visose tiekimo grandinės grandyse – gamybos, kontrabandos kelių, internetinių prekyviečių ir siuntų pristatymo paslaugų (šiomis vis dažniau naudojamasi neteisėtiems narkotikams į Sąjungą slapta įvežti). Nustatyti kylančias grėsmes, be kita ko, sužinoti apie naujas psichoaktyvias medžiagas, valstybėms narėms padės didesnius įgaliojimus gavusi Europos Sąjungos narkotikų agentūra. Kartu savo pajėgumą stebėti internetines narkotikų rinkas, analizuoti įtartiną veiklą ir padėti atlikti tarpvalstybinius tyrimus didina Europolas.

2026 m. vasario mėn. Komisija taip pat pasiūlė griežtesnį **kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais priemonių**, apimančių naujas taisykles, kuriomis siekiama kovoti su neteisėta ginklų gamyba naudojant 3D spausdinimo technologijas.

Kad būtume tikrai saugūs, turime apsaugoti išorės sienas. Šengeno erdvė tebėra vienas didžiausių Europos integracijos laimėjimų – ji leidžia daugiau kaip 450 mln. žmonių laisvai keliauti po 29 šalis. Tačiau, kad vidaus sienos galėtų išlikti atviros, būtina veiksmingai valdyti mūsų išorės sienas.

Svarbus įvykis šioje srityje – birželio mėn. prasidėjęs **Migracijos ir prieglobsčio pakto** taikymas. Šiuo paktu nustatyta Europai skirta bendra visapusiška sistema, leidžianti migraciją valdyti teisingai, organizuotai ir išlaikant valstybių narių solidarumo ir atsakomybės pusiausvyrą. Juo sustiprinamos prie ES išorės sienų taikomos procedūros, nustatomos griežtos kovos su piktnaudžiavimu taisyklės, gerinamas nacionalinių institucijų bendradarbiavimas ir užtikrinamas teisingesnis pasidalijimas atsakomybe visoje Sąjungoje, kad per migracijos antplūdį nė viena valstybė narė nebūtų palikta viena. Be to, pagal šį aktą sėkmingai pradėjome pirmąjį **metinį migracijos valdymo ciklą** – tai leidžia veiksmingai remti spaudimą patiriančias valstybes nares.

Bendra ES migracijos valdymo sistema

Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategija grindžiama principu, kad **spręsti, kas ir kokiomis sąlygomis gali atvykti į Sąjungą, turėtų europiečiai**. Šia strategija kaip ES veiksmų migracijos srityje kelrodžiu bus vadovaujamasi ateinančius penkerius metus. Jos pagrindiniai tikslai – užkirsti kelią neteisėtai migracijai, ardyti nusikalstamus neteisėto migrantų gabenimo tinklus, suteikti apsaugą asmenims, ištis bėgantiems nuo karo ir persekiojimo, rasti teisėtų migracijos būdų, padedančių pritraukti specialistų, kurių Europai reikia, kad ji išliktų konkurencinga, ir megzti tvirtesnius visapusiškus strateginės partnerystės ryšius su šalimis partnerėmis. Visi kartu šie veiksmai padeda geriau valdyti migraciją ir tolydžiai mažinti neteisėtos migracijos į ES mastą.

Liepos mėn. Komisija taip pat pasiūlė naują **sankcijų režimą, kurio tikslas – kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu** ir kita neteisėta veikla, vykdoma iš Sąjungai nepriklausančių šalių. Šis režimas, be kita ko, apima galimybę įšaldyti asmenų ir subjektų, dalyvaujančių tokioje veikloje kaip neteisėtas migrantų gabenimas, prekyba žmonėmis ir pinigų plovimas, turtą ir nustatyti jiems draudimus keliauti.

Šią vasarą, tūkstančiams neteisėtų migrantų bandant iš Maroko patekti į Seutą, **Komisija tiek finansinę, tiek operatyvinę ES paramą Ispanijai pasiūlė jau pačią pirmą dieną**. Dedame visas pastangas padėti Ispanijos institucijoms, kad būtų užtikrintas mūsų išorės sienų saugumas ir būtų greitai grąžinti neteisėtai Seutoje tebesantys asmenys.

Nors padėtis vietoje tebėra sudėtinga ir būtina toliau stengtis įveikti šią krizę, naujų neteisėtų bandymų kirsti sieną išvengta. **Tam lemiamos įtakos turėjo Komisijos darbas su „Meta“, „TikTok“ ir nepriklausomais faktų tikrintojais**. Užtikrinome, kad nusikaltėlių tinklai neskleistų dezinformacijos, ir ėmėme dar aktyviau kovoti su neteisėtu migrantų gabenimu.

Sienoms šiuolaikiškai valdyti reikia šiuolaikinių technologijų. 2026 m. balandžio mėn. visos ES oro uostuose buvo pradėta diegti **atvykimo ir išvykimo sistema**. Ji teikia **patikimą informaciją apie Europos išorės sienas kertančius ne ES piliečius** ir padeda nustatyti užsibuvimo bei tapatybės klastojimo atvejus ir griežčiau tikrinti saugumą. Nuo atvykimo ir išvykimo sistemos paleidimo užregistruota beveik 185 mln. sienos kirtimo atvejų ir kone 64 000 atsisakymų leisti atvykti, todėl ši sistema – didelis žingsnis į priekį siekiant Europos sienų saugumo.

Dar vienas iš būtinų teisingos prieglobsčio sistemos elementų – asmenų, kurių prašymai atmesti, grąžinimas. Pirmasis **ES sudarytas saugių kilmės šalių sąrašas** padeda valstybėms narėms greičiau ir veiksmingiau nagrinėti prieglobsčio prašymus, nes suteikia galimybę vienodžiau vertinti į ES sąrašą įtrauktų šalių piliečių prieglobsčio prašymus, žinant, kad jų teiginiai gali būti nepagrįsti. Be to, susitarėme dėl naujos **bendros Europos grąžinimo sistemos**, leidžiančios juridinės teisės pasilikti neturinčius asmenis iš kiekvienos Sąjungos šalies grąžinti greičiau, paprasčiau ir veiksmingiau. Europos saugumą padidins ir pirmoji **ES vizų politikos strategija**, kuri padės sugriežtinti į ES norinčių atvykti asmenų patikimumo patikrinimo tvarką ir kartu pritraukti Europai augti reikalingų specialistų.

Europa visada laikysis savo tarptautinių įsipareigojimų, tačiau, kad taisyklės būtų patikimos, reikia užtikrinti jų vykdymą. Tiems, kuriems reikia pagalbos, padėsime, o su tais, kurie piktnaudžiauja sistema, griežtai kovosime. Būtent tokią subalansuotą migracijos ir prieglobsčio sistemą kuria Europa – joje žmogiškumas derinamas su atsakomybe, o solidarumas – su saugumu. **Tai sistema, kuri yra ir teisinga, ir griežta.**

Bendra Europos grąžinimo sistema

VIENA ES SISTEMA

- Bendra grąžinimo sistema, kuria nustatytos suderintos taisyklės.
- Europos grąžinimo orderiu standartizuojamos procedūros.

TARPUSAVIO PRIPAŽINIMAS

- Sprendimai grąžinti gali būti pripažįstami visose valstybėse narėse.
- Privaloma nuo 2027 m. liepos mėn.

PIRMENYBĖ – SAVANORIŠKAM GRĮŽIMUI, PRIREIKUS – PRIVERSTINIS GRĄŽINIMAS

- Skatinimas grįžti savanoriškai.
- Privalomas priverstinis grąžinimas nebendradarbiavimo, pasislėpimo ar saugumo rizikos atvejais.

AIŠKIOS GRĄŽINAMŲ ASMENŲ PAREIGOS

- Reikalavimas bendradarbiauti su institucijomis.
- Griežtesnės kovos su pasislėpimu taisyklės, įskaitant galimybę reikalauti pateikti finansines garantijas.

APSAUGOS PRIEMONĖS IR TEISĖS

- Teisė į veiksmingą teisminę apsaugą.
- Pažeidžiamų asmenų, nepilnamečių ir šeimų apsauga.
- Visapusiška pagarba žmogaus teisėms ir negrąžinimo principo laikymasis.

GRIEŽTESNĖS VYKDYMO UŽTIKRINIMO PRIEMONĖS

- Finansinės garantijos ir pareiga pranešti.
- Reikalavimai dėl paskirtos gyvenamosios vietos.
- Sulaikymas iki 24 mėnesių (dėl saugumo rizikos gali būti pratęstas).

NUOSTATOS DĖL SAUGUMO RIZIKOS

- Ankstyvas tikrinimas siekiant nustatyti grėsmes.
- Ilgesnės trukmės draudimai atvykti ir griežtesnės sulaikymo taisyklės.
- Privalomas priverstinis grąžinimas nustačius riziką.

READMISIJA IR GRĄŽINIMO CENTRAI

- Sistemingas readmisijos prašymų siuntimas ES nepriklausančioms šalims.
- Saugus dalijimasis duomenimis vykdymo užtikrinimo tikslais.
- Grąžinimas pagal susitarimus ar tvarką (netaikoma nepilnamečiams ir šeimoms).

Saugumas ir parengtis yra neatsiejami.

Tai aiškiausiai rodo mūsų atsakas į vis dažnesnes gaivalines nelaimes ir ekstremalius meteorologinius reiškinius.

Šią vasarą Europa vėl patyrė pražūtingų gamtos gaisrų, didelių sausrų ir beprecedenčių potvynių. Gamtos gaisrų sezonas buvo itin sunkus. Iki rugpjūčio vidurio jau buvo išdegęs plotas, daugiau nei du kartus didesnis už tuo metų laiku išdegantį vidutinį plotą. Tačiau **nelaimės akivaizdoje Europa veikia vieningai.**

Artėjant vasarai, didžiausios rizikos šalyse buvo iš anksto dislokuota šimtai ugniagesių ir daugybė gaisrų gesinimo priemonių. Nuo tada devynios nukentėjusios šalys **Sajungos civilinės saugos mechanizmą** aktyvavo 11 kartų, įskaitant pirmuosius istorijoje jo aktyvavimo dėl gamtos gaisrų Belgijoje ir Nyderlanduose atvejus.

Liepos mėn. pabaigoje didžiuliams gamtos gaisrams vienu metu įsiplieskus Prancūzijoje ir Ispanijoje, **į pagalbą prašymus atsiliepė 17 Europos šalių. Į darbą su Prancūzijos ir Ispanijos ugniagesiais vieningai stojo daugiau kaip 300 visos Europos ugniagesių.** Jų gretose pagalbą pagal Sajungos civilinės saugos mechanizmą pirmą kartą teikė ir Ukrainos ugniagesiai: **padėti Prancūzijai buvo atsiųsta 70 Ukrainos ugniagesių komanda. Net tuomet, kai jų šalis nepaliaujamai ginasi nuo Rusijos agresijos, jie atvyko į Prancūziją padėti nelaimės ištiktiems europiečiams.** Per visos Sajungos ugniagesių parodytą drąsą atsiskleidė pats tikriausias Europos solidarumas.

Iki šiol didžiausio masto ES išankstinis dislokavimas prieš 2026 m. gamtos gaisrų sezoną

BUDINČIOS UGNIAGESIŲ KOMANDOS

777 ugniagesiai iš 14 šalių, iš anksto dislokuoti šiose šalyse:

21 sertifikuota komanda, pasirengusi imtis veiksmų visoje Europoje

OPERACINĖ PAGALBA

- Kasdien visą parą veikiantis ES reagavimo į nelaimes koordinavimo centras
- „Copernicus“ palydovinis kartografavimas
- Mokslinė analizė

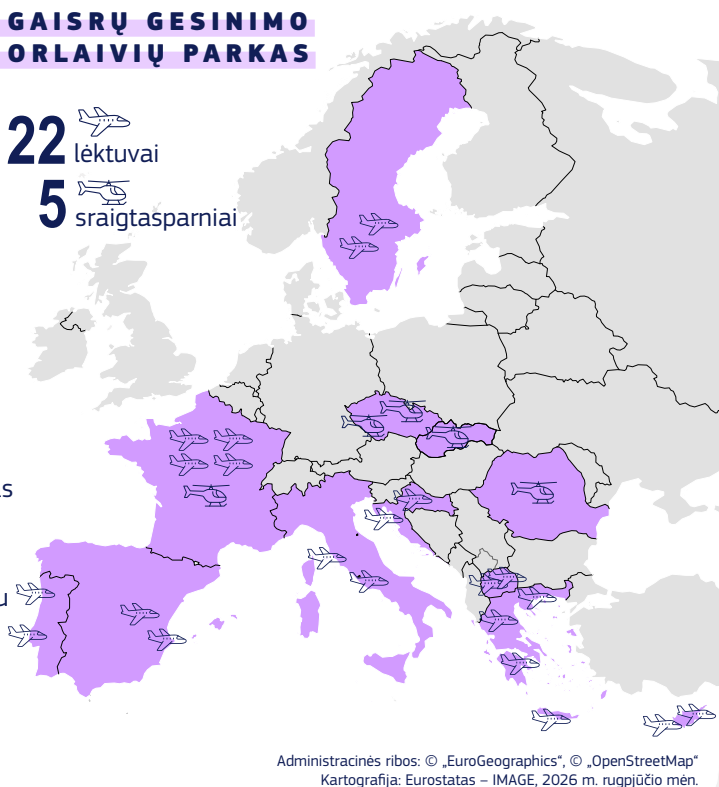
PREVENCIJA

- Geroji praktika, susijusi su informuotumu apie nelaimių riziką
- Lėšos, skiriamos dalytis žiniomis ir techninei pagalbai teikti

 Šalys, kuriose laikomi gaisrų gesinimo orlaiviai

GAISRŲ GESINIMO ORLAIVIŲ PARKAS

22 lėktuvai
5 sraigtasparniai

Administracinės ribos: © „EuroGeographics“, © „OpenStreetMap“
Kartografija: Eurostatas – IMAGE, 2026 m. rugpjūčio mėn.

Gamtos gaisrai. 2026 m. vykdytų operacijų chronologija

RUGPJŪČIO 24 D. DUOMENIMIS, ŠIĄ VASARĄ ES CIVILINĖS SAUGOS MECHANIZMĄ DĖL GAMTOS GAISRŲ AKTYVAVO 9 ŠALYS

RUGP. 21 D.

Serbija

- 1 Rumunijos antžeminio gaisrų gesinimo komanda su transporto priemonėmis
- 1 Vokietijos antžeminio gaisrų gesinimo komanda su transporto priemonėmis
- 4 „rescEU“ sraigtasparniai: 1 iš Rumunijos, 2 iš Čekijos, 1 iš Slovakijos
- 1 Reagavimo į nelaimės koordinavimo centro (RNKC) ryšių palaikymo pareigūnas, dirbantis vietoje nuo rugpjūčio 24 d.

RUGP. 15 D.

Belgija

- 2 lėktuvai iš Švedijos („rescEU“)
- 2 sraigtasparniai iš Nyderlandų ir techninė gaisrų gesinimo komanda
- 2 sraigtasparniai ir 2 skrydžių koordinatoriai iš Vokietijos
- 2 sraigtasparniai iš Norvegijos
- 1 miškų gaisrų patariamoji ir vertinimo komanda iš Ispanijos
- 1 RNKC ryšių palaikymo pareigūnas

RUGP. 15 D.

Ispanija

- 2 Prancūzijos antžeminio miškų gaisrų gesinimo komandos su transporto priemonėmis

RUGP. 2 D.

Graikija

- Padėčiai pagerėjus, rugpjūčio 5 d. Graikija pranešė, kad ekstremalioji situacija baigėsi.

LIEP. 24 D.

Ispanija

- 6 lėktuvai (4 iš jų „rescEU“)
- 1 sraigtasparnis
- 229 Portugalijos, Serbijos ir Vokietijos ugniagesiai su 84 transporto priemonėmis

LIEP. 23 D.

Tunisas

- 1 lėktuvas iš Italijos
- 36 vandens išpylimai per 2 dienas

LIEP. 22 D.

Prancūzija

- 8 lėktuvai (5 iš jų „rescEU“)
- 4 sraigtasparniai (2 iš jų „rescEU“)
- 187 Rumunijos, Serbijos, Ukrainos ir Lietuvos ugniagesiai su 47 transporto priemonėmis
- 2 RNKC ryšių palaikymo pareigūnai

LIEP. 5 D.

Prancūzija

- 4 „rescEU“ lėktuvai iš Švedijos ir Kipro
- 2 „rescEU“ sraigtasparniai iš Čekijos
- 1 RNKC ryšių palaikymo pareigūnas

LIEP. 3 D.

Portugalija

- 118 ugniagesių ir 45 transporto priemonės iš Ispanijos
- 3 „rescEU“ gaisrų gesinimo orlaiviai iš Italijos ir Ispanijos

GEG. 3 D.

Čekija

- 8 ugniagesiai, 3 transporto priemonės ir 1 talpykla iš Slovakijos

BAL. 30 D.

Nyderlandai

- 41 civilinės saugos darbuotojas ir 10 transporto priemonių iš Prancūzijos
- 67 ugniagesiai, 21 transporto priemonė ir 3 priekabos iš Vokietijos

Liepos mėn. per Prancūzijos Žirondos regioną praūžę gamtos gaisrai išdegino apie 42 000 hektarų žemės plotą. Pagalbą per ES civilinės saugos mechanizmą pasiūlė daugelis Europos šalių. Tarp jų buvo ir Ukraina – ji atsiuntė 70 gelbėtojų ir 15 transporto priemonių. Pagalbą pagal šį mechanizmą Ukraina – šalis, kuri pati kariauja, – atsiuntė pirmą kartą. Ukrainos gelbėjimo komanda iki Bordo nukeliavo 3 000 kilometrų. Labiausiai Ukrainos gelbėtojams įsiminė ne pajuodęs miškas, bet pakeliui sutikti šilti žmonės. Šiems gelbėtojams kovojant su gaisrais Prancūzijoje, jų kolegos gimtojoje šalyje šalino Rusijos išpuolių padarinius. Nepaisant to, Ukraina rado jėgų atsiųsti gelbėtojų padėti Prancūzijai.

Sąjunga kiekvienam: įperkamas ir įtrauktis

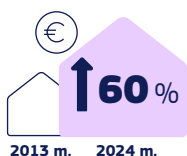
Pastarieji keleri metai buvo sunkūs daugeliui Europos namų ūkių. Didelė infliacija, augančios būsto išlaidos ir spaudimas šeimų biudžetams paveikė bendruomenės visoje Sąjungoje. Šių problemų sprendimas yra ne tik socialinio teisingumo klausimas – tai itin svarbu ir Europos konkurencingumui.

Kas penktam žmogui Europos Sąjungoje tebegresia skurdas ar socialinė atskirtis. Todėl Komisija priėmė pirmąją **ES kovos su skurdu strategiją** – joje nustatytos ilgalaikės skurdo panaikinimo iki 2050 m. veiksmų gairės. Be to,

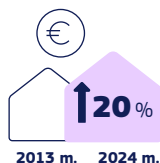
siekdami užtikrinti, kad kiekvienas vaikas, nepriklausomai nuo jo kilmės ar aplinkybių, galėtų naudotis jam klestėti reikalingomis paslaugomis ir parama, sustiprinome Europos vaiko garantijų sistemą.

Įperkamo problema kaip niekur kitur opi būstų sektoriuje. Saugus ir įperkamas būstas – pamatas, ant kurio žmonės kuria savo gyvenimus. Tačiau dėl būsto smarkiai nerimauti yra priversti per daug europiečių, ypač jaunosios kartos atstovų. Todėl **būsto klausimas yra vienas iš Europos prioritetų.**

Europos įperkamo būsto planas

Tiek 2013–2024 m. padidėjo **būsto kainos** ES. Jos augo greičiau nei namų ūkių pajamos.

Tiek tuo pačiu laikotarpiu padidėjo **vidutinė nuomos kaina**.

Tiek nuo 2021 m. sumažėjo išduodamų **gyvenamųjų pastatų statybos leidimų** skaičius.

EUROPOS ĮPERKAMO BŪSTO PLANO TIKSLAI

© Johner Images / Getty Images

Mažinti biurokratizmą siekiant didinti būsto pasiūlą

© Adobe Stock

Didinti statybos našumą ir skatinti statybos inovacijas

© Adobe Stock

Sutelkti viešąsias ir privačiąsias investicijas, be kita ko, peržiūrint valstybės pagalbos taisykles

© Adobe Stock

Kovoti su spekuliacija būsto rinkoje

© Adobe Stock

Spręsti trumpalaikės nuomos problemą vietovėse, kuriose trūksta būsto

© Adobe Stock

Remti labiausiai paveiktus asmenis, kaip antai benamius ir jaunimą

Norint įveikti būsto krizę, veiksmų reikia imtis visais lygmenimis – europiniu, nacionaliniu, vietos. Nuo 2013 m. būsto kainos padidėjo daugiau kaip 60 proc., o nuomos kainos – 20 proc. Siekdama išspręsti šią problemą, ES naudojami visais turimais svertais. **Nuo 2021 m. sutelkėme daugiau kaip 43 mlrd. EUR su būstu susijusioms investicijoms.** 2025 m. gruodžio mėn. paskelbtu **Europos įperkamo būsto planu** persvarstėme valstybės pagalbos taisykles, kad padėtume pritraukti investicijų į socialinius ir įperkamus būstus. 2026 m. rugsėjo mėn. pasiūlytu Įperkamo būsto aktu valstybėms narėms ir vietos institucijoms bus suteikta papildomų priemonių, padėsiančių mažinti spaudimą būsto srityje. Dedame pastangas šalinti nereikalingas kliūti ir su sąnaudomis susijusį spaudimą statybų ir renovacijos srityse. Pasiūlymuose dėl kito ilgalaikio ES biudžeto taip pat remiame siekį Europos lėšomis finansuoti **įperkamo būsto projektus.**

Būstas įperkamas turi būti ir tam, kad būtų išvengta atskirties. Europoje kasnakt esama daugiau kaip 1 mln. benamių. Mūsų **rekomendacija dėl kovos su atskirtimi dėl būsto** padeda valstybėms narėms veiksmingiau reaguoti į benamystės problemą, nes **turėti saugius namus, į kuriuos galėtų grįžti, nusipelno kiekvienas.**

Be to, pateikėme rekomendaciją dėl **naujojo europinio bauhauzo (NEB)** iniciatyvos, kurios tikslas – apčiuopiami Europos švariaja pertvarka grindžiami projektai, kuriais derinamas tvarumas, žiedžiškumas, įperkamumas, inovacijos ir kokybiškas projektavimas, įgyvendinimo. 2026 m. birželio mėn. taip pat įvyko trečiasis NEB festivalis – jame dalyvavusius bendruomenės, kūrėjai ir pokyčių skatintojai svarstė įperkamo būsto, kaip stiprios visuomenės pagrindo, klausimą.

Šiomet šeimos ir vėl patyrė už mūsų sienų kilusios energetikos krizės poveikį. Energijos kainų didėjimas paveikia visas žmonių gyvenimo sritis. Pažeidžiamų vartotojų apsaugą Europos Sąjunga stiprina **Piliečių energetikos dokumentų rinkiniu**, kurio tikslai – išvengti elektros energijos atjungimo ir didinti skaidrumą bei namų ūkių galimybes priimti su energija susijusius sprendimus ir kontroliuoti sąskaitas už energiją.

Daugiau nei dešimtmetį gatvėje praleidusiam 59-erių metų Čekijos piliečiui Miroslavui socialinių darbuotojų surastas butas ir suteikta pagalba palengvino jo rūpesčių naštą ir padėjo jam atsistoti ant kojų. Europos socialinio fondo+remiamos iniciatyvos „Svarbiausia – būstas“ tikslas – įperkamą būstą derinti su konsultacijomis sveikatos, užimtumo ir šeimos ryšių atkūrimo klausimais. Miroslavas jaučia, kad nori atsilyginti už jam suteiktą pagalbą, ir dabar stengiasi padėti kitiems, kurie vis dar laukia socialinio būsto.

Vartotojai – Europos ekonomikos varomoji jėga: namų ūkių išlaidos sudaro 51 proc. BVP. Nors Europos vartotojų apsaugos lygis yra vienas aukščiausių pasaulyje, jiems sunkumų kelia pragyvenimo išlaidų didėjimas ir spartus rinkos kitimas. Skaitmeninių paslaugų gausėjimas ir staigus e. prekybos augimas ne tik atvėrė naujų galimybių, bet ir sukėlė naujų iššūkių.

Įgyvendindama **Vartotojų darbotvarkę iki 2030 m.**, Europa stiprina vartotojų apsaugą, be kita ko, internete, ypatingą dėmesį skirdama vaikams ir pažeidžiamiems vartotojams. Komisija **kovoja su nesąžininga praktika bei nesaugiais produktais ir užtikrina, kad bendroji rinka vartotojams ir toliau tarnautų** taip pat veiksmingai kaip ir įmonėms. Naujos muitų taisyklės, be kita ko, **3 EUR muistas už mažesnės nei 150 EUR vertės siuntinius iš ES nepriklausančių šalių**, padeda suvienodinti interneto platformų ir tradicinių mažmenininkų veiklos sąlygas ir užtikrinti, kad Europoje parduodami produktai atitiktų standartus, kurių tikisi vartotojai.

Europos sėkmės negalima vertinti vien pagal jos ekonomikos augimą ar įtaką pasaulyje. Ją reikia vertinti ir pagal socialinį sąžiningumą bei pagal tai, ar žmonės išgali turėti saugų būstą, kurį jie gali vadinti namais, mokėti sąskaitas už energiją, kurti šeimą ir su pasitikėjimu žvelgti į ateitį. **Kurti labiau nepriklausomą Europą galiausiai reikia kurti Europą, kuri visiems suteikia galimybių ir užtikrina visų saugumą bei gerovę.**

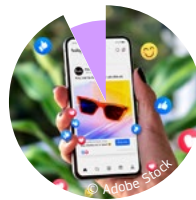
ES 2025 m. vartotojų sąlygų rezultatų suvestinės išvados

Tikimybė patirti problemų perkant internetu yra daugiau nei

60%

didesnė nei perkant ne internetu.

93%

pirkėjų nerimauja dėl tikslinės reklamos internete, be kita ko, dėl:

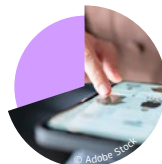
- asmens duomenų rinkimo be sutikimo (**71 proc.**),
- perteklinės reklamos (**67 proc.**),
- neišvengiamo personalizavimo (**63 proc.**).

68%

ES vartotojų tiki, kad jų perkami produktai yra saugūs.

Europiečiai yra tikri, kad jų vartotojų teisės bus apsaugotos:

70%

sako, kad prekyautojai gerbia jų teises

61%

tiki, kad viešosios organizacijos juos apsaugos

© Aleš ir Matouš Krchňák

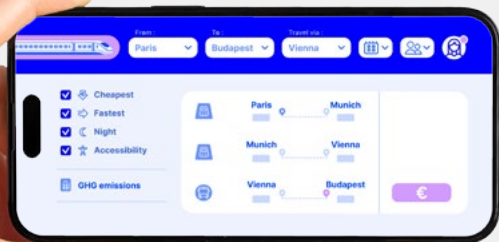
Alešas ir Matoušas Krchňákai – jaunuoliai dvyniai iš Čekijos. Būdami 15 metų, jie ėmėsi savo pirmo vietos projekto. Pradinė kukli jų idėja ilgainiui išsirutuliojo į solidžią iniciatyvą ir pritraukė daugiau kaip 850 žmonių. Projekto tikslas – supažindinti su vietiniu – Olomouco – regionu ir kartu geriau informuoti apie ekologiją ir tvarų ūkininkavimą. Ši patirtis įkvėpė jaunuolius įsitraukti į projektą „Europe Goes Local“ ir sukurti savo NVO. 2025 m. jie laimėjo „DiscoverEU“ kelionės traukiniais bilietus ir apsilankė daugelyje šalių, įskaitant Italiją, Vengriją, Ispaniją, Prancūziją ir Daniją. Ši kelionė, anot jų, juos nepaprastai praturtino ir padėjo suprasti, ką jiems reiškia Europos vertybės, kultūra ir tradicijos.

Europos geležinkelių tinklai – vieni plačiausių pasaulyje, tačiau keliauti iš vienos šalies į kitas vis dar gali būti nepagrįstai sudėtinga. Keliaujant keleto operatorių traukiniais, dažnai reikia per skirtingas sistemas pirkti kelis bilietus, o apsauga nespėjus persėsti menka.

Tai pakeis nauja Komisijos iniciatyva „**Viena kelionė, vienas bilietas**“. Keliautojai galės savo pasirinktoje platformoje **ieškoti kelionių, apimančių keleto geležinkelio operatorių paslaugas, jas palyginti ir ištisą kelionę įsigyti vienu užsakymu**. Dar svarbiau tai, kad keliautojai **visą kelionę galės naudotis visomis keleivių teisėmis**, be kita ko, gauti kompensaciją vėlavimo arba praleisto persėdimo atvejais.

Užtikrindama, kad tarpvalstybinės kelionės geležinkeliais būtų paprastesnės, sąžiningesnės ir patikimesnės, Europa padeda piliečiams kuo geriau pasinaudoti laisve keliauti, dirbti ir studijuoti visoje mūsų Sąjungoje ir kartu **didina darniojo transporto kaip pasirinkimo galimybės patrauklumą**.

Viena kelionė, vienas bilietas, visos teisės

TVIRTESNĖS KELEIVIŲ TEISĖS

Jei **jungtinį bilietą** turintys traukinio keleiviai keliaudami geležinkeliu nespės persėsti, jie galės **gauti pagalbą, vykti kitu maršrutu, susigrąžinti sumokėtą sumą** ir gauti kompensaciją.

PLANUOKITE, UŽSISAKYKITE, KELIAUKITE

Keliautojai galės savo pasirinktoje platformoje **ieškoti** skirtingų geležinkelio operatorių paslaugų, jas **palyginti** ir **sujungti** į vieną užsakymą, be kita ko, planuodami tarpvalstybines keliones.

SĄŽININGA KONKURENCIJA

Nustatytos naujos bilietų pardavimo platformų ir operatorių pareigos padės užtikrinti **sąžiningas bilietų įsigijimo sąlygas** ir **skaidrų** kelionės galimybių pristatymą.

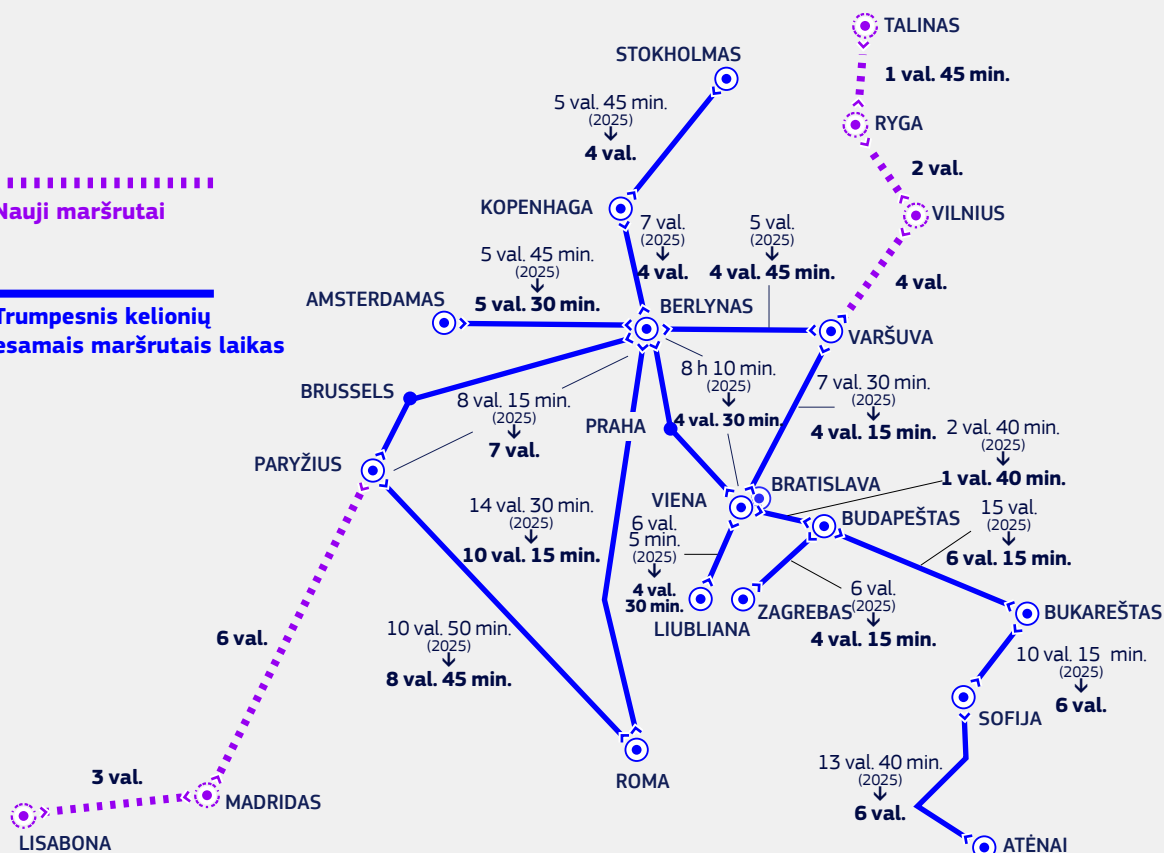

Būsiami geležinkelio maršrutų patobulinimai

IKI 2040 M.

Nauji maršrutai

Trumpesnis kelionių esamais maršrutais laikas

Įtraukesnė Sąjunga

Kiekvienas Europos Sąjungoje turėtų galėti jaustis saugus ir gyventi oriai bei jausdamas pagarbą. Stengiamės sukurti **lygybės sąjungą**. Lygybės siekis apima ne tik teisių apsaugą. Jis apima ir tikslą kurti visuomenės, kurių gyvenime visapusiškai dalyvauti galėtų ir kurių dalimi jaustųsi kiekvienas.

Lyčių lygybė yra viena iš pagrindinių teisių ir pagrindinių ES vertybių. Tačiau, Europos lyčių lygybės instituto skaičiavimais, dabartiniu pažangos tempu visiškai lyčių lygybei pasiekti prireiks dar 50 metų. Todėl Komisija kovo mėn. pateikė naują **Lyčių lygybės strategiją**. Ja

siekama šalinti švietimo, sveikatos priežiūros, užimtumo srityse ir visuomeniniame gyvenime išliekančias kliūtis ir kartu spręsti naujas, pavyzdžiui, smurto internete ir DI šališkumo, problemas. Be to, vasario mėn. Komisija sureagavo į **Europos piliečių iniciatyvą dėl galimybės naudotis saugaus aborto paslaugomis** – ji dar kartą patvirtino, kad esamos ES priemonės gali padėti valstybėms narėms užtikrinti vienodas galimybes naudotis teisėtai teikiamomis ir įperkamomis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant saugaus aborto paslaugas.

© Hinterhaus Productions / Getty Images

2026–2030 m. lyčių lygybės strategija

1/3

Viena iš trijų moterų per savo gyvenimą patirs smurtą dėl lyties.

-12%

Moterys ES per valandą vis dar uždirba 12 proc. mažiau nei vyrai.

50

Neatnaujinus veiksmų, visiškai lygybei pasiekti prireiks dar 50 metų.

LYČIŲ LYGYBĖS STRATEGIJA MUMS LEIS:

- » kovoti su smurtu dėl lyties, be kita ko, internete;
- » panaikinti vyrų ir moterų darbo užmokesčio, pensijų ir priežiūros pareigų skirtumus ir taip iki 2050 m. sukurti iki 10 mln. naujų darbo vietų;
- » įgalinti moteris dalyvauti mokslinių tyrimų, inovacijų, startuolių ir politikos veikloje;
- » užtikrinti, kad lyčių lygybės aspektas būtų integruotas į visų sričių, be kita ko, išorės veiksmų, politiką.

PER PASTARUOSIUS METUS – DIDELĖ ES PAŽANGA

Svarbių teisės aktų priėmimas

Priimtose taisyklėse, susijusiose su darbo užmokesčio skaidrumu, moterų, einančių vadovaujamąsias pareigas, dalimi, moterų ir mergaičių apsauga nuo smurto, profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra ir lyčių lygybe priežiūros pareigų srityje.

Lyčių lygybės aspekto integravimas į visas sritis

Užtikrinama, kad į lyčių lygybę būtų atsižvelgiama visose ES politikos, pavyzdžiui, sveikatos mokslinių tyrimų, užimtumo ir švietimo, srityse.

Lyčių lygybės didinimo Europos Sąjungoje veiksmų finansavimas

Iš Europos socialinio fondo+ ir Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos lėšų remiami lyčių lygybės didinimo veiksmai.

Lyčių lygybės užtikrinimo ir moterų įgalinimo visame pasaulyje rėmimas

Skatinama visame pasaulyje siekti lyčių lygybės ir užtikrinama, kad šis aspektas būtų integruotas į mūsų išorės veiksmus, pavyzdžiui, didinant moterų ir mergaičių politinio ir pilietinio dalyvavimo mastą, taip pat didinama parama moterų teisių organizacijoms.

LGBTIQ+ asmenų Europoje lygybė ir saugumas negali būti laikomi duotybe. Dar pernelyg daug jų patiria diskriminaciją, priekabiavimą ir smurtą vien dėl to, kas yra arba ką myli. Įgyvendindami **LGBTIQ+ asmenų lygybės strategiją**, toliau stipriname apsaugą nuo diskriminacijos, remiame lygias teises visoje Sąjungoje ir bendradarbiaujame su valstybėmis narėmis, kad būtų kuriamos saugesnės ir įtraukesnės visuomenės. Reaguodama į **Europos piliečių iniciatyvą, kuria raginta uždrausti atvertimo terapiją**, Komisija gegužės mėn. pranešė ketinanti pateikti rekomendaciją, kurioje visos valstybės narės būtų raginamos uždrausti šią žalingą praktiką.

Vienas iš pagrindinių Europos turtų yra kultūra. Ji – bendros europinės tapatybės pagrindas. Todėl pasiūlėme **Europos kultūros politikos kelrodį** – viziją, kaip remti kultūrą visuose sektoriuose ir politikos srityse, suteikti galių menininkams, apsaugoti meninės raiškos laisvę ir kartu didinti visuomenės atsparumą ir skatinti augimą bei konkurencingumą mūsų bendruomenėse. Kultūros politikos kelrodžio principus Europos institucijos 2026 m. birželio mėn. patvirtino bendroje deklaracijoje.

Europos įvairovė – viena didžiausių jos stiprybių. Mūsų visuomenės, kultūros ir ekonomikos stipresnės dėl to, kad Sąjungą sudaro skirtingos kilmės ir patirties žmonės ir skirtingos bendruomenės. Tačiau įvairovė stiprybė gali būti tik tada, kai visi turi lygias galimybes ir jaučiasi visumos dalimi. Savo **Kovos su rasizmu strategija** didiname pastangas kovoti su struktūrine diskriminacija, geriau užtikrinti kovą su neapykantos nusikaltimais ir neapykantos kalba, gerinti duomenų rinkimą ir pasirūpinti, kad kovos su rasizmu aspektas būtų integruojamas į formuojamą visų sričių politiką.

Per pastaruosius kelerius metus Europoje ir už jos ribų pastebimas nerimą keliantis antisemitinių veiksmų, keliančių grėsmę žydų bendruomenių saugumui, gausėjimas. Žydai Europoje turi galėti klestėti atvirai ir išdidžiai. Toliau įgyvendiname **ES kovos su antisemitizmu strategiją** ir, bendradarbiaudami su visomis valstybėmis narėmis, remiame žydų bendruomenes. Be to, skiriame daugiau lėšų viešosioms erdvėms ir religinių apeigų vietoms apsaugoti ir, **pasitelkdami patikimų pranešėjų tinklą, kovojame su stiprėjančiu antisemitizmu internete.**

Nauja LGBTIQ+ asmenų lygybės strategija. 3 veiksmų sritys

APSAUGOTI

nuo **priekabiavimo ir smurto** – įgyvendinant Kovos su patyčiomis kibernetinėje erdvėje veiksmų planą,

nuo **diskriminacijos** – toliau finansuojant pilietinę visuomenę,

nuo **atvertimo praktikos** – ją analizuojant ir svarstant, kokių veiksmų reikėtų imtis.

SUTEIKTI GALIŲ

lygybės įstaigoms – stebint jų veiklos efektyvumą,

vaivorykštės šeimoms – skatinant valstybes nares priimti pasiūlymą dėl vaiko kilmės pripažinimo,

LGBTIQ+ asmenims darbo vietose – bendradarbiaujant su ES įvairovės chartijų platforma.

ĮTRAUKTI

valstybes nares – raginant jas visas priimti nacionalines LGBTIQ+ asmenų lygybės strategijas,

LGBTIQ+ asmenis – gerinant lygybės duomenų rinkimą ir analizę,

pilietinę visuomenę – sukuriant tiesiogiai su Komisija bendrauti skirtą LGBTIQ+ politikos forumą.

Į religijos ar tikėjimo laisvę kėsinausi daugelyje pasaulio vietų. Komisija yra pasiryžusi spręsti šią problemą ir užtikrinti, kad būtų gerbiama teisė į bet kokią tikėjimą ir įsitikinimus. Kovo mėn. Komisija paskyrė Mairead McGuinness **specialiąja pasiuntine religijos ar tikėjimo laisvės propagavimo už ES ribų klausimais**. Šio specialiojo pasiuntinio užduotis – padėti bendradarbiauti su nacionalinėmis valdžios institucijomis ir kitais suinteresuotaisiais subjektais šalyse, kuriose gresia pavojus religinių ar tikėjimo bendruomenių teisėms, taip pat palaikyti kultūrų ir religijų dialogą.

Europoje gyvenantiems 90 mln. žmonių su negalia įtrauktis reiškia kliūčių, tebetrukdančių visapusiškai dalyvauti visuomenės gyvenime, pašalinimą. Todėl sustiprinome **Neįgaliųjų teisių strategijos** įgyvendinimą, daugiau dėmesio skirdami prieinamumui, įtraukiam užimtumui, savarankiškam gyvenimui, prieinamam transportui ir dalyvavimui demokratiame gyvenime. Įvesdami **Europos asmens su negalia kortelę**, gerindami viešųjų paslaugų ir skaitmeninių erdvių prieinamumą ir kt., siekiame užtikrinti, kad žmonės su negalia galėtų visoje ES visapusiškai ir vienodai naudotis savo teisėmis.

© Fondas „Świat Wrażliwy“, 2026

Fondo „Świat Wrażliwy“ („Jautrus pasaulis“) valdomoje Gdanske (Lenkija) įsikūrusioje socialinio verslo įmonėje „Caffé Aktywni“ dirba jaunuoliai su intelekto negalia ir jiems mentoriantys senjorai. Šios įmonės tikslas – sukurti socializacijos ir profesinio mokymo erdvę ir kartu integruoti į darbo rinką žmones, kurie dažnai būna iš jos išstumti, kad ir jie galėtų prisidėti prie Europos ekonominės ir socialinės galios. Parama pagal priemonę „NextGenerationEU“ leido šiai kavinei modernizuoti savo virtuvę ir įsigyti maitinimo paslaugoms teikti reikalingų specialiai pritaikytų priemonių.

Asmenų su negalia teisių stiprinimas siekiant užtikrinti įtrauktį ir prieinamumą ES

KODĖL TAI SVARBU?

Pagal ES ir visų ES šalių pasirašytą Jungtinių Tautų asmenų su negalia teisių konvenciją asmenys su negalia **turi tokias pačias teises kaip ir visi**. Tačiau:

PAGRINDINIAI VEIKSMAI

Teisių pavertimas tikrove

- Visapusiškas **Europos asmens su negalia kortelės** ir **Europos automobilio statymo kortelės** sistemų įdiegimas ir skaitmenizavimas
- Investavimas į **pagalbinės technologijas ir DI** siekiant sumažinti kliūtis naudotojams
- **Galimybių naudotis visų rūšių transportu** didinimas visoje ES

Įgalinimas ir įtrauktis

- **Laisvo apsisprendimo** ir autonomijos skatinimas pasitelkiant naują **ES savarankiško gyvenimo aljansą**
- **Asmenų su negalia užimtumo dokumentų rinkinio** įgyvendinimo gerinimas siekiant kurti įtraukesnes darbo rinkas
- **Įtraukaus švietimo** visais gyvenimo etapais užtikrinimas
- Galimybių **kreiptis į teismą ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis** gerinimas, ypatingą dėmesį skiriant moterų ir mergaičių su negalia poreikiams

Bendradarbiavimas ir įgyvendinimas

- Žmonių su negalia įtraukties didinimas **ES išorės veiksmų**, įskaitant **humanitarinės pagalbos** teikimą ir **ES plėtrą**, srityje

Kartų tarpusavio teisingumo strategija: užtikrinti, kad būtų pagalbota apie kiekvieną kartą

POLITIKOS RENGIMAS GALVOJANT APIE ATEITIES KARTAS

Kartų tarpusavio teisingumo indeksas, leidžiantis palyginti atskiras kartas ir nustatyti, kokių galimybių bei skirtumų esama

2028 m. pažangos ataskaita, kuria bus grindžiamas ES indėlis į tolesnius JT veiksmus, susijusius su Deklaracija dėl ateities kartų

Sisteminis **poveikio jaunimui tikrinimas**

Priemonė „Futures Balance“ – bendradarbiaujant su JT sukurta DI grindžiama priemonė, leidžianti atlikti toliaregišką politikos analizę

Su lygybe nepaisant amžiaus susijusios **geriausios praktikos kompendiumas**, parengtas Nediskriminavimo, lygybės ir įvairovės aukšto lygio grupės

Lapkričio 16 d. – informuotumo apie kartų tarpusavio teisingumą didinimo diena

Iniciatyva **„Ateities balsai“**, kuria vietos ir regionų valdžios institucijos raginamos dalyvauti formuojant savo regionų ateitį

Įtrauktis apima ir kartų tarpusavio teisingumą. Pirmąją **Kartų tarpusavio teisingumo strategija** išreiškiamas paprastas principas: nė viena karta neturėtų klestėti kitos kartos sąskaita. Šia strategija įtvirtinamas siekis formuojant politiką mąstyti toliaregiškai, sustiprinamas jaunimo balsas priimant jam įtakos turinčius sprendimus ir siekiama užtikrinti tinkamą dabarties ir ateities kartų galimybių ir atsakomybės pusiausvyrą. **Norint kurti stipresnę Europą, būtina užtikrinti, kad jos paveldėtojai turėtų priemonių siekti sėkmės.**

